

STENOGRAMA
ședinței plenare a Parlamentului Republicii Moldova
din ziua de 5 octombrie 2017
SUMAR

1.	Declararea ședinței ca fiind deliberativă. (<i>Onorarea Drapelului de Stat al Republicii Moldova.</i>)	4
2.	Dezbaterea ordinii de zi și aprobarea acesteia. Votat. (Pro – majoritatea)	4 – 19
3.	Proiectul de Lege pentru modificarea și completarea Codului funciar nr.828-XII din 25 decembrie 1991 (<i>art.36, 38¹, 58, 73, 99</i>). Nr. 297 din 30.06.2016. Lectura I. (Pro – 47) (Prezintă – Vasile Luca, viceministru al agriculturii, dezvoltării regionale și mediului) (Raportor – Ion Balan, președinte al Comisiei agricultură și industrie alimentară)	22 – 39 76 – 77
4.	Proiectul de Lege cu privire la medicamentele de uz veterinar. Nr. 128 din 27.04.2017. Lectura I. (Pro – majoritatea) (Prezintă – Vasile Luca, viceministru al agriculturii, dezvoltării regionale și mediului) (Raportor – Ion Balan, președinte al Comisiei agricultură și industrie alimentară)	39 – 46 77
5.	Proiectul de Lege pentru modificarea și completarea unor acte legislative (<i>Legea privind modul de reparare a prejudiciului cauzat prin acțiunile ilicite ale organelor de urmărire penală, ale procuraturii și ale instanțelor judecătorești – art.13¹; Codul de procedură civilă – art.435; Codul de executare al Republicii Moldova – art.70; Legea privind repararea de către stat a prejudiciului cauzat prin încălcarea dreptului la judecarea în termen rezonabil a hotărârii judecătorești – art.6; Legea finanțelor publice și responsabilității bugetar-fiscale – art.68</i>). Nr. 265 din 23.08.2017. Lectura I. (Pro – majoritatea) (Prezintă – Eduard Serbenco, viceministru al justiției) (Raportor – Raisa Apolschii, președinte al Comisiei juridice, numiri și imunități)	46 – 48 77
6.	Proiectul de Lege pentru completarea articolului 29 din Legea nr.407-XVI din 21 decembrie 2006 cu privire la asigurări. Nr. 267 din 30.08.2017. Lectura I. (Pro – majoritatea)	48 – 54 77 – 78

	<p>(Prezintă – Iurie Filip, vicepreședinte al Consiliului de administrație al Comisiei Naționale a Pieței Financiare)</p> <p>(Raportor – Ștefan Creangă, președinte al Comisiei economie, buget și finanțe)</p>	
7.	<p>Proiectul de Lege pentru modificarea și completarea Legii nr.355-XVI din 23 decembrie 2005 cu privire la sistemul de salarizare în sectorul bugetar (<i>anexa nr.3, anexa nr.12</i>). Nr.476 din 08.12.2016. Lectura I. (Pro – majoritatea)</p> <p>(Prezintă – Eduard Serbenco, viceministru al justiției)</p> <p>(Raportor – Valentina Buliga, președinte al Comisiei protecție socială, sănătate și familie)</p>	<p>54 – 57</p> <p>78</p>
8.	<p>Proiectul de Lege pentru modificarea și completarea unor acte legislative (<i>Codul de executare – art.316; Legea privind regimul armelor și al munițiilor cu destinație civilă – art.2, 5, 7, 10 ș.a.</i>). Nr.221 din 07.07.2017. Lectura I. (Pro – majoritatea)</p> <p>(Prezintă – Oleg Babin, viceministru al afacerilor interne)</p> <p>(Raportor – Roman Boțan, președinte al Comisiei securitate națională, apărare și ordine publică)</p> <p>(Coraportor – Raisa Apolschii, președinte al Comisiei juridice, numiri și imunități)</p>	<p>57 – 59</p> <p>78</p>
9.	<p>Proiectul Legii muzeelor. Nr.96 din 31.03.2017. Lege ordinară, dar se va vota și în lectură finală. (Pro – majoritatea)</p> <p>(Prezintă – Gheorghe Postică, viceministru al educației, culturii și cercetării)</p> <p>(Raportor – Vlad Batrîncea, vicepreședinte al Comisiei cultură, educație, cercetare, tineret, sport și mass-media)</p>	<p>59 – 71</p> <p>78</p>
10.	<p>Proiectul de Hotărîre pentru modificarea Hotărîrii Parlamentului nr.9/2015 privind aprobarea componenței nominale a comisiilor permanente ale Parlamentului. Nr.300 din 05.10.2017. Votat. (Pro – majoritatea)</p> <p>(Prezintă – Inna Șupac, Frațiunea Partidului Comuniștilor din Republica Moldova)</p> <p>(Prezintă – Tudor Deliu, Frațiunea Partidului Liberal Democrat din Moldova)</p>	<p>71 – 75</p> <p>78</p>
11.	<p>Proiectul de Lege pentru modificarea și completarea unor acte legislative (<i>Codul funciar – art.8, 9, 10, 40, 43, 45; Legea privind administrația publică locală – art.14; Legea privind</i></p>	<p>79 – 91</p> <p>105</p>

	<p><i>principiile urbanismului și amenajării teritoriului – art.1, 13; Legea privind prețul normativ și modul de vânzare-cumpărare a pământului – art.9).</i> Nr.391 din 30.09.2016. Lectura I. (Pro – majoritatea) Pentru lectura a doua s-a votat comasarea proiectului de Lege nr.391 ca bază cu proiectul de Lege nr.291 din 16.07.2014.</p> <p>(Prezintă – Valentina Buliga, deputat)</p> <p>(Raportor – Ion Balan, președinte al Comisiei agricultură și industrie alimentară)</p> <p>(Coraportor – Nae-Simion Pleșca, vicepreședinte al Comisiei mediu și dezvoltare regională)</p>	
12.	<p>Proiectul de Lege pentru modificarea și completarea Codului muncii al Republicii Moldova nr.154-XV din 28 martie 2003 (<i>art.77, 78</i>). Nr.176 din 06.06.2017. Lectura I. (Pro – majoritatea)</p> <p>(Prezintă – Valentina Stratan, deputat)</p> <p>(Raportor – Valentina Stratan, vicepreședinte al Comisiei protecție socială, sănătate și familie)</p>	<p>91 – 93</p> <p>105 – 106</p>
13.	<p>Proiectul de Lege pentru modificarea și completarea Legii monumentelor de for public nr.192 din 30 septembrie 2011 (<i>art.2, 4, 7, 8, 10, 13, 14</i>). Nr.259 din 03.08.2017. Lectura I. (Pro – majoritatea)</p> <p>(Prezintă – Gheorghe Postică, viceministru al educației, culturii și cercetării)</p> <p>(Raportor – Vladimir Hotineanu, președinte al Comisiei cultură, educație, cercetare, tineret, sport și mass-media)</p>	<p>93 – 104</p> <p>106</p>
14.	<p>Prezentarea informației referitor la recalcularea pensiilor pentru persoanele care au muncit după pensionare – răspuns domnului deputat Lilian Carp la întrebarea adresată în ședința plenară din 21 septembrie 2017.</p> <p>Prezintă – Laura Grecu, președinte al Casei Naționale de Asigurări Sociale)</p>	107 – 114
15.	Întrebări.	114 – 115

Ședința începe la ora 10.08.

Lucrările sînt prezidate de domnul Andrian Candu, Președinte al Parlamentului, asistat de domnul Vladimir Vitiuc și domnul Iurie Leancă, vicepreședinți ai Parlamentului.

Domnul Andrian Candu:

Bună dimineata, dragi colegi.

Vă rog frumos să vă luați locul, să putem începe ședința plenului.

Astăzi dați-mi voie s-o fac și puțin pe Secretariatul.

Și-au înregistrat prezența 89 de deputați. 12 deputați lipsesc din varii motive: Casian Ion – în deplasare, Gorilă Anatolie – în deplasare, Golovin Boris – în deplasare, Bolea Vasile – cerere, Mitriuc Ghenadie – cerere, Bejan Valerian – cerere, Voronin Vladimir – cerere, Domenti Oxana – cerere, Bodnarenco Elena – cerere, Gutium Artur – cerere, Ciobanu Maria – concediu medical și Grama Octavian – cerere.

Sînt 89 de deputați în sală, avem cvorumul, putem începe.

Și vă rog frumos să onorăm Drapelul de Stat. *(Se onorează Drapelul de Stat al Republicii Moldova.)*

Înainte de a trece și la anunțurile tradiționale, avem și un eveniment care, cu regret, iarăși a marcat toate titlurile știrilor din această săptămîină, este vorba despre acel carnagiu din Statele Unite ale Americii, de la Las Vegas. Deja sînt undeva 59 de victime decedate, persoane decedate și peste 500 încă sînt răniți, unii în stare foarte gravă. E ceva regretabil ce se întîmplă. Indiferent cît de departe nu ar fi acea țară, cum e Statele Unite ale Americii, dar totuși cînd e vorba despre viața oamenilor cred că este cel mai important.

De aceea, vă rog frumos să ținem un minut de reculegere în memoria victimelor. *(Se păstrează un minut de reculegere.)*

Și astăzi, 5 octombrie, marcăm o zi frumoasă, este vorba despre Ziua profesorilor. Ca și istoric, e de menționat că din perioada 1965 pînă în 1994 această zi se sărbătorea în prima duminică din octombrie. Din 1994 este pe 5 octombrie, pentru a coincide cu sărbătoarea mondială a profesorilor stabilită de UNESCO, de Organizația Națiunilor Unite pentru Educație, Știință și Cultură.

Profesorii probabil au cea mai nobilă activitate, deoarece produc, în adevăratul sens al cuvîntului, viitoarele generații și de ei depinde foarte mult care este viitorul unei țări.

Cu regret, profesorii în Republica Moldova nu sînt cel mai bine plătiți și nu activează în cele mai bune... nu în cele mai bune condiții și încă foarte multe. Noi toți cei care avem responsabilitatea, indiferent că a guvernării sau a opoziției, trebuie să găsim soluții pentru ca profesorii să se simtă la ei acasă și în activitatea pe care o desfășoară să se simtă bine, fiindcă astfel cum se vor simți ei, vor transmite ulterior și generațiilor care trec prin viața lor a tinerelor generații.

Dați-mi voie, din numele Parlamentului, din numele nostru, al tuturor, să aduc sincere felicitări cu Ziua profesională a profesorilor, să le dorim mult succes, realizări frumoase, să aibă răbdare cu copiii, să aibă răbdare, cu regret, și în condițiile care activează astăzi, dar, cu siguranță, să fie mândri de activitatea pe care o desfășoară și pentru ceea ce înseamnă în general a fi profesor.

Dați-mi voie atunci împreună să vă rog să marcăm această zi și prin aplauze, astfel mulțumindu-i și apreciindu-i. (*Aplauze.*)

Mai este o zi astăzi care se marchează și luând în considerare că văd deja și o fundiță de culoare roz, dacă nu greșesc.

Doamnă Stratan,

Ați putea să ne spuneți ce zi e astăzi?

Poftiți.

Doamna Valentina Stratan:

Mulțumesc.

Domnule Președinte,

Stimați deputați,

Sîntem la început de octombrie, iar în întreaga lume această lună este numită „Luna de roz” și Organizația Mondială a Sănătății ne îndeamnă să organizăm campanii de informare și de prevenire a cancerului mamar.

Cu regret, anual, în Republica Moldova circa 1000 de femei află că sînt afectate de această maladie și, cu regret, 50% din ele află în această... de această maladie că sînt depistate în stadii tardive, în stadiile III și IV, atunci cînd eficiența tratamentului este una joasă. Din aceste considerente doar 4 din 10 femei pot supraviețui mai mult de 5 ani.

Vreau, pe această cale, să le spun tuturor femeilor din Republica Moldova: cancerul poate fi tratat dacă este depistat în faza incipientă a maladiei și cu cît sîntem mai mult informați despre maladiile de cancer și purtăm grijă de sănătatea noastră personală, avem șanse mai mari să învingem boala.

Totodată, vreau să le spun și să le amintesc că în Republica Moldova sînt acoperite financiar 3 etape de asistență medicală din banii Companiei Naționale de Asigurări în Medicină.

Mă refer la examinarea de către medic și instruirea pentru autoexaminare, diagnosticul precoce prin ultrasonografie și mamografie și tratamentul specializat. De aceea îndemn femeile să se adreseze la timp la medic și să-și revindică aceste drepturi, pentru a efectua aceste investigații.

Domnul Andrian Candu:

Vă mulțumim foarte mult.

În această săptămână, în perioada, în general, 2 – 8 octombrie 2017, se desfășoară „Săptămîna națională a voluntariatului” cu genericul „Hai în gașca voluntarilor”. Este ediția a 11-a și este cel mai mare eveniment din Republica Moldova prin care se promovează voluntariatul. Este organizat de Coaliția pentru promovarea legii și activităților de voluntariat numită și „Coaliția voluntariat”.

Unii deputați deja s-au implicat în activități de voluntariat.

Vă mulțumim foarte mult, domnule Ghilețchi. Noi am remarcat absolut toți și chiar este de încurajat, dragi colegi, să participăm sau să participăm și la nivel de deputați, dar și la nivel de Secretariatul Parlamentului în mai multe activități de voluntariat.

Dar dați-mi voie să aduc sincere mulțumiri și felicitări celor din Coaliția voluntariatului care reușesc în fiecare an să organizeze evenimente frumoase legate de voluntariat.

Înainte de a mai... de a da posibilitatea și la alte anunțuri, tradițional, dați-mi voie să-i trec în revistă pe acei care și-au marcat ziua de naștere. În perioada premergătoare ședinței de astăzi și-au sărbătorit ziua de naștere următorii noștri colegi: Corneliu Mihalache, Gheorhge Mocanu, Serghei Sîrbu, Mihaela Spatari, Elena Gudumac, Vladimir Hotineanu și Iurie Țap.

Felicitări, realizări frumoase și „La mulți ani”. (*Aplauze.*)

Înainte de a trece nemijlocit la ordinea de zi, vă rog frumos, se pare că sînt unele anunțuri sau chestiuni de procedură.

Vă rog frumos, domnule Ghimpu.

Domnul Mihai Ghimpu:

Mulțumesc, domnule Președinte.

Stimați colegi,

Îmi permiteți și nouă, liberalilor, să felicităm pedagogii cu Ziua pedagogului de azi, să le dorim multă sănătate și succes, duc o muncă nobilă și, vorba Președintelui Parlamentului, să aibă răbdare cu toți.

Eu aș continua: dar nu cu guvernarea, că merită o viață bună. Și păcat că noi, cei care am ajuns în Parlament și în Guvern, vorbim vorbe frumoase, dar viața lor e foarte proastă.

Și aș vrea să închei cu cuvintele din versurile fratelui meu Simion Ghimpu.

Stimați pedagogi,

„Cîntecul cu vorba voastră-mi scriu,

Graiul vostru este veșnic viu,

Pe aripi de dor vă scriu mereu scrisori,

Iubiți învățători, iubiți învățători”.

La mulți ani, stimați pedagogi!

Mulțumesc frumos. (*Aplauze.*)

Domnul Andrian Candu:

Mulțumim foarte mult, domnule Ghimpu.

În continuare, domnul Carp.

Domnul Lilian Carp:

Domnule Președinte,

Cu adevărat, este greu să fii voluntar în Republica Moldova. Eu știu ce înseamnă acest lucru, am făcut-o și în anii studenției, și după.

Îl felicit pe domnul Ghilețchi că a reușit să participe la un așa eveniment. Dar, totodată, vreau să-l felicit și cu călătoriile care le-a făcut prin toată Europa și propun în general să introducem o nouă distincție... din partea Parlamentului pentruăștia care călătoresc așa – distincția lui Pintilie Călătorul. Ca să fie așa foarte clar, să știe lumea pentru ce se duc, unde se duc și ce fac acolo.

Mersi mult.

Da... Președintele Parlamentului.

Domnul Andrian Candu:

Vă mulțumim foarte mult.

Bineînțeles, am să-i dau posibilitatea domnului Ghilețchi să aibă replică. Dar, în același timp, domnule Carp, vreau să remarc faptul că domnul Ghilețchi îndeplinește funcții importante și la nivel de Consiliul Europei, dacă nu știți, și ne reprezintă interesele Republicii Moldova și ale Parlamentului cu brio, ceea ce unii nu reușesc, de altfel.

Vă mulțumim, domnule Ghilețchi, și pentru activitatea de voluntariat și vă mulțumim foarte mult, și pentru activitatea pe care o desfășurați în cadrul Consiliului Europei.

Și, poftim, dreptul la replică.

Domnul Valeriu Ghilețchi:

Da. Vă mulțumesc, domnule Președinte.

Și-i mulțumesc și domnului Lilian Carp pentru această remarcă pe care a făcut-o.

Eu, domnule Carp, în virtutea obligației sau a misiunii care ne revine fiecăruia, ca și deputat, încerc să mi-o îndeplinesc. Călătoriile fac parte din această activitate.

Dacă ați observat, cei trei deputați menționați în această analiză sînt membri ai Adunării Parlamentare ... ai delegației noastre la Adunarea Parlamentară a Consiliului Europei. Prin urmare, rolul nostru în Comunitatea Europeană este extrem de important pentru Parlamentul Republicii Moldova, pentru Republica

Moldova. Adunarea Parlamentară, într-un fel, se aseamănă și cu Parlamentul European.

Deseori ne place să facem referință la Parlamentul European, dar cheltuielile la care faceți dumneavoastră referință, de fapt, sînt cheltuieli care pentru un europarlamentar ar fi, probabil, pentru o săptămîină. Activitatea externă, inclusiv pe dimensiune parlamentară, dacă vrei s-o faci în mod eficient pentru a promova interesele țării, nu poți s-o faci stînd acasă, cuminte într-un birou. E nevoie să fim activi și în plan extern, și în plan intern. Și cred că aceasta este, repet, menirea fiecăruia dintre noi.

În rest, vă doresc și eu o săptămîină cît mai bună și Dumnezeu să vă aibă în paza sa.

Domnul Andrian Candu:

Vă mulțumim foarte mult.

Această notă frumoasă de declarație și replică... da replică la replică și dumneavoastră nu ați fost vizat, domnule Ghimpu. (*Voce nedeslușită din sală.*)

A, de procedură.

Vă rugăm frumos să invocați și articolul din Regulamentul Parlamentului.

Poftiți, domnule Ghimpu.

Domnul Mihai Ghimpu:

Mulțumesc.

Vreau să-l susțin parțial pe domnul Ghilețchi și să-i spun că la noi în republică cu drepturile și libertățile omului stăm foarte bine: arestări peste arestări, suspendări, condamnări. Lucrează bine Parlamentul și guvernarea.

Mulțumim frumos.

Domnul Andrian Candu:

Vă mulțumim frumos pentru aprecierea guvernării, domnule Ghimpu.

Și în continuare, să trecem la ordinea de zi, de fapt, care este menirea noastră de a munci în activitatea de creație legislativă.

Domnule Deliu,

Vreți să faceți propuneri la ordinea de zi?

Dacă-mi permiteți, ele sînt făcute în mod tradițional.

Dacă vă referiți și la acea hotărîre, asta vroiam să zic că este aici.

Da. Vă mulțumesc frumos.

Un picuț de răbdare vă cer.

Biroul permanent a făcut propunere privind ordinea de zi, după cum vedeți, pentru perioada bisăptămînală: 5–6 octombrie și săptămîna viitoare.

Sînt cîteva propuneri din partea unor comisii pentru a exclude deja de pe proiectul de ordine de zi. Bineînțeles, am să menționez și am să dau cuvîntul colegilor din comisie.

Înainte, însă, de toate vă propun atenției demersul care a fost făcut de colegii din Frațiunea Partidului Socialiștilor cu privire la introducerea pe ordinea de zi a trei proiecte de legi înaintate de Președintele Republicii Moldova. Și le putem lua pe rînd, fiindcă ele vor fi supuse votului în ordinea respectivă.

Și un prim subiect este proiectul Legii pentru completarea unor acte legislative, proiectul nr.101 din 6 aprilie 2017.

Am să-l rog pe domnul Odnostalco să vină cu motivația, cu argumentele respective. Și am să rog și președintele comisiei. Probabil, este vorba despre doamna Buliga, în cazul de față. Nu știu dacă știți toate proiectele, așa, pe dinafară ce aveți în administrare, dar important este să știm dacă există raportul comisiei.

Și dacă dumneavoastră, domnule Odnostalco, ați putea să ne spuneți dacă este deja raportul comisiei la acest proiect.

Poftiți, aveți un minut la dispoziție.

Domnul Vladimir Odnostalco:

Уважаемый Парламент!

Мы просим внести в повестку дня на этой неделе законопроект № 101 от 6 апреля 2017 года. Речь идет о снятии таксы за оформление на наследство для пенсионеров и инвалидов, потому что, как мы знаем, на сегодняшний день эта категория населения и так обижена, на этих людей и так никто не обращает внимания. И когда они сталкиваются с моментом переоформления своего имущества – и здесь они обязаны платить.

Поэтому мы просим на сегодняшнем заседании Парламента включить этот вопрос в повестку дня, рассмотреть и принять.

Domnul Andrian Candu:

Domnule Odnostalco,

Proiectul respectiv are raportul comisiei?

Domnul Vladimir Odnostalco:

Nu. (*Gălăgie în sală.*)

Domnul Andrian Candu:

Nu sînteți nici raportor, doamnă Buliga?

Dar cine-i raportor atunci?

Bineînțeles, dacă insistați, autorii acestui demers, voi supune votului.

Însă, dragi colegi, vă atrag atenția că nu există nici raportul comisiei, nici avizul Guvernului la acest subiect, se pare.

Da, domnule Odnostalco,

Înțeleg că nici avizul Guvernului nu există.

Domnul Vladimir Odnostalco:

Есть ответ СНА. СНА и Дирекция юридическая не... Юридическое управление и Центр по борьбе с коррупцией не видят препятствий для рассмотрения этого законопроекта на сегодняшнем заседании Парламента.

Domnul Andrian Candu:

Am întrebat despre avizul Guvernului, dar în fine.

Dragi colegi,

La acest subiect?

Domnule Lupu,

Vă rog frumos, poftiți.

Domnul Marian Lupu:

Mulțumesc, domnule Președinte.

Noi n-o să susținem această propunere și vrem să explic de ce. Fiindcă este una departe de realitate, una populistă, dar fără conținut și n-o să ajute nicidecum oamenii.

Vă explic. În anul 2010, fiind în teritoriu, de cele mai dese ori oamenii îmi pomeneau că au mari probleme cu plățile înalte pentru „oformarea” moștenirilor, în special la sate.

Noi la fel, ca și colegii socialiști, atunci ne-am axat pe taxe și ele sînt două – taxa de stat și taxa notarială, plățile notariale. Le-am scăzut de vreo 10 ori. Ele de atunci pînă în prezent, legea a intrat în vigoare în 2011, cel tîrziu, de atunci aceste taxe sînt minore. Ulterior, însă, fiind în teritoriu, auzeam în continuare plîngerii, oamenii spuneau că rămîn plăți foarte și foarte înalte.

Cînd m-am interesat mai detaliat, am văzut că nu taxele notariale și nu taxa de stat fac problemă, ci plățile pentru procedurile cadastrale, ăstea erau cele mai înalte. Această problemă recent, acum 4–5 luni în urmă, la insistența Frațiunii Partidului Democrat, la nivel de Guvern a fost rezolvată.

Cine din colegii socialiști are nevoie de detalii, vă adresați, vă rog, către colegul nostru domnul Corneliu Padnevici, el are toate detaliile. Deci problema nu că a fost abordată serios, ea, practic, sută la sută a fost rezolvată. Repet încă o dată: taxa de stat și taxa notarială, plățile notariale nu joacă nici un rol în nivelul plăților pentru „oformarea” moștenirii, plățile cadastrale.

Vă rog, atenție profesionistă mai înaltă.

Mulțumesc.

Domnul Andrian Candu:

Vă mulțumim foarte mult.

Oricum dacă se insistă, voi supune votului, luând în considerare că nu există raportul comisiei și nu există avizul Guvernului.

Domnule Ghimpu,

La acest subiect?

Vă rog frumos, poftiți.

Domnul Mihai Ghimpu:

Eu nu prea înțeleg aici ce se întâmplă în această sală. De ce de data aceasta PD-ul nu susține PSRM-ul?

O să aveți nevoie de votul lor data viitoare și atunci n-o să aveți...

Mulțumesc.

Domnul Andrian Candu:

Vă mulțumim foarte mult.

Cine este pentru introducerea pe ordinea de zi a proiectului nr.101 din 6 aprilie 2017, vă rog frumos să vă pronunțați prin vot.

Nu a fost susținută propunerea.

Vă mulțumim foarte mult.

În continuare, la fel propunere din partea Frațiunii Partidului Socialiștilor pentru a introduce proiectul Legii pentru modificarea Legii nr.315 privind prestațiile sociale pentru copii, proiectul nr.177 din 6 iunie 2017, la fel propus de Președintele Republicii Moldova.

În cazul de față, domnule Odnostalco, aveți un minut la dispoziție pentru argumente.

Domnul Vladimir Odnostalco:

Проект № 177 от 6 июня 2017 года, коллеги, на самом деле заботит нас всех и каждого. Речь идет о пособии на рождение для первого, второго, третьего и последующего ребенка.

Мы знаем, что на сегодняшний день у нас это пособие мизерное. Мы знаем, на сегодняшний день оно не покрывает элементарных, первых расходов семей на приобретение колясок, на приобретение памперсов как минимум, не говоря уже о других продуктах и изделиях, которые необходимы женщине.

Президент предлагает в этом законопроекте увеличить пособие на рождение. Мы предлагаем включить этот проект в повестку дня, рассмотреть и принять. Этот проект – не выдумка нас с вами, этот проект – запрос общества. Я думаю, если вы принимаете людей на приемах, они вам об этом

говорят, о том сложном положении, которая на сегодняшний день испытывает каждая молдавская семья.

Domnul Andrian Candu:

Doamnă Buliga,
Vă rugăm frumos.

Doamna Valentina Buliga:

Domnule Președinte,
Stimați colegi deputați,

În primul rînd, vreau să vă spun că nu avem avizul Guvernului la acest proiect de lege. Totodată, cu titlu de informare, inclusiv pentru colegii socialiști, anul trecut pentru prima dată în istoria Republicii Moldova a fost introdus un nou mecanism de stabilire a indemnizației la nașterea primului și ulteriorului copil, care este strict legat de un pachet minim de obiecte necesare pentru o mămică.

Anul trecut valoarea acestei indemnizații a crescut de la 3100 de lei pînă la 5300 și sperăm foarte mult că pentru bugetul de anul viitor, la fel, se va ține cont de această creștere necesară pentru asigurarea indemnizației la naștere pentru mamele noastre.

De aceea atît timp cît nu avem avizul Guvernului, nu-l putem introduce în agenda zilei de astăzi.

Domnul Andrian Candu:

Mulțumim foarte mult.

Înainte de a vă da dumneavoastră cuvîntul, ca și autorii demersului, înțeleg că domnul Ghimpu aveți propuneri și la acest proiect?

Da, vă rog frumos.

Domnul Mihai Ghimpu:

Mulțumesc, domnule Președinte.

Stimați colegi și, în primul rînd, socialiști,

Indemnizații bune, salarii bune, pensii bune vom avea doar atunci cînd ne vom uni cu România. Acesta este un adevăr și nu amăgiți lumea că să majorăm. De unde să majorăm, dacă nu avem economie? Economia e ca o găleată fără fund la noi, nu-i industrie. Așa că prin unire cu România, susțineți Partidul Liberal și vor avea cetățenii și indemnizații bune, și pensii, și salarii.

Mulțumim frumos.

Domnul Andrian Candu:

Vă mulțumesc foarte mult.

Încă o dată mai vreți să mai spuneți ceva? (*Gălăgie în sală.*)

Mai aveți un minut și 19, 18, 17, 16, 15 secunde. Puteți să vorbiți.

Domnule Ghimpu,
Continuați. Noi o să avem răbdare astăzi.

Domnul Mihai Ghimpu:

Cu atât mai mult am vrut să spun că stimații colegi din Frațiunea Partidului Socialiștilor îs cetățeni români. Iubiți-vă țara, stimați români.

Mulțumim frumos.

Domnul Andrian Candu:

Care? Numiți-i, vă rugăm frumos. Aveți lista? Dați-ne, vă rugăm frumos.

Continuați, domnule Ghimpu, mai sînt 50 de secunde.

Domnul Mihai Ghimpu:

Mulțumesc.

Numai domnul din primul rînd... cum îi zice cu „sciotcikul”, (*rîsete în sală*) vorba... nu are, restul toți sînt cu cetățenie română, toți absolut.

Și domnul Țurcanu, ministrul de interne, știe foarte bine lucrul ăsta.

Domnul Andrian Candu:

Vă mulțumim foarte mult.

Dragi colegi,

Țin să vă anunț că noi discutăm despre propunerea Frațiunii Partidului Socialiștilor de a introduce pe ordinea de zi proiectul nr.177. (*Voci în sală.*)

Da, doamnă Greceanîi, dumneavoastră, președinte de fracțiune, delegați dreptul la replică domnului Batrîncea?

Domnule Batrîncea,

Vreți două replici sau una singură? Ca să știu ce...

Deci trei minute, trei minute, patru și jumătate e ok?

Poftiți.

Domnul Vlad Batrîncea:

Mulțumesc.

Chiar este mult pentru acest personaj.

Stimați colegi din Parlament,

Vreau să informez că săptămîna trecută la mai multe dezbateri televizate acest personaj a vociferat o idee că a venit aici în Parlament cu o idee de modificare a salariilor, de creștere a salariilor bugetarilor cu 50% și Ghimpu a spus că practic a convins Parlamentul la ședința Biroului permanent că trebuie majorate salariile cu 50%.

Cred că deja toată lumea absolut a înțeles, domnule Ghimpu că, pe lângă că sînteți un... cum să spun așa ca să nu... mă rog... este Regulamentul Parlamentului, dar pe lângă faptul că veniți cu minciuni și amăgiți cetățenii, deja trebuie să înțelegeți, să vă gîndiți la veșnicie și la suflet. Nu trebuie să amăgiți lumea.

Că atunci cînd noi veneam cu zeci de inițiative sociale, dumneavoastră nu ați votat niciodată pentru majorarea salariilor, dar după aceea ieșiți pe la televiziuni și spuneți... vă bateți cu pumnul în piept că iată vrem să majorăm cu 50% salariul la bugetari.

Este o minciună, domnule Ghimpu. Nu vă face față și vrem unica ce să sugerăm să nu veniți cu recomandări pentru alte fracțiuni. Gîndiți-vă că este ultima legislatură a Partidului Liberal în Parlamentul Republicii Moldova și nu mai amăgiți cetățenii.

Domnul Andrian Candu:

Vă mulțumim foarte mult.

Nu, replică la replică nu se permite. Vă rugăm frumos.

În continuare, dacă nu mai sînt întrebări la acest subiect legat de proiectul nr.177 din 6 iunie 2017.

Domnule Odnostalco,

30 secunde pentru alte argumente și eu îl voi supune votului.

Poftiți.

Domnul Vladimir Odnostalco:

Уважаемые депутаты!

Спасибо, что вернулись к тому вопросу, который мы обсуждаем – это первое. Второе. Что касается сути проекта, я еще раз повторяю – это совершенно новый механизм социальной защиты молодых семей, который не имеет прецедента в Республике Молдова.

И второй очень важный момент – насчет авиза Правительства. Сейчас формируется бюджет, процедура еще идет, процесс еще идет, поэтому мы обязаны внести этот проект для обсуждения и учета тех затрат, которые будут необходимы для реализации этих положений в бюджете будущего года, тем более СНА опять же не имеет никаких претензий к этому проекту.

Domnul Andrian Candu:

Vă mulțumim foarte mult.

Supun votului. Cine este pentru introducerea pe ordinea de zi a proiectului nr.177 din 6 iunie 2017, vă rog frumos să vă pronunțați prin vot.

Această propunere nu a fost susținută.

Vă mulțumim foarte mult.

Și în continuare, ultima propunere din partea Frațiunii Partidului Socialiștilor, proiectul nr.285 din 25 septembrie 2017, proiect de Lege pentru modificarea și completarea unor acte legislative.

Înțeleg că tot dumneavoastră, domnule Odnostalco.

Poftiți. Un minut la dispoziție pentru a vă motiva propunerea.

Domnul Vladimir Odnostalco:

Проект закона № 285 от 25 сентября 2017 года. Суть проекта закона следующая: на самом деле он носит многосторонний социальный характер, создает очень прочную социальную подушку для многих категорий населения. Первая – это наши пенсионеры, более 700 тысяч, которые ждут годами решение вопроса своего, мизерных пенсий. Мы предлагаем увеличить индексацию пенсий на 20% – с 1 апреля, и чтоб минимальный прожиточный минимум пенсионера соблюдался, то есть чтобы пенсия была не ниже прожиточного минимума.

Кроме того, на сегодняшний день, с учетом очень короткой продолжительности жизни пенсионеров – о чем говорят все международные структуры у нас сегодня в Молдове, – мы предлагаем, чтобы пенсии... человек получал пенсию 5 лет, то есть даже если он умер через два года, то его родственники получали эту пенсию.

Поэтому мы просим, чтобы это проект был внесен в повестку дня, рассмотрен опять же с учетом формирования бюджета – мы должны предусмотреть эти средства – и с 2018 года выйти с получением этих денег нашими пенсионерами.

Domnul Andrian Candu:

Mulțumim foarte mult.

La acest subiect, doamnă președinte al comisiei de specialitate, doamnă Buliga, vă rugăm frumos.

Doamna Valentina Buliga:

Domnule Președinte,

Vreau, în primul rând, să constat că o să ne fie foarte greu să promovăm în continuare o protecție socială sigură așa cum ne dorim dacă o să începem campania electorală de pe acum, în loc să ne mobilizăm, să găsim bani, să muncim și să îmbunătățim bugetul asigurărilor sociale și garanțiile sociale.

Pe parcursul anilor, cu adevărat, s-au întâmplat multe lucruri îmbucurătoare în acest domeniu, nu suficiente, noi înțelegem foarte bine.

Guvernul încă nu s-a expus asupra acestei inițiative, de aceea noi nu putem astăzi să acceptăm introducerea în ordinea de zi.

Domnul Andrian Candu:

Mulțumesc foarte mult.

La acest subiect, domnule Ghimpu, vă rog frumos.

Domnul Mihai Ghimpu:

Stimați cetățeni,

Ați auzit prin gura domnului Batrîncea că socialiștii sînt împotriva ca să fie majorate salariile cu 50%. Și doi – cu România are... Lista: Lebedinschi, Mitriuc, Mudreac, Dolință, Labuneț, Furculiță și am auzit că și Dodon a depus dosarul să primească cetățenia României. Poftim, lista continuă.

Domnul Andrian Candu:

Vă mulțumesc foarte mult.

Dragi colegi,

V-aș ruga foarte frumos să ne referim la subiectul care se discută, și anume la proiectul nr.285 din 25 septembrie 2017. Dacă nu există nici un... (*Rumoare în sală.*)

Vă rog frumos, dreptul la replică, Frațiunea Partidului Socialiștilor, poftiți.

Domnule Batrîncea,

Vă rog.

Domnul Vlad Batrîncea:

Da, mulțumesc.

Dacă deja așa doriți, domnule Ghimpu, de ce dumneavoastră aduceți aminte de România și de unire doar atunci cînd treceți pe o lună în opoziție? Atunci cînd sînteți la guvernare ... ministere, fotolii călduțe, cînd aveți „otkaturi”, cînd aveți avantaje zilnice, cineva vă aduce ceva în geantă, vă simțiți foarte bine și OK. Cînd treceți în opoziție, vă aduceți aminte de România și de unire.

Vă răspundem încă o dată, acei colegi pe care dumneavoastră i-ați nominalizat în această sală au depus acte în Consulatul României pentru refuzul de cetățenie, de aceea că au ridicat mandate de deputat. De aceea că noi promovăm un lucru, oamenii simpli care au tot dreptul la circulație, la lucrul peste hotare, este dreptul lor, dar demnitarilor de rang înalt din Republica Moldova nu trebuie să aibă dublă cetățenie. De aceea și acești colegi au semnat inițiativa prin care demnitarilor de rang înalt li se interzice deținerea dublei cetățenii.

De aceea, domnule Ghimpu, iarăși veniți cu minciuni.

Și încă o dată de 50%. Nu ați înregistrat în Parlament o asemenea inițiativă. De aceea și v-am spus că ați amăgit cetățenii, că sub semnătura lui Ghimpu nu este nici o inițiativă privind majorarea salariilor pentru bugetari, însă atunci cînd veneam noi cu inițiative înregistrate regulamentar, legal, dumneavoastră nici o dată nu ați susținut nici o inițiativă de majorare a salariilor.

Și atunci cînd ați fost cîteva luni la guvernare, ați spus că: bani nu-s, bani nu-s. Și de aceea, domnule Ghimpu, nu amăgiți cetățenii.

Dar în ceea ce ține de unirea cu România, cred că deja și susținătorii unirii deja știu că ceea ce spuneți dumneavoastră este doar o minciună, un fals și dumneavoastră doar paraziți asupra celor câteva procente a cetățenilor Republicii Moldova care doresc unirea cu România.

Mersi.

Domnul Andrian Candu:

Vă mulțumim foarte mult. *(Rumoare în sală.)*

Luînd în considerare...

Stimate domnule Ghimpu,

Replică la replică, potrivit Regulamentului, nu se permite. *(Rumoare în sală.)*

Subiectul este legat... ceea ce discutăm noi acum... *(Rumoare în sală.)*

Domnule președinte Ghimpu,

Eu am să vă mai dau... astăzi avem o zi lungă, o să vă mai dau minute destule. O să aveți posibilitatea. Dați-mi voie să moderez... *(Rumoare în sală.)*

Nu, nu, nu, eu vă rog frumos să nu renunțați să vorbiți. Nouă nu o să ne fie deloc interesant. Vă rog frumos.

Supunem votului inițial și după care la nivel de procedură.

Cine este pentru a introduce pe ordinea de zi proiectul nr.285 din 25 septembrie 2017, vă rog frumos să vă pronunțați prin vot.

Vă mulțumesc foarte mult.

Această propunere nu a fost susținută.

În continuare, dragi colegi, mai sînt cîteva propuneri pentru a le introduce pe ordinea de zi, unele subiecte mai tehnice. Ieri, la Biroul permanent, s-a discutat despre două decizii ale fracțiunilor, partidul... Care?

Domnule Odnostalco...

Domnule Odnostalco,

Ce vreți să ne spuneți? N-am înțeles.

Poftiți, 10 secunde.

Domnul Vladimir Odnostalco:

Да, господин председатель, спасибо.

Вас просто вот персонаж отвлек от предмета обсуждения. Я хотел сказать следующее, отвечая на реплику госпожи председателя комиссии...

Domnul Andrian Candu:

Domnule Odnostalco...

Domnul Vladimir Odnostalco:

Наша...

Domnul Andrian Candu:

Eu cer scuze. Eu cer scuze. Vă rog frumos, haideți toți să încercăm să ne calmăm, emoțiile la fel să le calmăm toți, că e stînga, că e dreapta, că e centru – toți să ne calmăm.

Există Regulamentul Parlamentului, subiectul a fost supus votului, nu a fost susținut. De aceea haideți să încetăm discuțiile, să încheiem discuțiile la acest subiect. Ieri, la ședința Biroului permanent s-a discutat despre două decizii ale două fracțiuni: Frațiunea Partidului Socialiștilor și Frațiunea Partidului Liberal Democrat, care vin cu propuneri în baza deciziilor acelor fracțiuni de a face unele modificări la Hotărîrea Parlamentului nr.9 din 2015 privind componența nominală a comisiilor permanente ale Parlamentului. În baza acestor propuneri au fost... *(Rumoare în sală.)*

Cer scuze, cer scuze.

Cer scuze, doamnă Șupac, Frațiunea Partidului Comuniștilor, da.

Cele două fracțiuni au făcut propuneri și pentru acest motiv s-a elaborat un proiect de Hotărîre a Parlamentului cu numărul de înregistrare 300 din 5 octombrie 2017 și vă propun ca acest subiect să fie introdus pe ordinea de zi.

Vă mulțumesc foarte mult.

Doamnă Șupac,

La acest subiect?

Poftiți. *(Rumoare în sală.)*

A, dumneavoastră vreți să votați. Încă nu trebuie de votat.

Luînd în considerare că acestea au fost propunerile pe ordinea de zi, dar mai este încă o propunere din partea Frațiunii Partidului Democrat ce ține de excluderea de pe ordinea de zi a două subiecte.

Domnule Reșetnicov,

Văd că din partea comisiei, de fapt, din partea Frațiunii Partidului Democrat, ca și membru al Comisiei securitate națională, apărare și ordine publică.

Vă rog frumos, poftiți.

Domnul Artur Reșetnicov:

Vă mulțumesc, domnule Președinte.

Stimați colegi,

Din partea fracțiunii, venim cu o solicitare de a exclude din ordinea de zi de astăzi proiectul nr.260 din 10.08.2017, el se află sub nr.2 în ordinea de zi.

Mulțumesc.

Domnul Andrian Candu:

Da. Vă mulțumim frumos.

Și domnule Balan,

Vă rugăm frumos, propunerea dumneavoastră din partea comisiei.

Poftiți.

Domnul Ion Balan:

Domnule Președinte,

Eu, în calitate de unul din autori ai proiectului de Lege nr.203 din 12 mai 2016, sub nr.9 din ordinea de zi, propun să fie amânat pentru altă ședință. Mai sînt de concretizat cîteva momente la acest proiect de lege.

Mulțumesc.

Domnul Andrian Candu:

Vă mulțumesc mult.

Dragi colegi,

Luînd în considerare propunerile care au venit, **ordinea de zi propusă de Biroul permanent**, excluderea celor două subiecte, amînarea celor două subiecte nr.260 și nr.203 de pe ordinea de zi și introducerea pe ordinea de zi a proiectului nr.300 din 5 octombrie 2017 ce ține de modificările în componența comisiilor legate de cele două decizii ale fracțiunilor, Fracțiunea Partidului Liberal Democrat și Fracțiunea Partidului Comuniștilor, evident, vă rog frumos să aprobăm ordinea de zi.

Cine este pentru, vă rog frumos să vă pronunțați prin vot.

Vă mulțumesc foarte mult.

Ordinea de zi a fost aprobată.

Înainte însă de a trece... *(Rumoare în sală.)*

Cer scuze, numai puțin din partea... De procedură o să vă dau posibilitatea.

Domnule Țurcan,

Vă rog frumos. Cer scuze. Dacă aveți din partea comisiei, evident, propuneri, poftiți.

Domnul Vladimir Țurcan:

Da, mersi mult.

Dumneavoastră cred că ați crezut că eu am de gând să dau... Nu merită, nu merită. Pur și simplu, falsu-i fals, ce să faci.

Deci ce ține de ordinea de zi. Din partea Comisiei drepturile omului și relații interetnice, se propune ca subiectul sub nr.10 pentru ziua de mâine, Raportul privind respectarea drepturilor omului să fie trecut pentru săptămîna viitoare, deoarece raportorul... solicitarea raportorului – Avocatului Poporului.

Domnul Andrian Candu:

Dragi colegi,

Noi am votat și am aprobat ordinea de zi pentru două săptămîni. Aceasta-i o chestiune tehnică, o să transferăm subiectul nr.10, care era prevăzut pentru mâine și mă refer aici la proiectul nr.478 din 20 martie 2017 și nr.229 din 14 iulie 2017 ce ține de raportul Avocatului Poporului, pentru săptămîna viitoare.

Și rog Secretariatul să ia în considerare această decizie.

Luînd în considerare că avem o intervenție de procedură, vă rugăm frumos, domnule Ghimpu.

Poftiți.

Domnul Mihai Ghimpu:

Mulțumesc, domnule Președinte.

Domnul Batrîncea a zis că noi n-am înregistrat amendamentul cu majorarea salariilor cu 50%. Acest amendament a fost înregistrat chiar în ziua în care am vorbit eu. Așa că, Batrîncea, mincinos ești tu și nu eu.

Doi. Că în timpul guvernării n-am vorbit de unire. Decretul meu cu privire la 28 iunie – „Ziua ocupației sovietice”, a fost semnat cînd eram la guvernare și Președinte interimar al Republicii Moldova.

Trei. PL n-a susținut nici o idee a socialiștilor, nici nu o să susținem decît un proiect de lege despre moartea voastră politică.

Alt proiect PL nu va susține nici o dată în vecii vecilor.

Mulțumim.

Domnul Andrian Candu:

Dragi colegi,

Vă rog frumos. Eu înțeleg că noi am avut o anumită pauză și a fost și o vacanță parlamentară și, probabil, e foarte multă energie.

Eu, în calitate de moderator al acestei ședințe, cu siguranță, am să dau posibilitatea ca aceste emoții să fie expuse, să existe dezbateri și să existe un anumit consum de energie.

Dar, în același timp, vă rog frumos, haideți să încercăm să consumăm această energie în etape. Astăzi un pic, mâine un pic, săptămîna viitoare. Eu vă

promit că noi o să ne vedem mai des. Eu vă promit că noi o să avem foarte multe ședințe ale plenului și nu doar ședințe ale plenului.

Iată de ce... nu știu dacă sîmbătă, doamnă Zotea, eu v-aș propune...

Apropo, felicitări. Am văzut că v-ați căsătorit și vă propun... (*Aplauze.*)

Dați-mi voie s-o felicităm. Și vă propun sîmbătă să petreceți în familie... (*rumoare în sală*) dar și cu alegătorii.

Luînd în considerare că avem o ordine de zi, vă propun să trecem la examinarea acestora.

Și sper că, domnule Deliu, aveți ceva foarte scurt.

Vă rog.

Domnul Tudor Deliu:

De procedură.

Mulțumesc.

Domnule Președinte,

Aș veni cu o rugămintă. Atunci cînd se propune modificarea ordinii de zi, inclusiv excluderea unor proiecte, să fie motivarea. Eu am vrut să vorbesc înainte de a pune la vot, fiindcă astăzi domnul Reșetnicov propune excluderea proiectului nr.260 fără a motiva, de ce.

Dacă nu mă înșeală memoria, acest proiect vine în executarea unei hotărîri a Curții Constituționale. Care este problema și de ce nu a venit cu motivarea? „Eu propun nr.260, haideți să votăm”. Dar ce-i acolo?

Eu vă rog, pe viitor, să fie și motivarea. La excludere așa cum se face la includere.

Mulțumesc.

Domnul Andrian Candu:

Vă mulțumesc frumos.

Cer iertare, data viitoare neapărat o să ținem cont de sugestia dumneavoastră. (*Voce nedeslușită din sală.*)

El este amînat pentru săptămîna viitoare, nr.260.

Care subiect încă? (*Rumoare în sală.*)

Nu. La subiectul căsătoriei, dacă vreți, dar în rest, nu.

Haideți să trecem la lucru, vă rog frumos. Lucrați, vă rog frumos. Și...

Aici e locul de muncă, domnule Ghimpu.

Domnule Ghimpu,

Aici e locul de muncă. (*Voce nedeslușită din sală.*)

Noi n-o să intrăm în detalii unde vă duceți.

Dragi colegi,

Vă propun să examinăm primul subiect de pe ordinea de zi, proiectul nr.297 din 30 iunie 2016, este vorba despre proiectul de Lege pentru modificarea și completarea Codului funciar.

Și îl rugăm pe domnul Luca, viceministru al agriculturii... (Voce nedeslușită din sală.)

Am votat-o, domnule președinte. *(Gălăgie în sală.)*

Domnule Luca, viceministru al agriculturii, dezvoltării regionale și mediului,

Vă rog frumos să ne prezentați proiectul de lege.

Luînd în considerare că este ora 10.50, vă propun la ora 13.00 – exercițiul de vot.

Ba mai mult ca atât, luînd în considerare că astăzi este Ora Guvernului, vă rugăm frumos, Secretariatul, să pregătiți Ora Guvernului pentru ora 13.00.

Sînt mai multe întrebări care au rămas încă a fi examinate și trebuie de răspuns la interpelările deputaților. Indiferent ce subiecte vor mai rămîne pe ordinea de zi, la 13.00 întrerupem ședința în mod... ordinea de zi pe care o avem și va fi Ora Guvernului.

Vă rugăm frumos, domnule Luca, poftiți.

Domnul Vasile Luca – viceministru al agriculturii, dezvoltării regionale și mediului:

Mulțumesc, domnule Președinte.

Stimate domnule Președinte,

Stimați deputați,

Prezint spre avizare și aprobare proiectul de Lege nr.297 privind modificarea și completarea Codului funciar nr.828 din 25 decembrie 1991.

Prezentul proiect de lege a fost elaborat de către Ministerul Agriculturii, Dezvoltării Regionale și Mediului și are drept scop oferirea posibilității amplasării pe terenurile cu destinație agricolă a structurilor de primire turistică de tip pensiuni agroturistice și ajustării articolului 99 din Codul funciar.

Unul din obiectivele specifice ale Strategiei naționale de dezvoltare agricolă și rurală pentru anii 2014–2020, aprobată prin Hotărîrea Guvernului nr.409, este creșterea oportunităților de ocupare a forței de muncă în domeniul nonagricol și sporirea veniturilor mediului rural. Astfel, pentru crearea oportunităților de angajare în mediul rural și în vederea creșterii capacității de afaceri a acestora, dezvoltarea turismului rural cu profil agricol, propunem de a permite amplasarea pe terenuri agricole a structurilor de primire turistică cu funcție de cazare și

deservire a mesei, fără a fi necesară excluderea acestor terenuri din circuitul agricol. *(Gălăgie în sală.)*

Se propune ca acest drept să poată fi exercitat de către proprietarii terenurilor cu destinație agricolă care practică activitate agricolă nu mai puțin de 5 ani.

Activitatea turistică este reglementată de Legea nr.352 și Hotărârea Guvernului nr.643. Conform prevederilor acestor acte normative, pensiunea agroturistică este o structură de primire turistică, situată într-o localitate rurală, destinată cazării turiștilor cu o capacitate între 3 și 20 de camere, funcționând în locuințe private sau în clădiri independente care asigură o parte din alimentația turiștilor cu produse din gospodăria proprie.

Totodată, prin proiectul dat, propunem ajustarea articolului 99 din Codul funciar în conformitate cu prevederile Legii nr.108 din 2012. Modificările respective vor da claritate la aplicarea prevederilor articolului 12 din Legea nr.1308 privind prețul normativ și modul de vânzare-cumpărare a pământului și articolului 99 din Codul funciar, în cazul aplicării tarifelor pentru calcularea prețului normativ al pământului.

Ținând cont de cele menționate, solicităm aprobarea proiectului de Lege nr.297.

Vă mulțumesc.

Domnul Andrian Candu:

Vă mulțumim foarte mult, domnule Luca.

Și în continuare, întrebări în adresa autorilor.

Prima intervenție – domnul Grișciuc.

Domnul Simion Grișciuc:

Mulțumesc, domnule Președinte.

Domnule viceministru,

Să recunosc că nu sînt deloc încîntat că veniți cu un proiect de lege, pentru că știu că de mai mult de 3 ani se lucrează la Codul funciar care este unul absolut învechit, tocmai din 1991. Mă miră că noi ne străduim la o haină veche tot să punem petici noi, însă nu asta-i ideea.

Spuneți-mi, vă rog, în situația în care noi permitem, declanșăm sau deschidem porțița asta pentru construcții de tip pensiuni, de tip crame, nu credeți că vom împînzi toate terenurile agricole cu căsuțe de oricare gen ca lumea să creadă că astea sînt cu destinație turistică? Unu la mîină.

Doi. Din aspect ecologic mă uit, fiecare căsuță care va fi construită acolo și noi știm foarte bine că nici un turist nu-și va permite să vină dacă nu va fi infrastructură, asta înseamnă apeduct, canalizare, energie etc. Asta nu înseamnă că noi încercăm să distrugem tot ce mai înseamnă terenuri agricole în Republica

Moldova, mai ales în zona centru? Pentru că, din păcate, zona centru este cea mai des populată și toți își doresc aici să-și facă căsuțe pe terenuri.

Domnul Vasile Luca:

Stimate domnule deputat,

O întrebare amplă. În primul rând, ce ține de noul Cod funciar, sîntem pe ultima sută de metri cu acest proiect. Aveți dreptate, acel actual este unul... bine, în multe cazuri, învechit. De aceea, dat fiind faptul că este un document foarte amplu și, cu siguranță că, toate procedurile de avizare, aprobare și, pînă a ajunge să fie aprobat de Parlament, vor mai dura, știm noi, toată tehnica noastră legislativă durează, de aceea dorim să amendăm în această direcție doar Codul funciar existent ca să stimulăm dezvoltarea pensiunilor agroturistice, deci menționez foarte mult agroturistice. Și nu degeaba am dat și definiția aceasta... doar ce ține de mediul rural.

Deci nu este vorba de municipii, orașe ș.a.m.d., deci mediul rural, ceea ce chiar nu cred absolut deloc că vor fi careva abuzuri. Suplimentar la faptul acesta, avem și prevederi foarte clare în Codul contravențional, în care în caz de utilizare în afara normală a acestor tipuri de pensiuni sînt prevăzute sancțiuni, chiar și pînă la demolare ș.a.m.d.

Ce ține de infrastructură ș.a.m.d. după cum, probabil, știți, conform prevederilor noului regulament de dezvoltare... Fondul de dezvoltare a agriculturii și a mediului rural, anul acesta pentru prima dată am introdus subvenții pentru stimularea dezvoltării acestor pensiuni agroturistice în care venim cu un suport de 50 la sută din costurile înființării unei pensiuni agricole... bine, nu mai mult de un milion de lei. Deci asta noi, din contra, vrem să stimulăm aceste tipuri de acțiuni ca să stimulăm, pînă la urmă, și activitățile nonagricole în mediul rural. Și nu cred că există un oarecare risc în împînzirea cu căsuțe de orice tip, doar vedem lucruri pozitive în această direcție.

Domnul Andrian Candu:

Mulțumim foarte mult.

Domnule Grișciuc,

Dacă aveți a doua întrebare sau precizare.

Domnul Simion Grișciuc:

Mulțumesc, domnule Președinte.

Aici mă văd invitat oricum să întreb: dumneavoastră, dacă tot menționați că vor fi inclusiv subvenționări pentru dezvoltarea acestei ramuri care, într-adevăr, merită investiții, în nota informativă menționați: „În cadrul pensiunilor agroturistice trebuie să se desfășoare cel puțin o activitate legată de agricultură și creșterea animalelor, cultivarea diferitor tipuri de plante, livezi de pomi fructiferi, viță de vie etc.” De ce aceasta nu se regăsește în lege nicăieri? Mă înțelegeți?

Ceea ce spuneți dumneavoastră ar prinde în situația în care s-ar regăsi, că facem turism agroalimentar, dar asta nu se regăsește, se găsește doar în nota informativă.

Domnul Vasile Luca:

Stimate domnule deputat,

Deci la articolul... se propune în articolul 38¹: „Dreptul stabilit în alineatul (1) poate fi exercitat dacă proprietarul terenului cu destinație agricolă practică activitate agricolă de cel puțin 5 ani”. Deci în proiectul de lege este indicat aceasta.

Domnul Simion Grișciuc:

Activitatea agricolă – poate să crească porumb sau lucernă 5 ani și el după asta își face casă. Nu știu dacă prinde, dacă facem turism agroalimentar.

Bine. Haideți să trecem la a doua întrebare...

Domnul Vasile Bolea:

Vă rog.

Domnul Simion Grișciuc:

... care mă deranjează mai mult. Noi vorbim la articolul 99 – repararea pierderilor din producția agricolă și silvică.

În nota informativă din nou găsesc că dumneavoastră ați făcut mențiuni că proiectul respectiv a fost consultat cu mai multe instituții, așa cum sunt: „Federația Națională a Fermierilor”, „AGROinform”, „UniAgroProtect” etc.

Spuneți-mi, vă rog, de ce – dacă tot venim la... vorbim și de fondul forestier, de fondul silvic, cum menționați dumneavoastră – nu aveți avizul și al Agenției „Moldsilva”? Pentru că, dacă noi ne uităm la articolul 99, ultimul alineat „Compensarea pierderilor cauzate de excluderea terenurilor din categoriile de terenuri cu destinație agricolă și ale fondului silvic” și dacă noi luăm ierarhia legilor și vedem că avem un Cod forestier din 1991, dar avem și Codul silvic din 1996, în Codul silvic este prevăzut expres „segmentarea și fragmentarea fondului forestier este interzis”. Dar noi deja venim aici cu un capitol nou în care noi spunem cum vom recupera pierderile în cazul fragmentării și scoaterii din circuit.

Domnul Vasile Luca:

Stimate domnule deputat,

Prevederea aceasta în formularea este... la acest compartiment, la această parte noi nu aducem nici o modificare. Deci este o prevedere actuală înscrisă în Codul funciar.

Domnul Simion Grișciuc:

Nu-i adevărat. Vă citesc cum este scris.

Domnul Vasile Luca:

Pot să o citesc și eu. OK. Bine.

La momentul avizării este un proiect destul de... deja cu o istorie din 2016, au fost obținute toate avizările, au fost solicitate toate părerile, astfel că avem avizele instituțiilor care considerăm noi că pot fi implicate în acest domeniu, adică nu vedem unele riscuri în acest sens, domnule deputat.

Domnul Simion Grișciuc:

Cu titlu de concretizare și aici închei.

Spuneți-mi, vă rog, dumneavoastră nu credeți că asta... modificarea respectivă din Codul funciar ar permite legalizarea sau într-un fel ar deschide porțița celor care au arendă forestieră în scop de recreere pentru cumpărarea terenurilor, pentru schimbul terenurilor, pentru plățirea pierderilor și apoi devenirea proprietari ai terenurilor.

Domnul Vasile Luca:

Absolut. Nu cred că este... poate fi influență oarecare asupra acestui compartiment. Este vorba de amplasarea obiectivelor auxiliare din ramura... pe terenuri cu destinație agricolă. Absolut nu de... (*voci nedeslușite din sală*) e o formulare standard, dacă îmi permiteți, domnule deputat.

Bine. Facem. Dacă aveți... sîntem deschiși întotdeauna la propunerile domnului deputat de modificare și le vom lua în considerare.

Domnul Andrian Candu:

Vă mulțumim frumos, domnule Grișciuc.

Vă mulțumim mult, domnule viceministru.

Să nu uităm, dragi colegi, că, într-adevăr, sîntem la etapa dezbaterilor în primă lectură. Dacă sînt propuneri bune, vă încurajez să faceți amendamente și să lucrăm și pe platforma comisiei domnului Balan, după care ați putea să examinați acest subiect și în Comisia agricultură și industrie alimentară.

În continuare, domnule Deliu, vă rog frumos, intervenția dumneavoastră.

Domnul Tudor Deliu:

Mulțumesc.

Ideea este foarte bună, deoarece Republica Moldova fiind o țară agrară, eu cred că, în sfîrșit, ar trebui să ne axăm și pe turismul agrar, dar eu vin cu o întrebare care, pare –mi-se, nu coincide cu prevederile sau cu ideea economiei de piață.

În articolul 38 alineatul (1)... cu indicele 1, în alineatul (2), l-ați repetat anterior, stabiliți că dreptul poate fi exercitat dacă proprietarul terenului cu destinație agricolă practică activitatea agricolă de cel puțin 5 ani. Nu vă pare că promovați o concurență neloială aici? De ce? A venit un investitor, a cumpărat terenuri, se va ocupa de agricultură și vrea să se ocupe de turismul agricol. De ce-i îngrădiți acest drept prin această prevedere din acest articol? Numaidecît el

trebuie... el n-a lucrat pînă acum, a procurat teren și vrea să se ocupe cu business-ul agricol. De ce-i îngrădim acest drept? Nu e o concurență neloială?

Domnul Vasile Luca:

Bine. Da, în primul rînd, persoanele străine într-adevăr, nu au dreptul prin lege să...

Domnul Tudor Deliu:

Eu nu vorbesc de străini, eu am zis investitor. Investitor poate să fie din Republica Moldova. Eu nu am pronunțat străin.

Domnul Vasile Luca:

Domnule deputat,

În proiectul inițial elaborat de minister această prevedere nu a fost, dar în procedura de avizare de către instituțiile respective, în primul rînd, Ministerul Justiției a fost propusă această prevedere pentru a evita unele eventuale abuzuri care... despre care, eventual, am discutat cu domnul deputat Grișciuc. Pentru a ne asigura că, într-adevăr, această pensie va fi înființată de o persoană juridică sau fizică care, într-adevăr, se ocupă cu activitatea agricolă, de aceea am introdus această prevedere de „cel puțin 5 ani”. A fost considerat că ne asigură suplimentar cu o transparență și o mai ușoară implementare a acestei prevederi.

Deci considerăm că totuși ea trebuie să rămînă. Nu va avea un impact de discriminare asupra altor activități, ba din contra acești 5 ani, eu consider că sînt suficienți sau o să fie anume acea perioadă în care un actor nou în activitatea agricolă se va pune pe picioare, va desfășura o activitate destul de prolifică, ca ulterior să-și poată înființa și o pensie, ipotetic o pensie agricolă pentru a desfășura aceste activități.

Domnul Andrian Candu:

Mulțumim foarte mult.

Domnule Deliu,

Mai aveți altă întrebare sau precizare?

Poftiți.

Domnul Tudor Deliu:

Da, am o precizare și încă o întrebare.

Deci nu m-ați convins, domnule viceministru.

În primul rînd, economia de piață are niște reguli clare care trebuie respectate. Eu încă o dată repet: prin acest alineat dumneavoastră promovați o concurență neloială. Asta este concluzia mea și o să fie probleme.

Ceea ce spunea domnul Grișciuc, avea dreptate. Unul cultivă lucernă 5 ani de zile și, poftim, o să se ocupe cu ce, care business, dar acesta a venit, investește în vii, livadă sau ce e acolo, își construiește o pensie și dezvoltă turismul rural.

De ce noi să-i îngrădăm lui acest drept? De ce? La întrebare eu nu am primit răspuns.

A doua întrebare care e legată sau are tangență cu cea care a adresat-o domnul Grișciuc. „Articolul 99. Repararea pierderilor din producția agricolă”. În alineatul (1) faceți o enumerare când pot fi posibile pierderi în agricultură și vă referiți la „schimbarea destinației” și urmează mai apoi „folosința provizorie a terenurilor”, mai apoi, „înăutățirea calității solurilor ca urmare a efectelor negative”, ca în ultimul alineat din acest articol să veniți cu „compensarea pierderilor” doar pentru „excluderea terenurilor din categoriile cu destinație agricolă”. Ce facem cu celelalte pierderi care au fost cauzate de altceva? Înăutățirea solurilor, darea în arendă... adică enumerarea din alineatul (1) nu coincide cu ultimul alineat. Puneți pierderi, compensarea doar pentru schimbarea destinațiilor, dar pentru celelalte activități, construcții prin păduri ș.a.m.d. aici nu se vede, cum ei o să recupereze? Nu e clar, în orice caz.

Domnul Vasile Luca:

Domnule deputat,

Pentru aceasta există Codul contravențional. În cazul în care au fost depistate astfel de încălcări, sînt prevederi în Codul contravențional. În Codul funciar este vorba doar de compensări în cazul schimbării de destinație.

Domnul Andrian Candu:

O precizare, domnule Deliu, ultima precizare.

Domnul Tudor Deliu:

Domnule viceministru,

Ori nu mă auziți, ori nu vreți să mă auziți.

Eu încă o dată repet: în alineatul (1) dumneavoastră specificați care sînt cauzele când pot fi pierderi din producția agricolă și silvică și-s mai multe, însă în ultimul alineat spuneți că compensarea pierderilor cauzate de excluderea terenurilor din categoriile de terenuri cu destinație agricolă vor fi de la persoane fizice și juridice. Celelalte pierderi de cine vor fi recuperate? Întrebarea mea. Adică de înăutățirea calității solurilor ca urmare a efectelor negative provocate de întreprinderi, instituții și organizații este o cauză, dar nu a schimbat destinația. Au înăutățit solul, ei trebuie să compenseze sau nu?

Domnul Vasile Luca:

Domnule deputat,

Am mai menționat, pentru astfel de prevederi există compartimente în Codul contravențional. Aceasta este o încălcare, înseamnă că activitatea a dus la degradarea solului, ceea ce înseamnă că intră în funcțiune prevederile de mediu, nu de compensarea pierderilor ce ține de Codul funciar.

Domnule deputat,

Sîntem deschiși la amendamente, să modificăm, să îmbunătățim acest proiect de lege.

(Voce în sală.)

Domnul Andrian Candu:

Domnule Deliu,

Nu vreți la microfon mai bine? Dacă nu vreți la microfon, atunci domnul Mudreac.

Vă rugăm frumos.

Domnul Radu Mudreac:

Da. Vă mulțumesc, domnule Președinte.

Eu o să încerc să facem o retrospectivă din urmă. Într-adevăr, Codul funciar la ziua de astăzi este un cod depășit și nu este actual.

În 2009 a fost elaborat un Cod funciar care la acea etapă și experții spun că era un cod bun, dar din motive politice nu a fost supus votării. Din 2009 pînă în ziua de astăzi au fost achitate sume enorme de bani pentru elaborarea noului Cod funciar de către organisme internaționale, FAO și alte instituții, ca pînă la ziua de astăzi să avem foaia de titlu „Cod funciar”, dar cod să nu avem.

În cadrul Comisiei agricultură și industrie alimentară au fost create comisii de control asupra Ministerului Agriculturii ca să verifice cum are loc și care sînt etapele de elaborare a Codului funciar. Nimeni n-a văzut nici un proiect.

De aceea, ca să mă întorc înapoi, domnule viceministru, proiectul dat este înregistrat cu un an jumătate în urmă, la acea etapă eram eu președinte al Comisiei date agricultură și industrie alimentară a fost trăgănat pînă în ziua de astăzi că acele modificări pe care le propuneți în proiectul dat să se regăsească în contextul noului Cod funciar, să nu... pentru că pînă în ziua de astăzi avem sute de proiecte de modificare a Codului funciar. Și ceea ce propuneți dumneavoastră era real să se regăsească în codul nou în ansamblu.

Reieșind din aceasta, spuneți-mi, vă rog, cînd, conform planului legislativ, Ministerul Agriculturii trebuia să prezinte noul Cod funciar, unde trebuiau să fie stipulate și prevederile date?

Spuneți-mi, vă rog, cînd trebuia să fie prezentat noul Cod funciar și cu prevederile date în Parlament, cu câți ani în urmă?

Domnul Vasile Luca:

Domnule deputat,

Din păcate, o dată concretă nu vă pot da răspuns, dar am menționat în intervenția mea anterioară că este pe ultima sută de metri un proiect, este un document extrem de important. Decît să-l facem doar de dragul îndeplinirii unor

criterii că... de dată, noi am considerat să fie... vrem să fie un document exhaustiv, să acopere realitățile actuale în domeniul funciar.

De aceea ... sînt sigur, pînă la sfîrșitul anului, venim cu proiectul sper și în fața dumneavoastră, a parlamentarilor, cu acest proiect nou de Cod funciar.

Domnul Andrian Candu:

Domnule Mudreac,

Vă rog frumos, precizare sau a doua întrebare.

Domnul Radu Mudreac:

Mai întîi o precizare. Eu vorba asta o aud de 2 ani și jumătate, dar și cei de legislatura precedentă tot auzeau de fiecare dată și pînă în ziua de astăzi s-au înghițit bani grei și cod nu avem. E dezastru în domeniu.

Mai departe, a doua întrebare, ca să...

Domnule viceministru,

Noi avem în Republica Moldova trasee internaționale, naționale, pe marginea cărora sînt amplasate terenurile agricole, nu vă gîndiți dumneavoastră că prin proiectul dat o să ne trezim mîine că tot terenul agricol o să fie utilizat pe marginea traseelor pentru construcția restaurantelor, hotelurilor, oameni care au 3 ari și cresc mac împrejurul lor și mai mult nimic? Noi deschidem poarta la o situație foarte și foarte, și foarte urîță.

Reieșind din toate chestiile acestea încă și menționați că hotelul trebuie să aibă 3 stele, 20 de camere. Parcă ne pregătim de o țară numai de turism și fără agricultură. Eu cred că în a doua lectură s-ar putea de pus „5” și mai multe stele.

Noi încercăm ca terenul agricol de pe marginea traseelor... era o inițiativă aici că pînă la modificarea sistemului de schimbare a destinației agricole, că terenurile pe marginea traseelor trebuie să fie ceva mai simplificat, vroia cineva să deschidă poarta de lobare a construcțiilor de pe trasee, pe marginea traseelor și utilizarea terenurilor agricole.

Prin ceea ce facem noi eu sînt încrezut că n-o să avem nici o pensiune agricolă în mijlocul localităților, în fundul viilor, dar o să fie utilizate traseele și pădurile, fondul silvic.

De aceea eu propun proiectul dat să fie retras din procedură legislativă și să se regăsească tot ce este prevăzut aici în Codul funciar nou în ansamblu și în context.

Și pentru precizare, pentru tot Parlamentul. Ați spus de vreo 20 de ori astăzi că este prevăzut în Codul administrativ. Să-mi spuneți, pînă la ziua de astăzi, cîte construcții nelegale au fost demolate și care, articole, din Codul administrativ prevăd demolarea sau sancțiune pentru asta?

Spuneți-mi denumirea articolelor, vă rog.

Mulțumesc.

Domnul Vasile Luca:

Bine.

Stimate domnule președinte,

Multe... trebuie să vă răspund la multe întrebări. Deci, în primul rând, vreau să aduc citire încă o dată noțiunii de „pensiune agroturistică” – structură de primire turistică situată într-o localitate rurală destinată cazării turiștilor cu o capacitate între 3 și 20 de camere, funcționând în locuințe private sau în clădiri independente care asigură o parte din alimentația turiștilor cu produse din gospodăria proprie. Nu este vorba de restaurante, pensiuni, hoteluri de 5 stele ș.a.m.d., concret pensiune agroturistică care trebuie să se încadreze în aceste prevederi. Nimic altceva.

Nu văd o problemă să fie la trasee sau undeva în altă parte. Deci este... ba din contra, asta va aduce locuri de muncă noi, diversificarea activităților în domeniul... în spațiul rural în domeniul nonagricol. Nu văd chiar absolut nici o problemă în acest sens.

Ce ține de retragerea acestui proiect de lege, m-am expus, deci vrem să venim în susținerea în continuare a acțiunilor noastre care vin prin fondul de subvenționare și acest proiect de lege va ușura activitatea și înființarea acestor pensiuni agricole.

Domnul Andrian Candu:

Vă mulțumim.

Domnule Mudreac,

Vă rog frumos, dacă aveți a doua întrebare.

Domnul Radu Mudreac:

O precizare la a doua întrebare. Categorie cee ce ați argumentat aici invers duce în direcția utilizării, ceea ce am spus, a terenurilor agricole cu totul în altă destinație, în afară de asta și încercăm... încă noi avem până în ziua de astăzi 2016 neachitate pierderile la cei care au suferit la înghețuri. Noi încercăm acum încă și să subvenționăm construcția lobby-ismului de restaurante și hoteluri și fondului silvic pe marginea traseelor, încă și să-i subvenționăm, pe când avem oameni care au avut pierderi enorme în 2016 și încă neevaluate pierderile din iarna asta.

Eu, împreună cu fracțiunea, rămân pe poziția că proiectul dat trebuie retras și de venit cu modificări în contextul Codului funciar nou, nu separat să umblăm de sute de ori la acest cod care nu este actual la ziua de astăzi din 1991. *(Rumoare în sală.)*

Domnul Andrian Candu:

Domnule ministru,

Dacă nu mai aveți nimic de comentat atunci, în continuare, domnul Ghilețchi.

Domnul Valeriu Ghilețchi:

Domnule ministru,

Deși eu împărtășesc opinia exprimată de domnul Mudreac, că am avea nevoie de un nou Cod funciar, nu pot fi de acord, domnule Mudreac, că nu putem interveni, pentru că pînă va fi elaborat un nou cod, sigur timpul trece, sînt probleme care ar trebui soluționate astăzi. Avem nevoie de un nou cod care ar reflecta realitățile cu care ne confruntăm, realitățile pieței, realitățile vremii de astăzi.

Întrebarea mea este în continuarea a ceea ce spunea un pic mai devreme domnul Grișciuc: acest proiect de lege cu care ați venit în Parlament, există o anumită temere, el nu deschide ușa pentru construcții capitale în întovărășirile pomicole, pentru că avem și un alt proiect de lege pe ordinea de zi astăzi, e un subiect, de asemenea, care se discută foarte mult, dar aș fi vrut din partea dumneavoastră o clarificare, dacă proiectul de lege pe care-l prezentați se referă și la acele construcții sau nu se referă, pentru că în funcție de aceasta cred că va trebui ori să facem anumite amendamente ca să fie foarte clar că vorbim doar despre aceste pensiuni agroturistice și nu ne referim la casele care au fost construite în întovărășirile pomicole. Aceasta este întrebarea, cred că ați înțeles-o, domnule ministru, și aș vrea să am un răspuns de la dumneavoastră.

Domnul Vasile Luca:

Domnule deputat,

Consider că ar fi o îmbunătățire a acestui proiect să menționăm expres definiția în... chiar și în proiectul de lege sau referire la prevederile Hotărîrii de Guvern nr.643 cu privire la aprobarea normelor metodologice și criteriilor de clasificare a structurilor de primire turistică, ca să nu fie loc de interpretări ce este pensiune agroturistică, să nu se interpreteze acestea.

Domnul Andrian Candu:

Domnule Ghilețchi,

Vă rog frumos, dacă aveți a doua întrebare sau precizare.

Domnul Valeriu Ghilețchi:

Precizarea care a făcut-o domnul ministru mi se pare foarte importantă. E nevoie de a da o definiție mai clară ca să nu lăsăm loc pentru interpretări abuzive, să se refere exclusiv la aceste pensiuni agroturistice, așa cum, de fapt, ele au fost concepute încă în 2012.

Da. Vă mulțumesc.

Domnul Vasile Luca:

Mulțumesc.

Domnul Andrian Candu:

Vă mulțumim.

În continuare, domnul Țap.

Domnul Iurie Țap:

Problema dezvoltării turismului rural este una foarte importantă, actuală, pentru că ar putea deveni o sursă importantă, pe de o parte, pe de altă parte – promovarea imaginii țării, localităților.

Dar întrebarea mea ar fi: ați consultat, eventual, autoritățile publice locale? Pentru că aici... scrie: „Proprietarii pot amplasa pe terenuri cu destinație agricolă, fără a schimba destinația acestora”.

Noi cunoaștem bine că schimbarea destinației terenului este și o sursă importantă pentru completarea bugetelor, la general, dar mai ales în situația noastră.

Eventual, ați consultat autoritățile publice locale? Cum văd ei această abordare?

Domnul Vasile Luca:

Stimate domnule deputat,

Eu... Bine, deci aviz al CALM-ului, dacă se referă concret, nu avem la acest proiect de lege, dar sînt sigur că... să spunem, pierderea temporară a unui... mica sursă de venit care ar fi putut fi prin compensarea acestor pierderi... sînt sigur că va fi recompensată cu... sau alte activități sau impozite și alte plăți care vor veni din activitatea acestei pensiuni agricole. Deci consider că asta va fi un câștig în plus pentru autoritățile publice locale și nu o pierdere temporară a acestor venituri.

Domnul Iurie Țap:

Vă mulțumesc pentru acest răspuns.

Cred că, totuși, pentru viitor, ar fi bine ca executivul, ministerul s-o facă. Or, este vorba chiar despre corectitudine, pentru că cadrul legal ne obligă să consultăm autoritățile publice locale cînd se iau decizii pe care-i vizează.

În același context, de fapt, o să fie și a doua întrebare. Vă rog să comentați articolul 99, mai bine zis, modificarea articolului 99 alineatul (5) din articolul I care prevede repararea pierderilor din producția agricolă și silvică care presupuneți că se va face la bugetul de stat. Și iată aici întrebarea este. Noi avem modificată legislația, (*voce nedeslușită din sală*) acel proiect care spune foarte clar. Este o eroare sau chiar insistați ca reparația să se facă inclusiv de pe terenurile autorităților publice locale la bugetul de stat?

Domnul Vasile Luca:

Bine... este vorba de... deci trebuie să verific suplimentar această întrebare.

Domnule deputat,

Voi veni suplimentar cu informație. Da.

Domnul Andrian Candu:

Domnule Țap,

Vă rog frumos, precizare.

Domnul Iurie Țap:

În cazul dat, doar să se ia în considerare și să fie corect. În cazul terenurilor care sînt al unităților administrativ-teritoriale să fie la bugetele locale și respectiv.

Vă mulțumesc.

Domnul Vasile Luca:

Da. Mulțumesc.

Domnul Andrian Candu:

Vă mulțumesc foarte mult.

În continuare, domnul Bannicov.

Domnul Alexandr Bannicov:

Спасибо.

Господин вице-министр,

Вот здесь в законе написано, что абзац первый статьи 36 дополнить словами «и структур по туристическому приему типа агротуристического пансионата».

Domnul Vasile Luca:

Da.

Domnul Alexandr Bannicov:

Что имеется в виду: структурры и агротуристический пансионат? То есть где-то прописано, что это такое? То есть это гостиница, это ресторан, это?.. Я понял по вашей реакции, что вы улыбаетесь, значит, что уже об этом говорили, да?

Domnul Vasile Luca:

Da.

Stimate domnule deputat,

Deci am menționat că este Hotărîrea de Guvern cu privire la normele metodologice și criteriile de clasificare a structurii de primire turistică, în care este expres definiția pensiunii agroturistice, ce este pensiune agroturistică – structură de primire turistică situată într-o localitate rurală, destinată cazării ș.a.m.d., este expres, de asta am menționat și, la propunerea domnului Ghilețchi, vom introduce și... ca propunere, ca un amendament o referire la această hotărîre de Guvern ca să eliminăm unele posibile interpretări.

Domnul Andrian Candu:

Vă mulțumesc foarte mult.

Domnule Bannicov,

Dacă aveți precizare sau a doua întrebare.

Domnul Alexandr Bannicov:

Да. Тогда второй вопрос... Меня интересует, где разрешено строить агротуристические комплексы? То есть у нас существует программа консолидации земель, так? Вкладываем деньги, Правительство вкладывает деньги в консолидацию земель. У человека находится земельный участок по центру консолидированного участка. Он захотел построить данный агротуристический комплекс в центре.

Другой сосед его через... там полкилометра или что-то такое. То есть, как дальше будут обрабатываться консолидированные земли? Есть ли где-то ограничения на то, где возможно строить эти комплексы? Например... в пределах границ населенного пункта, как вот Бутучены, например. Бутучены – это практически целый поселок, целое село, которое является агротуристическим. Там экологический туризм, агротуристический, там практически в каждом подворье находится комплекс.

То есть, где есть ограничения по этому вопросу, где возможно строительство этих комплексов?

Domnul Vasile Luca:

În aceleași acte normative ce țin de domeniul mai mult de activitate turistică sînt criteriile sau ... prevederile căror criterii trebuie să corespundă aceste tipuri de cazare, inclusiv pensiunea agroturistică.

Dar urmare a aprobării acestei legi, vom veni și suplimentar cu propuneri de modificare a acestor două acte normative ca să avem o claritate sută la sută în domeniul acesta.

Și vă mulțumesc pentru această propunere, este una constructivă și vom ține cont de ea.

Domnul Alexandr Bannicov:

Спасибо.

Domnul Vasile Luca:

Mulțumesc.

Domnul Andrian Candu:

Mulțumesc foarte mult.

Și în continuare, domnul Furculiță.

Domnul Corneliu Furculiță:

Mulțumesc, domnule Președinte.

Domnule ministru,

O singură întrebare o să am și poate și avertizare. Pământul este ceea ce este cel mai scump în Republica Moldova și de aceea această intenție, în esență, este una bună. Dar ar trebui să măsurăm de șapte ori ca să tăiem o singură dată.

În opinia noastră, nu este un proiect bine pregătit și, într-adevăr, ar fi bine să fie introdus împreună cu Codul funciar nou.

Și ce s-a menționat despre întovărășirile pomicole care, la fel, la timpul lor au fost o intenție bună, dar s-au transformat într-o problemă care ani de-a rândul nu poate fi soluționată.

Eu fac o paralelă și dacă și acest proiect va fi implementat în varianta în care el este, în timp el va duce, probabil, la apariția aceluiași probleme ca și întovărășirile pomicole. Eu v-aș sfătui să vă gândiți bine și proiectul, într-adevăr, să fie perfectat mai bine și aprobat într-o altă variantă.

Domnul Vasile Luca:

Vă mulțumesc, domnule deputat, pentru sfaturi.

Deci de asta și sîntem aici, în Parlament, să venim, să folosim experiența dumneavoastră ca să îmbunătățim acest proiect de lege, ca scopul acestui proiect să fie atins și să fie implementat cu succes.

Domnul Andrian Candu:

Mulțumesc foarte mult.

Și ultima intervenție – domnul Reidman.

Vă rog frumos.

Domnul Oleg Reidman:

Mersi, domnule Președinte.

Domnule viceministru,

Îmi pare că noi punem căruța înaintea calului.

Ce înseamnă turism agricol? Nici o națiune... Pentru care acțiuni, pentru care turism noi invităm turiștii? Pentru ce? Pentru mîncarea mămăligii cu tocană și un pahar de vin de acasă? Pentru ce?

Turism agricol, turism ecologic, turism nu știu de care, pot să se plaseze în sectorul rural.

Ce înseamnă turism agricol? Pentru ce pentru turismul agricol trebuie acest tip de cazare? Turism agricol – то ли ходить на сбор винограда и яблок, предположим, или на... pentru prășit. Что такое turism agricol? Для чего? Отсюда происходит вот эта вот неопределенность того, что вы предлагаете.

Конечно, ни Министерство сельского хозяйства, ни Ministerul Mediului не может определить стратегию развития сельского туризма, поэтому вы, так сказать, раздаете сейчас землю под неизвестно какие пенсии.

Хотя если ты приглашаешь кого-то и показываешь наши сады и хочешь чтобы он участвовал в сборе яблок, да, так он должен быть в районе садов, если на виноград – в районе винограда, если на то, чтобы давить виноград, – значит, в районе винзаводов и так далее. А у нас что сегодня? Расторгнем землю просто так.

Мне кажется, что этот проект сделан под легализацию чего-то, которое уже сегодня существует и имеет спорное правовое отношение. Давайте мы... я бы предложил тоже отложить этот закон и доработать его существенно, включая и понятие агротуризма. Это уже другие ведомства должны работать с этим, и отсюда будет проистекать и все остальное.

Спасибо.

Domnul Vasile Luca:

Stimate domnule deputat,

Conform prevederilor Legii nr.352 cu privire la organizarea și desfășurarea activităților turistice, este definiția „turismul rural – formă de turism desfășurată în mediul rural, orientată spre utilizarea resurselor turistice locale (naturale, culturale etc.) cunoașterea mediului rural, activităților specifice ș.a.m.d.”.

Nu putem spune că este un vid legislativ aici, domnule deputat. Într-adevăr, noi trebuie s-o stimulăm și să avem ce arăta, trebuie să avem și unde să cazăm, să oferim și alte activități conexe cu această activitate. Nu văd absolut nimic și nu înțeleg de ce se vede doar partea posibil negativă a lucrurilor, din contra venim să ajutăm, să stimulăm alte activități, nu doar activitățile cele cu sapa, cu care sîntem noi permanent deprinși, să diversificăm activitățile acestea.

Nu împărțim pămînturile nimănui, nu poate să fie... Deci este vorba de proprietate privată doar de schimbarea destinației fără a achita unele taxe. Atît, nimic mai mult, nu umblăm la proprietate, domnule deputat.

Domnul Andrian Candu:

Vă rog frumos, domnule Reidman, precizare.

Domnul Oleg Reidman:

Poziția ministerului este clară. Вы сейчас мне прочитали, что означает согласно закону такого-то... что означает «сельский туризм». И, в конце концов, что из этого понятно? То, что вы мне прочитали – это может быть предисловием ко второму изданию неизвестно чего. Тогда... вот этот сельский туризм должен предоставлять услуги? Вот кто поведет? Хозяин вот этой вот căsuță поведет людей, предположим... к водопадам на севере, он поведет людей? Кто поведет? Кому оказываются эти услуги: непосредственно туристам или туристическим компаниям, которые

организуют поездку и размещают там туристов? Отсюда и возникает вопрос: как это строить и как в соответствии с этим – чтобы стимулировать – освободить от того, освободить от сего, добавлять или делать субвенции – такие, сякие? Вот почему я говорю, надо выстроить все, насквозь, правильно в этом месте, не ставить телегу впереди лошади.

Спасибо.

Asta nu e întrebare, asta-i precizare numai.

Domnul Vasile Luca:

Mulțumesc.

Domnul Andrian Candu:

Vă mulțumim foarte mult.

Aici se epuizează întrebările în adresa autorilor.

Vă mulțumim foarte mult, domnule viceministru.

Domnul Vasile Luca:

Mulțumesc.

Domnul Andrian Candu:

Vă dorim succese în activitate.

Și în continuare, îl invit pe domnul Balan, președintele Comisiei agricultură și industrie alimentară, să ne prezinte raportul comisiei.

Domnul Ion Balan:

Stimați colegi,

Comisia agricultură și industrie alimentară a examinat proiectul de Lege pentru modificarea și completarea Codului funciar nr.828 din 25 decembrie 1991 și comunică următoarele.

Proiectul de lege a fost înaintat de Guvern și are drept scop unificarea prevederilor articolului 99 cu prevederile articolului 36 și articolului 73 din Codul funciar, precum și excluderea ambiguităților legale conținute în aceste articole cu prevederile articolului 12 alineatul (4) al Legii nr.1308 privind prețul normativ și modul de vânzare-cumpărare a terenurilor.

Totodată, se propune oferirea posibilității amplasării pe terenurile cu destinație agricolă a structurilor de primire turistică de tip pensiuni agroturistice și desfășurarea activității acestora, fără excluderea acestor terenuri din circuitul agricol.

Modificările propuse sînt elaborate în scopul facilitării creării și dezvoltării serviciilor de agroturism în regiunile rurale, obiectiv prevăzut în Planul de acțiuni privind implementarea Strategiei naționale de dezvoltare agricolă și rurală pentru anii 2014–2020 care a fost votată de către Parlamentul Republicii Moldova, aprobat prin Hotărîrea Guvernului nr.742 din 21 octombrie 2015, și în Programul

legislativ de realizare a angajamentelor de transpunere asumate în cadrul Acordului de Asociere dintre Republica Moldova și Uniunea Europeană, aprobat prin Hotărîrea Parlamentului nr.146 din 9 iulie 2015.

Potrivit autorului, implementarea proiectului va favoriza dezvoltarea activităților agroturistice, se vor oferi oportunități de ocupare a forței de muncă, va crește atractivitatea spațiului rural și, nu în ultimul rînd, se va contribui la menținerea valorilor culturale și tradiționale.

Toate comisiile permanente s-au pronunțat pentru examinarea și adoptarea proiectului de lege în cadrul ședinței plenare a Parlamentului.

Propunerile și obiecțiile parvenite, inclusiv cele prezentate de Direcția generală juridică a Secretariatului Parlamentului, precum și cele care vor fi expuse de deputați în amendamente vor fi examinate și raportate în cadrul examinării proiectului de lege în lectura a doua.

Reieșind din cele relatate, Comisia agricultură și industrie alimentară propune examinarea și aprobarea proiectului de lege în primă lectură.

Domnul Andrian Candu:

Mulțumim foarte mult.

Se pare că nu sînt întrebări în adresa comisiei.

Vă mulțumim mult, domnule Balan.

Aici încheiem dezbaterile la proiectul nr.297 din 30 iunie 2016. Vom reveni la procedura de vot, precum a fost agreat, la ora 13.00.

Și în continuare, următorul proiect de pe ordinea de zi cu numărul 3 de pe ordinea de zi, proiectul nr.128 din 27 aprilie 2017, proiect de Lege cu privire la medicamentele de uz veterinar.

Rugăm să revină domnul Luca, viceministrul agriculturii, dezvoltării regionale și mediului, la tribuna principală să ne prezinte și acest proiect de lege.

Și dacă vor fi întrebări...

Vă rog frumos, poftiți.

Domnul Vasile Luca:

Stimate domnule Președinte,

Stimați deputați,

Prezint spre aprobare proiectul de Lege nr.128 cu privire la medicamentele de uz veterinar.

Prezentul proiect de lege a fost elaborat de către Ministerul Agriculturii, Dezvoltării Regionale și Mediului și are ca obiectiv principal asigurarea pieței farmaceutice veterinare cu medicamente eficiente, inofensive și de bună calitate.

Proiectul dat va substitui prevederile articolului 37 și anexa nr.11 a Legii nr.221 privind activitatea sanitar-veterinară, capitolul VII din Legea nr.1409 cu

privire la medicamente, capitolul VII din Legea nr.1456 cu privire la activitatea farmaceutică.

Prezentul proiect de lege a fost elaborat cu scopul garantării funcționării corespunzătoare a pieței interne de medicamente de uz veterinar și o mai bună protecție a sănătății animalelor care este esențială pentru sănătatea publică în Republica Moldova.

Sînt stabilite norme privind medicamentele de uz veterinar și se precizează îndatoririle ce le revin autorităților competente în vederea asigurării respectării dispozițiilor legale, cît și:

- cerințe sanitar-veterinare privind circulația produselor medicinale veterinare;
- cerințe privind fabricarea și importul acestor produse;
- cerințe față de etichetare;
- cerințe privind deținerea, distribuirea și eliberarea produselor medicinale veterinare;
- programul de farmacovigilență, precum și măsurile de supraveghere și sancțiunile aplicate.

Prevederile acestei legi asigură transpunerea unui șir de patru directive și regulamente europene în domeniul medicamentelor de uz veterinar.

Prezentul act normativ va reglementa activitatea de întreprinzător în domeniul fabricării, importului, depozitării, distribuției și eliberării produselor medicinale veterinare în scopul plasării pe piața Republicii Moldova.

În acest context, a fost elaborată Analiza Impactului de Reglementare, fiind prezentată spre examinare grupului de lucru și avizată pozitiv.

Considerăm că aprobarea proiectului menționat va contribui la ameliorarea situației din domeniul sanitar-veterinar, creînd premise favorabile pentru o activitate sigură și compatibilă cu cadrul normativ existent, ce vor permite asigurarea bunăstării animalelor și siguranța produselor de origine animală destinate consumului uman.

Ținînd cont de cele menționate, solicităm aprobarea proiectului de Lege nr.128.

Vă mulțumesc.

Domnul Andrian Candu:

Domnule Mudreac,

Vă rog frumos, intervenția dumneavoastră.

Domnul Radu Mudreac:

Vă mulțumesc, domnule Președinte.

Domnule viceministru,

Eu la articolul 1 capitolul I: „Prezenta lege stabilește condițiile și procedura de înregistrare, fabricare, import, depozitare, distribuire și eliberare a medicamentelor de uz veterinar în scopul plasării pe piața Republicii Moldova”.

Domnul Vasile Luca:

Exact.

Domnul Radu Mudreac:

Spuneți, vă rog, dumneavoastră din start i-ați condamnat pe producătorii autohtoni că nu poată să facă exporturi? Noi înregistrarea produselor... ele pot fi exportate sau nu?

Domnul Vasile Luca:

Înregistrarea...

Domnul Radu Mudreac:

Import, depozitare și distribuire, dar export poate să facă Republica Moldova, producătorii autohtoni sau nu, ori i-ați condamnat după înregistrare numai cât exportul... agenții economici din Republica Moldova nu mai pot face exporturi?

Domnul Vasile Luca:

Domnule președinte,

Posibil e o scăpare...

Domnul Radu Mudreac:

Nu, în scopul plasării pe piața Republicii Moldova.

Domnul Vasile Luca:

Într-adevăr, este vorba de reglementările ce țin de circulația...

Domnul Radu Mudreac:

Corect.

Domnul Vasile Luca:

... pe piața Republicii Moldova.

Domnul Radu Mudreac:

Dar exportul ca urmare a obținerii certificatului de înregistrare conform legislației, agentul economic cu un produs fabricat în Republica Moldova, înregistrat conform legislației, îl poate exporta sau nu?

Domnul Vasile Luca:

Dacă...

Domnul Radu Mudreac:

Pentru că cerințele pentru cei care importă și cei care produc, conform legii, sînt identice.

Domnul Vasile Luca:

Cu siguranță, pot să exporte în cazul corespunderii cerințelor țării importatoare.

Domnul Radu Mudreac:

Corect. Atunci unde este prevăzut în lege că și export?

Domnul Vasile Luca:

Domnule președinte,

Încă o dată, se referă la tot ce ține de Republica Moldova. În cazul în care că se exportă, producătorul trebuie să se încadreze în prevederile legislației țării importatoare, dar să nu încalce prevederile acestei legi.

Domnul Radu Mudreac:

Eu, din start, nu sînt de acord cu asta, din start, pentru că noi îi condamnăm pe producătorii autohtoni fără dreptul la export.

Domnul Vasile Luca:

Absolut.

Domnul Radu Mudreac:

Pentru că introducerea...

Domnul Vasile Luca:

Nimeni nu interzice exportul prin acest...

Domnul Radu Mudreac:

Domnule viceministru,

Dumneavoastră anterior ați făcut trimitere la regulamentele și directivele europene, pentru că trebuie să corespundă, da?

Domnul Vasile Luca:

Exact.

Domnul Radu Mudreac:

În cazul în care un producător autohton se conformează directivelor europene și regulamentului european la producere și obține certificatul, care este problema dacă el corespunde la directivele europene și regulamentul la producere și obține certificatul de înregistrare ca să exporte? De ce noi nu prevedem că el poate și exporta în baza la asta? Noi îl condamnăm, ori v-ați deprins că sîntem numai o țară importatoare.

Domnul Vasile Luca:

Domnule președinte,

Luăm în considerare amendamentul dumneavoastră și-l introducem fără... Nu am avut absolut scopul acesta de a interzice un export la produsele medicinale, deci absolut nu.

Domnul Andrian Candu:

Vă mulțumesc mult.

Dacă aveți a doua întrebare, vă rog frumos.

Domnul Radu Mudreac:

Vă mulțumesc, domnule Președinte.

Și a doua întrebare. La articolul 20 – atribuțiile comisiei... comisiei. Statutul, componența, modul de remunerare și regulamentul de organizare și funcționare a Comisiei medicamentelor veterinare se aprobă de către Guvern.

Spuneți, vă rog, comisia dată este independentă, este subordonată Agenției Naționale pentru Siguranța Alimentelor, este subordonată Ministerului Agriculturii sau este... Cum să înțelegem, subordonarea, ca să ajungem la ceea ce am menționat mai sus?

Domnul Vasile Luca:

Anume datorită faptului că este una independentă deci activitatea ei va fi gestionată de către Agenția Națională pentru Siguranța Alimentelor. Dar, din start, se dorește să fie una independentă, ca să ia deciziile cele mai corecte și de aceea și s-a insistat ca prevederile sau statutul și toate celelalte documente care țin de activitatea acestei comisii să fie aprobate de Guvern.

Domnul Andrian Candu:

Domnule Mudreac,

Vă rog frumos, dacă aveți precizare.

Domnul Radu Mudreac:

Da, am precizare. Dumneavoastră menționați că ea este independentă, gestionată de către ANSA. Ca să înțeleg independentă, gestionată de către ANSA, de acum nu mai este independentă. Să fie ca precizare.

Doi. Toate laboratoarele care fac omologarea la produse sînt subordonate ANSA. Corect? Așa este.

Domnul Vasile Luca:

Este...

Domnul Radu Mudreac:

Atunci este o întrebare: componența nu ar fi bine ca să fie aprobată prin ordinul directorului ANSA, pentru că lumea pleacă, vine, putem să ajungem la un moment că membrii comisiei nu au cvorumul, nu pot să aprobe?

Ceea ce ține de regulament, unde în regulament poate să fie prevăzut, aprobat de Guvern, că în cadrul regulamentului componența se aprobă prin ordinul directorului ANSA, pentru că ei o gestionează, pot să fie. În rest, conform faptului cum este și menționat că și statutul, regulamentul, funcționarea, sînt aprobate de către Guvern.

Eu nu am posibilitatea să adresez mai multe întrebări. Eu cred că în legea dată este nevoie de un șir de amendamente cu care o să vin ulterior și, dacă o să fie acceptate amendamentele, vor fi înaintate pentru îmbunătățirea acestei legi.

Dacă ele vor fi acceptate, fracțiunea o să-l susțină în a doua lectură.

Domnul Vasile Luca:

Mulțumesc.

Domnul Radu Mudreac:

Pentru prima lectură noi ne abținem.

Domnul Andrian Candu:

Vă mulțumim foarte mult.

Nu mai sînt alte intervenții.

Vă mulțumim foarte mult, domnule viceministru.

Domnul Vasile Luca:

Mulțumesc.

Domnul Andrian Candu:

Și în continuare, îl invităm la tribuna principală pe domnul Balan, președintele Comisiei agricultură și industrie alimentară, să ne prezinte raportul comisiei la acest subiect.

Domnul Ion Balan:

Comisia agricultură și industrie alimentară a examinat proiectul de Lege cu privire la medicamentele de uz veterinar, înaintat cu titlu de inițiativă legislativă de către Guvernul Republicii Moldova, și expune următoarele considerente.

În scopul asigurării pieței farmaceutice veterinare cu medicamente eficiente, inofensive și de bună calitate și executării prevederilor Hotărîrii Guvernului nr.808 din 7 octombrie 2014 cu privire la aprobarea Planului național de acțiuni pentru implementarea Acordului de Asociere Republica Moldova – Uniunea Europeană în perioada anilor 2014–2016, a fost elaborat proiectul de Lege cu privire la medicamentele de uz veterinar.

Prezentul proiect stabilește condițiile și procedura de înregistrare, fabricare, import, depozitare, distribuire și eliberare a medicamentelor de uz veterinar reprezentând astfel un act de reglementare complex și integrat. Proiectul include norme privind medicamentele de uz veterinar și precizează îndatoririle care le revin autorităților competente în vederea asigurării respectării dispozițiilor legale, cât și: cerințe sanitar-veterinare privind circulația produselor medicinale veterinare, cerințe privind fabricarea și importul produselor medicinale veterinare, cerințe față de etichetare și prospect, programul de farmacovigilență etc.

Este de menționat că la moment reglementările ce se referă la medicamentele de uz veterinar sînt înserate în diverse legi, precum: Legea nr.221 din 19 octombrie 2007 privind activitatea sanitar-veterinară, Legea nr.1409 din 17 decembrie 1997 cu privire la medicamente, Legea nr.1456 din 25 mai 1993 cu privire la activitatea farmaceutică.

Proiectul legii transpune parțial Directiva 2001/82/CE a Parlamentului European și a Consiliului Europei din 6 noiembrie 2001 de instituire a unui Cod comunitar cu privire la produsele medicamentoase veterinare, publicată în Jurnalul Oficial al Comunității Europene L 311 din 28 noiembrie 2001.

Totodată, proiectul transpune Directiva 2006/130/CE a Comisiei din 11 decembrie 2006 de punere în aplicare a Directivei 2001/82/CE a Parlamentului European și a Consiliului în ceea ce privește stabilirea criteriilor privind derogarea de la cerința unei prescripții veterinare pentru anumite produse medicamentoase veterinare destinate animalelor de la care se obțin produse alimentare, publicată în Jurnalul Oficial al Comunității Europene L 349 din 12 decembrie 2006, Regulamentul Consiliului Europei nr.540/95 al Comisiei din 10 martie 1995 de stabilire a procedurilor de comunicare a reactivelor... a reacțiilor adverse neașteptate suspectate care nu sînt grave, care apar fie în comunitate, fie într-o țară terță la produsele medicamentoase de uz uman sau veterinar autorizate în conformitate cu dispozițiile din Regulamentul Comisiei Europene nr.2309/93 al Consiliului, publicat în Jurnalul Oficial al Comunității Europene L 55 din 11 martie 1995 și Regulamentul nr.1962 al Comisiei din 7 iulie 1995 de stabilire a anumitor dispoziții de punere în aplicare a procedurilor comunitare de elaborare a deciziei cu privire la autorizațiile de comercializare a produselor de uz uman sau veterinar, publicat în Jurnalul Oficial al Comunității Europene L 158 din 8 iulie 1995.

La proiectul de lege au parvenit avize din partea comisiilor parlamentare. Comisia politică externă și integrare europeană, Comisia cultură, educație, cercetare, tineret, sport și mass-media, Comisia protecție socială, sănătate și familie, Comisia administrație publică, dezvoltare regională, mediu și schimbări climatice, Comisia drepturile omului și relații interetnice propun proiectul de lege spre examinare și adoptare în plenul Parlamentului.

Comisia juridică, numiri și imunități propune examinarea proiectului în ședința plenului Parlamentului.

De asemenea, pe marginea proiectului de lege s-au expus Agenția Națională pentru Siguranța Alimentelor și Asociația Națională a Cliniștilor și Farmaciștilor Veterinari din Republica Moldova.

Au fost înaintate obiecții și propuneri din partea Direcției generale juridice a Secretariatului Parlamentului care ulterior vor fi examinate cu alte propuneri ce vor parveni la definitivarea proiectului legii pentru examinarea în a doua lectură.

În contextul celor expuse, Comisia agricultură și industrie alimentară propune proiectul de Lege cu nr.128 din 27.04.2017 spre examinare și aprobare în prima lectură.

Domnul Andrian Candu:

Mulțumim foarte mult.

Nu mai sînt întrebări nici în adresa comisiei.

Și iată de ce, vă propun să încheiem dezbaterile la proiectul de Lege cu privire la medicamentele de uz veterinar nr.128 din 27 aprilie 2017.

Și să trecem la următorul subiect care este proiectul de Lege pentru modificarea și completarea unor acte legislative, proiectul nr.265 din 23 august 2017.

Proiectul vine din partea Ministerului Justiției, adică a Guvernului, Ministerului Justiției.

Și îl prezintă viceministrul justiției, domnul Serbenco.

Vă rugăm frumos să veniți la tribuna principală.

Domnul Eduard Serbenco – viceministru al justiției:

Stimate domnule Președinte de Parlament,

Stimați deputați,

Atenției dumneavoastră se supune acest proiect de lege care vizează modificarea și completarea mai multor acte legislative.

Este vorba despre Legea nr.1545 din 1998 privind modul de reparare a prejudiciului cauzat prin acțiuni ilicite ale organelor de urmărire penală ale Procuraturii și ale instanțelor judecătorești, Legea nr.87 din 2011 privind repararea de către stat a prejudiciului cauzat prin încălcarea dreptului la judecarea în termen rezonabil a cauzei sau a dreptului la executarea în termen rezonabil a hotărîrii judecătorești, a Codului de procedură civilă, a Codului de executare, precum și a Legii finanțelor publice și responsabilității bugetar-fiscale nr.181 din 2014.

Vreau să vă zic că propunerea legislativă respectivă a fost elaborată urmare a Hotărîrii Curții Constituționale nr.32 din 17 noiembrie 2016 prin care Curtea Constituțională a declarat neconstituționale anumite prevederi din Legea nr.87 din 2011 privind repararea de către stat a prejudiciului cauzat prin încălcarea dreptului la judecarea în termen rezonabil a cauzei sau a dreptului la executarea în termen

rezonabil a hotărîrii judecătorești, precum și a unui articol din Legea finanțelor publice și responsabilității bugetar-fiscale.

Vreau să vă zic că, în fond, ceea ce se vizează prin aceste modificări este instituirea unui remediu eficient împotriva duratei excesive de executare a hotărîrilor judecătorești în cauzele vizate de Legea nr.1545 și Legea nr.87, și anume se va fixa că hotărîrea în aceste cauze devine executorie din momentul în care ele rămîn definitive.

Totodată, vreau să vă mai comunic că va fi micșorat termenul de executare a hotărîrilor judecătorești emise în astfel de pricini, el fiind redus de la 6 luni de zile la 3 luni de zile. Este vorba de... după noi și în acord cu ceea ce a stabilit Curtea Constituțională, este din nou un remediu eficient care va înlătura durata excesivă a procedurilor judiciare de executare în asemenea cauze.

Ținînd cont de cele expuse mai sus, dar și de argumentele Curții Constituționale expuse în hotărîrea menționată, rog respectuos sprijinul Parlamentului în vederea promovării acestui proiect de lege.

Vă mulțumesc frumos.

Domnul Andrian Candu:

Vă mulțumim foarte mult, domnule Serbenco.

Se pare că nu sînt întrebări în adresa dumneavoastră pe marginea acestui proiect de lege.

Vă mulțumim foarte mult.

Domnul Eduard Serbenco

Vă mulțumesc.

Domnul Andrian Candu:

Vă dorim succese și realizări frumoase în continuare.

Și o rugăm pe doamna Apolschii, președintele Comisiei juridice, numiri și imunități, să vină la tribuna principală să ne prezinte raportul comisiei.

Doamna Raisa Apolschii:

Mulțumesc, domnule Președinte.

Onorat Parlament,

Comisia juridică, numiri și imunități a examinat proiectul de Lege nr.265 din 23 august 2017 pentru modificarea și completarea unor acte legislative, inițiativă legislativă a Guvernului.

Proiectul, așa cum s-a menționat de către viceministru, a fost elaborat în vederea executării Hotărîrii Curții Constituționale nr.32 din 17 noiembrie 2016 privind excepția de neconstituționalitate a unor prevederi referitoare la executarea creanțelor împotriva statului. Drept urmare, așa cum s-a menționat aici, acest proiect de lege a fost elaborat pentru a institui un remediu eficient împotriva

duratei îndelungate și excesive de executare a hotărîrilor judecătorești în ceea ce privește constatarea încălcării dreptului la judecarea în termen rezonabil, cât și repararea prejudiciului cauzat prin erori judiciare, din moment ce sînt definitive.

Comisia juridică, numiri și imunități a examinat avizele Direcției generale juridice, avizele comisiilor permanente ale Parlamentului care au propus proiectul de lege spre examinare și adoptare în cadrul plenului Parlamentului.

În rezultatul examinării, Comisia juridică, numiri și imunități, cu votul majorității membrilor săi, a decis să propună examinarea și adoptarea de către Parlament a proiectului de Lege nr.265 din 23 august 2017 în prima lectură, iar în lipsa amendamentelor și în lectura a doua.

Vă mulțumesc.

Domnul Andrian Candu:

Vă mulțumim.

Nu sînt întrebări. Nu știm în privința amendamentelor pe moment, dar vom vedea pe parcurs, dar se pare că nu-s amendamente.

N-au fost nici întrebări, de aia vom vedea dacă putem să votăm și în lectura a doua, precum ați propus.

Încheiem aici dezbaterile la proiectul nr.265 din 23 august 2017.

Și vă propun, dragi colegi, să trecem la următorul subiect, și anume la proiectul de Lege pentru completarea articolului 29 din Legea cu privire la asigurări, proiectul nr.267 din 30 august 2017, la fel aflat în procedură în lectura întâi.

Prezintă proiectul vicepreședintele Consiliului de administrație al Comisiei Naționale a Pieței Financiare, domnul Iurie Filip, pe care îl invităm la tribuna principală.

Domnul Iurie Filip – vicepreședinte al Consiliului de administrație al Comisiei Naționale a Pieței Financiare:

Stimate domnule Președinte,

Onorate Parlament, (*Gălăgie în sală.*)

Proiectul propus atenției dumneavoastră vine să completeze articolul 29 al Legii nr.407 cu privire la asigurări, mai exact a punctului 6 din acest articol și presupune o descriere detaliată, foarte amănunțită, tehnică chiar a procedurii de care trebuie să se conducă administrația societății de asigurări în cazul comercializării acțiunilor nou-emise în schimbul celor anulate, foștii proprietari ai cărora au fost privați, prin efectul legii, de dreptul de a mai fi coproprietari la societatea de asigurări.

Ca să fie clar care este esența acestor propuneri, îmi dați voie să prezint o puțină recapitulare a situației legislative actuale.

Actualmente, legea oferă dreptul regulatorului, în cazul când acționarii nu corespund cerințelor care se înaltează față de acționarii unei societăți pe asigurări sau încalcă anumite reguli, să fie privați de dreptul de a-și continua activitatea în cadrul societății de asigurări. În această situație, lor li se blochează dreptul de vot și ei sînt obligați, iarăși, prin efectul legii actuale, accentuez, să-și înstrăineze pachetul de acțiuni.

Dacă aceste persoane, din varii motive, nu reușesc să-și înstrăineze pachetul de acțiuni în termenul prevăzut de lege, atunci aceste acțiuni sînt anulate, sînt emise alte acțiuni în aceeași valoare și în aceeași cantitate și deja obligativitatea de a comercializa acest nou pachet de acțiuni revine societății de asigurări, mai exact executivului acestei societăți. Iată la această etapă și venim cu aceste precizări. *(Rumoare în sală.)*

Cît n-ar fi de paradoxal, însă aceste propuneri vin în anumit sens în susținerea intereselor foștilor proprietari cărora, încă o dată spun, li s-a îngrădit în continuare dreptul să mai participe la activitatea companiei de asigurări, fiindcă aceste propuneri presupun o descriere algoritmică a tuturor pașilor care trebuie să le facă societatea de asigurări, începînd de la modul de stabilire a prețului la care trebuie să fie scoase la vînzare aceste acțiuni, începînd de la termenul și durata tuturor etapelor de comercializare, modul de prelungire a acestor termene și pînă la etapa finală, în cazul în care acțiunile oricum nu s-au vîndut, modul de stabilire a valorii de despăgubire a foștilor acționari, astfel, ca să nu lăsăm această problemă la cheremul societății pe acțiuni, implicit la acționarii care au rămas în societate.

Și un alt moment extrem de important al acestor propuneri este faptul că pe durata procesului de comercializare a pachetului de acțiuni, altfel spus, pe durata selectării unui nou investitor sau a unor noi investitori calitativi în societatea pe asigurări, deoarece perioada acestei proceduri noi o propunem să fie nu mai puțin de un an de zile sau pînă la un an de zile mai exact, noi propunem ca să nu periclităm activitatea societății, să poată funcționa managementul societății, să poată să deruleze adunările generale ale acționarilor, pe această durată, în cazul cînd pachetul de acțiuni vizat prezintă o pondere considerabilă în totalul acțiunilor cu drept de vot, regulatorul să aibă dreptul să preia gestiunea acestui pachet cu toate drepturile care decurg în acest caz sau eventual să transmită acest drept unei societăți de investiții care are licențele corespunzătoare.

Acestea sînt principalele obiective ale acestui proiect de lege.

Mulțumesc pentru atenție.

În continuare, sînt gata să vin cu detaliile necesare.

Domnul Andrian Candu:

Vă mulțumim foarte mult, domnule Filip.

Se pare că nu sînt întrebări în adresa dumneavoastră.

Vă mulțumim foarte mult.

Succese vă dorim în activitate.

Și o să-l rugăm pe domnul Creangă, președintele Comisiei economie, buget și finanțe să ne prezinte raportul comisiei pentru acest subiect aflat în lectura întâi.

Domnul Ștefan Creangă:

Stimate domnule Președinte,

Onorat Plen,

Comisia economie, buget și finanțe a examinat proiectul de Lege pentru completarea articolului 27 al Legii cu privire la asigurări, prezentat cu titlu de inițiativă legislativă și raportează următoarele.

Proiectul de lege are drept scop remedierea situației în domeniul asigurărilor, menținerea capacității de plată a asiguratorilor și determinarea exhaustivă a etapelor pe care urmează să le parcurgă asiguratorii afectați de acționarii neconformi cerințelor legislației.

Respectiv, comisia a constatat că proiectul de lege prevede completarea și a articolului 29 din Legea cu privire la asigurări, cu prevederi ce reglementează detaliat procedura de anulare, emitere și vânzare a participațiunilor procurate și deținute cu nerespectarea cerințelor privind calitatea acționariatului, procedura privind aplicarea restricțiilor asupra drepturilor acționarilor asiguratorilor, inclusiv și dispoziții conform cărora persoanele față de care s-au dispus măsurile restrictive nu mai pot deține direct sau indirect noi acțiuni ale asiguratorilor (reasiguratorilor), norme analogice care sînt la moment în sectorul bancar.

Totodată, proiectul de lege reglementează și dreptul autorității de supraveghere de a prelua ea însăși sau de a delega gestiunea acțiunilor suspendate și a celor nou-emise unei societăți de investiții selectate în urma unui concurs organizat transparent de către acestea, în cazurile cînd drepturile suspendate periclitează guvernanta corporativă a asiguratorilor sau reasiguratorilor.

În cadrul examinării proiectului de lege pentru lectura a doua, Comisia economie, buget și finanțe va examina necesitatea și oportunitatea extinderii termenului preconizat pentru vânzarea acțiunilor nou-emise. Termenul maximal prevăzut de proiectul de lege de 9 luni poate să nu fie unul suficient pentru identificarea unui investitor calificat, transparent, consolidat financiar și conform tuturor rigorilor prudențiale și non-prudențiale.

Urmează de menționat că proiectul de lege a fost supus expertizei anticorupție, iar propunerile acceptate de autor sînt deja parte componentă a acestuia.

Onorat Plen,

Propunerile și obiecțiile parvenite din partea comisiilor parlamentare, precum și cele care vor fi expuse de către deputați în formă scrisă și în cadrul ședinței plenare de astăzi, vor fi examinate și raportate în cadrul examinării proiectului de lege în lectura a doua.

Reieșind din cele relatate, Comisia economie, buget și finanțe propune examinarea și aprobarea proiectului de lege în primă lectură.

Domnul Andrian Candu:

Mulțumim foarte mult.

Sînt întrebări în adresa dumneavoastră, se pare că.

Domnule Deliu,

Vă rog frumos, intervenția dumneavoastră.

Domnul Tudor Deliu:

Da, mulțumesc.

De fapt, am vrut să adresez întrebarea domnului Filip, dar nu am reușit, dar cred că, domnule Creangă, vom găsi un numitor comun la concretizarea pe care vreau să o fac.

Alineatul (6¹¹) deci stabilește că „orice modificare a prețului urmează a fi notificată în termen de o zi de către autoritate...” mai apoi după text. „În termen de o zi” după ce? ... ca să nu trezească mai apoi interpretări. Eu înțeleg că în termen de o zi după ce organul a modificat prețul sau nu? Sau de cînd? Fiindcă nu e clar, „în termen de o zi” și ea poate fi foarte interpretativă.

Domnul Ștefan Creangă:

Stimați colegi,

Procedura de stabilire a prețului este prevăzută de Legea cu privire la piața de capital. Sub aspectul acesta „în termen de o zi” conform procedurii date.

Dar vă mulțumesc pentru întrebare.

Cu autorii o să mai concretizăm exact dacă este necesar să arătăm momentul în această lege, pentru că procedura este stabilită în altă lege.

Domnul Andrian Candu:

Domnule Deliu,

Vă rog frumos, poftiți, precizare.

Domnul Tudor Deliu:

Procedura e stabilită în Legea nr.171, dacă nu mă înșeală memoria, dar totuși aici nu e dus pînă la sfîrșit gîndul. „În termen de o zi de către autoritate...”, de cînd decurge acest termen? Eu cred că nu va... va îmbunătăți...

Domnul Ștefan Creangă:

Cu siguranță, propunerea dumneavoastră va îmbunătăți acest proiect.

Domnul Tudor Deliu:

Mulțumesc.

Mulțumesc.

Domnul Andrian Candu:

Domnule Pistrinciuc,

Vă rugăm frumos, poftiți.

Domnul Vadim Pistrinciuc:

Este o chestie mai mult tehnică.

De fapt, avizul de la CNA este unul foarte critic la adresa acestui proiect. La începutul sesiunii parlamentare toți deputații au primit câte o înștiințare sau o notă informativă de la CNA că purtăm responsabilitate, inclusiv pentru promovarea proiectelor cu risc înalt de coruptibilitate sau cum să-i spun.

Deci avizul este unul foarte, foarte critic care stipulează posibilitate de abuz, de corupție, de nu știu ce. Dacă în comisie ați examinat acest lucru, poate era mai bine să se facă redactările conform acestui aviz, fiindcă, logic, acest aviz atât de negativ trebuia să se soldeze cel puțin cu opțiunea... măcar la comisie să se spună că uite, haideți să redactăm, mai ales că a coincis cu aceste note informative pe care le-am primit toți de la CNA.

Mersi.

Domnul Filip tot vrea să spună ceva.

Domnul Ștefan Creangă:

Vă mulțumesc.

Vă mulțumesc, domnule deputat.

Sigur că în raportul comisiei este menționat despre expertiza efectuată și ajustările proiectului la expertiză. Noi am analizat în grupul de lucru această problemă și suplimentar, dacă va fi cazul, ne vom uita.

Totodată, vreau să menționez că avizul care este unul să spunem parțial negativ nu vine cu anumite propuneri de ajustare, de soluționare a problemei, sînt doar numai niște presupuneri de coruptibilitate, în sensul coruptibilității. Însă, totodată, vreau să menționez că mecanismul similar există pe sistemul bancar.

Domnul Andrian Candu:

Dacă îmi permiteți, pentru anumite precizări la acest subiect poate îl întrebăm și pe domnul Filip, dacă tot dumnealui e aici în sală? Să profităm...

Vă rugăm frumos, domnule Filip.

Domnul Iurie Filip:

Da, mulțumesc.

Probabil că aici se întâmplă, domnule Președinte al Parlamentului și stimați deputați, o anumită disfuncționalitate de circulație a documentelor.

În dosarul pe care l-ați primit la mînă, dumneavoastră aveți textul legii final adoptat de către Guvern și aveți avizele tuturor instituțiilor implicate în procedura

de avizare prealabilă, inclusiv al Centrului Național Anticorupție, care au fost făcute la textul inițial lansat pentru consultări.

Cît privește concret problema pe care dumneavoastră o expuneți: Centrul Național Anticorupție a formulat, dacă nu mă înșeală memoria, 6 obiecții și toate 6 s-au regăsit în textul final. Deci în textul final care astăzi este prezentat nu există careva divergențe cu expertiza anticorupție.

Mulțumesc.

Domnul Andrian Candu:

Domnule Pistrinciuc,

Vă rog frumos, a doua întrebare sau precizare la acest subiect.

Domnul Vadim Pistrinciuc:

... este legea, nimeni nu spune, noi am discutat la comisie, dar noi trebuie să luăm în vedere... doar circulațiile acestea, fiindcă... încă o dată, noi am primit înștiințare, toți din această sală, că dacă vom susține proiectele cu un mare risc de coruptibilitate, într-un fel așa era scris textul acela, sîntem și noi pasibili de responsabilitate.

Sînt de acord cu dumneavoastră că au fost unele modificări, dar, ulterior, pe viitor trebuie să avem o poziție unificată față de aceste documente, altfel, pentru ce instituțiile acestea mai fac avize, dacă se schimbă... De ce primim noi un alt text sau avizul așa...

Domnul Andrian Candu:

Domnule Creangă,

Probabil aici o să vă rugăm foarte mult, în contextul dezbaterii și pentru lectura a doua, poate chiar îi invitați pe colegii de la Centrul Național Anticorupție și Ministerul Justiției, pentru a discuta și unele subiecte mai în detaliu în așa fel încît, într-adevăr, membrii Parlamentului, deputații, să aibă o înțelegere mai bună atunci cînd se va vota textul final pentru lectura a doua sau lectură finală.

Domnul Ștefan Creangă:

Vă mulțumesc.

Domnule Președinte,

Cu siguranță, vom lua în calcul opiniile deputaților, însă vreau să menționez, repetat, că în cadrul grupului de lucru am analizat fiecare propunere și în raport am menționat că... citesc: „Proiectul a fost supus expertizei anticorupție, iar propunerile acceptate de autor sînt deja parte componentă a acestuia”, fiindcă noi nu am trecut doar numai ca și hîrtie la dosar, real am muncit cu dînsul.

Dar dacă dumneavoastră considerați că este necesară o tabelă a divergențelor, o vom face-o și pe aceasta, ca să nu punem sub pericol și colegii onoratului Plen.

Domnul Andrian Candu:

Vă mulțumim foarte mult pentru înțelegere, domnule Creangă.

Și aici se încheie dezbaterile la subiectul dat. Încheiem astfel dezbaterile la proiectul nr.267 din 30 august 2017.

Și vom reveni la procedura de vot, precum a fost agreat, la ora 13.00.

Până atunci însă să mai examinăm subiectul nr.6 de pe ordinea de zi, proiectul nr.476 din 8 decembrie 2016, proiectul de Lege pentru modificarea și completarea Legii cu privire la sistemul de salarizare în sectorul bugetar.

Vă rugăm frumos, domnule Serbenco, viceministru al justiției, să ne prezentați și acest proiect de lege.

Domnul Eduard Serbenco:

Stimate domnule Președinte de Parlament,

Stimați deputați,

Proiectul care se află în atenția dumneavoastră în acest moment vizează fortificarea statutului Avocatului... *(Rumoare în sală.)*

Poftiți? Nu se aude, da. Să am iertare. Să am iertare.

Vă ziceam că acest proiect de lege vizează fortificarea statutului Avocatului Poporului, statutului Avocatului Poporului pentru drepturile copilului, adjuncților acestuia, în vederea sporirii garanțiilor de independență prin faptul că prevede majorarea salariului acestora.

Parlamentul este pe deplin conștient de importanța și statutul funcției de Avocat al Poporului, Avocat al Poporului pentru drepturile copilului. Despre importanța funcției Avocatului Poporului în cadrul statului s-a pronunțat și Comisia de la Veneția în numeroase rânduri. Există și o compilație a unor avize emise de către Comisia de la Veneția pe tematica rolului Avocatului Poporului.

Vreau să vă zic că Comisia consideră că acestuia trebuie să i se acorde întotdeauna un statut suficient de înalt care se reflectă inclusiv prin nivelul de salarizare pentru această funcție. Nivelul de salarizare, după cum vă spuneam și la început, este și, totodată, o garanție de independență a funcției acestei persoane.

Deci prin acest proiect de lege se vizează majorarea salariului Avocatului Poporului, Avocatului Poporului pentru drepturile copilului și adjuncților Avocatului... Avocaților Poporului. Asta ar fi ideea de bază a acestui proiect.

Din câte îmi dau seama, s-a ajuns la un consens în cadrul comisiilor parlamentare, pentru a se stabili limita sau plafonul salariului Avocatului Poporului, Avocatului Poporului pentru drepturile copilului, care va fi de 11 mii 880 de lei.

La fel, Avocatul Poporului va avea dreptul să-și angajeze personal în cadrul cabinetului acestuia, potrivit aceleiași legi, care la fel necesită a fi salarizat.

Ținând cont de cele expuse mai sus, rog, în mod respectuos, onoratul Parlament să susțină acest proiect de lege.

Vă mulțumesc frumos.

Domnul Andrian Candu:

Vă mulțumim foarte mult.

Și întrebări în adresa autorilor.

Vă rog frumos, prima intervenție – domnul Reidman.

Domnul Oleg Reidman:

Спасибо.

Скажите, пожалуйста, господин вице-министр, сколько заявлений, начиная с первого года, рассмотрели эти адвокаты, сколько представлений они внесли, каковы результаты их деятельности?

Вам это известно.

Domnul Eduard Serbenco:

Nu am o statistică cu mine aici, dar vreau să vă zic că este neîndoielnic faptul că Avocatul Poporului, Instituția Avocatului Poporului în Republica Moldova este una activă din punctul nostru de vedere cel puțin în activitățile desfășurate sub egida Ministerului Justiției. La diferite inițiative care sînt lansate Avocatul Poporului este întotdeauna prezent și vine întotdeauna cu comentarii foarte utile, nemaivorbind de faptul că are o afluență destul de susținută în ceea ce privește numărul cetățenilor care vin și se adresează în vederea obținerii asistenței din partea Avocatului Poporului.

Domnul Oleg Reidman:

Но это все понятно.

Спасибо, господин вице-министр.

Я задал конкретный вопрос, а остальное все литература, то что вы мне предлагаете. Конечно, они очень активные во взаимоотношениях с Правительством, они – адвокаты poporului, dar nu Ministerului Justiției și nu Guvernului. Они активные, и вы их задабриваете повышением зарплаты, чтобы они были не такие активные в отношении с вами.

Я спрашиваю: с людьми, чьи они адвокаты, сколько решений они смогли принять, добиться, исправить и т.д.? Вот о чем я спрашиваю.

Пожалуйста, ко второму чтению, да, пожалуйста, такую статистику нам дайте. В противном случае это похоже на коррупционный подкуп адвоката. Людей сажают в тюрьму за то, что адвокату дают какие-то деньги или адвокат кому-то передает, а здесь вы на государственном уровне, на законном, повышаете зарплату за то, чтобы они были не такие активные с Правительством. (*Rumoare în sală.*)

Domnul Eduard Serbenco:

Pot să răspund la această întrebare? (*Rumoare în sală.*) Da...

Domnul Andrian Candu:

Da, puteți să comentați, sigur că da.

Domnul Eduard Serbenco:

... dar pot să vin cu o reacție?

Domnul Andrian Candu:

Vă rog frumos, domnule Serbenco, poftiți.

Domnul Eduard Serbenco:

Eu vreau să vă zic că ceea ce am zis eu nicidecum nu semnifică faptul că majorarea salariului o va face subordonată Guvernului pe persoana care ocupă sau pe persoanele care ocupă demnitățile în cauză.

V-am zic că sectoarele de activitate ale Avocatului Poporului sînt multiple. V-am spus că cunosc implicarea persoanelor date care dețin aceste funcții pe un anumit sector de activitate. Nimeni nu pune la îndoială independența acestor persoane. Denumirea legii și denumirea funcției acestor persoane cu demnitate publică ne spun la modul direct al căror avocați sînt ei.

Pentru lectura a doua noi vom veni binevoitori cu statistica cerută de dumneavoastră.

Vă mulțumesc.

Domnul Andrian Candu:

Vă mulțumim foarte mult.

Nu mai sînt întrebări în adresa autorilor.

Vă mulțumim foarte mult.

Domnule Serbenco,

Succese vă dorim.

Doamnă președinte Buliga, președintele Comisiei protecție socială, sănătate și familie,

Vă invităm la tribuna principală pentru a prezenta raportul comisiei.

Doamna Valentina Buliga:

Stimate domnule Președinte,

Stimați colegi,

O să dau citire raportul Comisiei protecție socială, sănătate și familie din 2 februarie 2017.

Comisia a examinat acest proiect de Lege pentru modificarea și completarea Legii nr.355.

În urma dezbaterilor pe marginea proiectului de lege nominalizat, membrii comisiei comunică următoarele. Proiectul are ca scop ajustarea cadrului legal existent la prevederile Legii nr.52 din 3 aprilie 2014 cu privire la Avocatul Poporului. În acest scop, se propune majorarea salariului Avocatului Poporului, Avocatului Poporului pentru drepturile copilului și adjuncților Avocatului Poporului.

Potrivit notei informative la proiectul de lege, acordarea statutului suficient de înalt Ombudsmanului, care este reflectat și prin nivelul de salarizare, este un factor esențial ce garantează independența acestuia față de interferențele politice, precum și un subiect de respect public și de independență a Instituției Avocatului Poporului.

Cu 7 voturi „pro” și 1 abținut, se propune proiectul de lege pentru aprobare plenului Parlamentului.

Domnul Andrian Candu:

Vă mulțumim foarte mult.

Nu sînt întrebări în adresa comisiei.

Vă mulțumim mult, doamnă Buliga.

Și aici încheiem dezbaterile la proiectul nr.476 din 8 decembrie 2016 și vom reveni la procedura de vot la ora 13.00.

În continuare, se supune dezbaterii proiectul de Lege pentru modificarea și completarea unor acte legislative, proiectul nr.221 din 7 august 2017.

Și-l rugăm frumos pe domnul Babin, viceministru al afacerilor interne, să ne prezinte acest proiect de lege de la tribuna principală.

Domnul Oleg Babin – viceministru al afacerilor interne:

Stimate domnule Președinte,

Stimați deputați,

Prezint atenției dumneavoastră proiectul Legii pentru modificarea și completarea unor acte legislative.

În vederea aducerii în concordanță a legislației în vigoare cu prevederile Legii nr.130 privind regimul armelor și al munițiilor cu destinație civilă, Ministerul Afacerilor Interne a elaborat proiectul Legii privind modificarea și completarea unor acte legislative.

Proiectul are drept scop crearea cadrului juridic necesar aplicării Legii nr.130 privind regimul armelor și al munițiilor cu destinație civilă și perfecționarea cadrului normativ în domeniul de referință.

Este de menționat că reglementările în vigoare privind segmentul în cauză creează dificultăți în procesul de prevenire și contracarare a delictelor în domeniul controlului armelor și munițiilor cu destinație civilă, în special la aplicarea sancțiunilor contravenționale, fapt pentru care Ministerul Afacerilor Interne a înaintat Ministerului Justiției propuneri în acest sens.

Fiind constatate unele probleme noi în procesul de exercitare a controlului și supravegherii circulației armelor, proiectul conține un șir de amendamente la Legea nr.130 privind regimul armelor și munițiilor cu destinație civilă.

Proiectul a fost consultat cu reprezentanții mediului de afaceri din domeniu și coordonat cu instituțiile interesate, iar propunerile și obiecțiile înaintate au fost luate în considerare la definitivarea acestui proiect.

Totodată, Comisia de stat pentru reglementarea activității de întreprinzător a avizat pozitiv proiectul de Lege pentru modificarea și completarea unor acte legislative.

Reieșind din cele expuse, rog susținerea acestui proiect.

Domnul Andrian Candu:

Mulțumim foarte mult.

Nu sînt întrebări în adresa autorilor.

Vă mulțumim foarte mult, domnule Babin.

Vă dorim succese!

Și în continuare, îl invităm pe domnul Boțan, președintele Comisiei securitate națională, apărare și ordine publică, să ne prezinte raportul comisiei la acest subiect.

Domnul Roman Boțan:

Comisia securitate națională, apărare și ordine publică a examinat proiectul de Lege pentru modificarea și completarea unor acte legislative, prezentat cu titlu de inițiativă legislativă de către Guvernul Republicii Moldova, și comunică următoarele.

Conform notei informative, proiectul a fost elaborat în vederea creării cadrului necesar implementării Legii nr.130 din 8 iunie 2012 privind regimul armelor și al munițiilor cu destinație civilă.

În context, autorul propune modificarea și completarea Codului penal, Codului contravențional, Codului de executare și amendarea Legii nr.130 din 2012. Odată cu implementarea proiectului, vor fi stabilite metode clare de desfășurare a procesului de asigurare a siguranței cetățenilor Republicii Moldova în ceea ce privește regimul de circulație a armelor și munițiilor, prin impunerea unor reguli mai stricte la procurarea, păstrarea și comercializarea acestora.

La examinarea și definitivarea proiectului de lege în lectura a doua, comisia va lua în considerare propunerile și obiecțiile parvenite din partea comisiilor

parlamentare, Direcției generale juridice, precum și cele care vor fi expuse de deputați în amendamente.

Reieșind din cele menționate mai sus, Comisia securitate națională, apărare și ordine publică propune examinarea și aprobarea proiectului de lege în prima lectură.

Domnul Andrian Candu:

Mulțumim foarte mult.

Nu sînt întrebări în adresa... Îmi cer scuze. A, nu sînt, nu sînt.

Am crezut că doamna Apolschii vrea să vă pună o întrebare, dar dumneaei vrea să prezinte coraportul comisiei.

Vă rugăm frumos, doamnă Apolschii.

Doamna Raisa Apolschii:

Mulțumesc, domnule Președinte.

Eu n-o să răpesc din timp, dar vreau să menționez că comisia a examinat respectivul proiect. Și, cu votul unanim al membrilor prezenți, a decis să propună Parlamentului spre examinare și adoptare proiectul de Lege nr.221 din 7 iulie 2017.

Vă mulțumesc.

Domnul Andrian Candu:

Mulțumim foarte mult pentru prezentarea coraportului.

Aici încheiem dezbaterile la proiectul nr.221 din 7 iulie 2017, proiectul de Lege pentru modificarea și completarea unor acte legislative.

Vom reveni la procedura de vot la ora 13.00.

În continuare, pentru a prezenta următorul subiect, vreau să întreb: din colegii care sînt în Comisia cultură, educație, cercetare, tineret, sport și mass-media, dacă aveți dosarul pentru **proiectul nr.96 ce ține de Legea muzeelor**? Îl aveți?

Domnule Batrîncea,

Dumneavoastră sînteți parte din comisie? Puteți să prezentați? Aveți dosarul? (*Voce nedeslușită din sală.*)

... Rugăm Secretariatul să dea raportul domnului Batrîncea, dacă dumnealui nu-l are. Și atunci să trecem la examinarea acestui subiect.

Și îl invităm la tribuna principală pe domnul Postică, viceministrul educației, culturii și cercetării, să ne prezinte proiectul Legii muzeelor, proiectul nr.96 din 31 martie 2017, subiectul nr.8 de pe ordinea de zi.

Domnul Gheorghe Postică – *viceministru al educației, culturii și cercetării:*

Stimate domnule Președinte,

Stimați deputați,

Se propune atenției dumneavoastră proiectul Legii muzeelor nr.96.

Onorat Parlament,

Pe parcursul ultimilor 7 ani în Republica Moldova se observă un interes sporit din partea comunităților locale față de instituțiile muzeale, un indice important în acest sens fiind inaugurarea în această perioadă a 30 de muzee noi, inclusiv două muzee private.

Activitatea practică din acești ani impune principii și modalități noi de organizare a activității muzeale, or, în scopul aducerii rețelei naționale a muzeelor la nivelul standardelor contemporane internaționale, se impune modificarea și perfectarea legislației.

Proiectul de Lege nr.96 propus spre examinare vine să înlocuiască într-o nouă redacție Legea nr.1596 din 2002 care la etapa actuală este învechită moral și funcțional.

Conform conceptelor moderne, muzeele sînt privite ca instituții de cultură aflate în serviciul societății în scopuri de cunoaștere, educație, formare a omului multilateral dezvoltat. În acest context, noul proiect de lege este completat cu noțiuni, prevederi și proceduri noi expuse în corespundere cu recomandările Comitetului Internațional al Muzeelor (ICOM).

Proiectul de lege este alcătuit din 27 de articole structurate în 9 capitole care reglementează întregul spectru de activități specifice domeniului muzeal. În proiect sînt stipulate modalitățile de organizare a muzeelor și funcțiile acestora. Pentru prima dată în legislația națională sînt prevăzute mecanisme exprese referitoare la clasificarea și acreditarea muzeelor. *(Gălăgie în sală.)*

Proiectul de lege prevede posibilități de organizare a muzeelor de orice nivel atît cu statut public, cît și cu statut privat. Este expusă procedura de înființare și înregistrare a muzeelor. Un compartiment aparte este alocat patrimoniului muzeal, procedurilor de păstrare și completare a colecțiilor muzeale, aceste prevederi fiind aduse în concordanță cu Legea nr.280 din 27 decembrie 2011 cu privire la protejarea patrimoniului cultural mobil național.

De asemenea, proiectul de lege conține prevederi referitoare la baza tehnico-materială, finanțarea și administrarea muzeelor în care sînt prevăzute condițiile și mecanismele de funcționare... și de administrare a instituțiilor muzeale.

În final proiectul prevede atribuțiile fondatorilor muzeelor, ale autorităților publice centrale și locale.

Implementarea proiectului de lege nu implică cheltuieli bugetare suplimentare. Proiectul de lege a fost expus consultărilor publice, a fost avizat de

către Comisia Națională a Muzeelor și Colecțiilor, ministerele de profil și alte autorități.

Avînd în vedere cele menționate, rog Parlamentul Republicii Moldova să sprijine adoptarea prezentului proiect de lege.

Vă mulțumesc.

Domnul Andrian Candu:

Mulțumim foarte mult.

Sînt întrebări în adresa dumneavoastră, ca și reprezentanți ai autorului.

Și prima intervenție – domnul Țap.

Domnul Iurie Țap:

Mulțumesc.

Domnule viceministru,

Eu am înaintat și un amendament în luna mai. Cred că ați avut posibilitatea să-l vedeți. Eu, de fapt, voiam aici să precizez ceea ce ține de articolul 18 „Finanțarea activității muzeelor” alineatele (6) și (7), ele sînt bune. Alineatul (6) dă în detalii ce trebuie să se întîmple. Și parcă, pe de o parte, este bine. Alineatul (7) spune: „Autoritățile publice garantează asigurarea de condiții adecvate pentru desfășurarea activităților muzeale în conformitate cu legislația în vigoare și poartă răspundere pentru respectarea acesteia”.

Or, astăzi starea de lucruri pe care o avem n-o să permită autorităților publice locale, în special de nivelul I, poate nu sînt multe, dar sînt, s-o facă. Și atunci alineatul (7) va fi utilizat prin faimosul articol, dacă vreți, neglijență în serviciu, pentru a interveni. Nu este nici corect din punctul de vedere, dacă să spunem, al principiului autonomiei locale. Cu atît mai mult că „Articolul 25. Atribuțiile autorităților publice locale în domeniul muzeelor” spune foarte clar: „asigură finanțarea, asigură dezvoltarea ș.a.m.d.”

Dacă se dorește, poate să rămîină la autoritățile publice centrale, nici o problemă, dar să o lăsăm în această formulă – ea nu este posibilă de executat, de realizat, fiindcă eu, să vă zic, astăzi, capacitatea administrativă a autorităților publice locale este la pămînt. Doar un exemplu am să spun: din 31 de orașe de reședință, doar 3 au o capacitate administrativă. Orașe, eu nu vorbesc de sate, unde situația este dezastruoasă, de aceea vă rog să examinați aceste subiecte pentru că... și spuneam la articolul 25 este destul de clar și s-ar putea ca să poarte și responsabilitate și să asigure activitatea muzeelor.

Vă mulțumesc.

Domnul Gheorghe Postică:

Vă mulțumesc, domnule deputat.

În cazul dat este vorba despre muzeele care au fost fondate de autoritățile publice locale. A existat o voință a comunităților respective, o voință a

autorităților, prin care aceste muzee au fost create și, în calitate de fondator, aceste autorități, aceste comunități au obligația să le susțină atît timp, cît aceste muzee se află în subordinea acestor autorități.

În cazul dacă se decide ca aceste muzee să fie transferate prin anumite acte legale în subordinea Ministerului Culturii, atunci e clar că Ministerul Educației, Culturii și Cercetării își va... va asigura finanțarea lor. În cazul cînd aceste muzee din start se află la balanța autorităților, această problemă nu poate fi rezolvată în alt mod, numai în modul care este stipulat în punctul 7 alineatul... articolul 18.

Domnul Andrian Candu:

Vă mulțumim.

Domnule Țap,

Dacă mai aveți ceva de precizat?

Domnul Iurie Țap:

Mulțumesc.

Voi preciza.

Alineatul (6), atenționez, „autoritățile publice alocă, în bază de proiect, muzeelor din subordine...” și aici este o listă întregă. Astăzi autoritățile locale nu au resurse și, în acest context, vor fi într-o situație cînd nu vor putea realiza și atunci poate interveni acea răspundere din alineatul (7) poate fi calificat și ca neglijență în serviciu și ce doriți. Este o discrepanță. Noi alocăm competențe autorităților locale fără a le pune la dispoziție acea resursă. Este, de fapt, dacă vreți, o încălcare a principiului constituțional, de aceea aveam în vedere, dacă la alineatul (25) avem că „asigură finanțarea, activitatea...” ș.a.m.d. este suficient.

Acestea sînt argumentele.

Domnul Gheorghe Postică:

Mulțumesc, domnule deputat, pentru întrebare.

În cazul proiectului propus este prevăzut un mecanism expres de întreținere a muzeelor, dar și de desființare, în cazul cînd fondatorul nu poate să le întrețină și de transmitere a patrimoniului muzeal la alte instituții de profilul corespunzător.

Și eu, încă o dată susțin opinia, potrivit căreia, dacă o autoritate, dacă o comunitate și-a asumat să creeze o instituție muzeală, atunci ea este obligată să asigure corespunzător finanțarea și activitatea acestei instituții de orice nivel care n-ar fi.

La moment, vă dau o informație, noi avem 63 de muzee locale care aparțin autorităților publice de nivelul întâi, 63, și 57 de muzee care aparțin autorităților publice locale de nivelul al doilea.

În Republica Moldova, în ultimii 7 ani, anual, noi înregistrăm în medie cîte 4 muzee pe an, deci există acest interes din partea comunităților. Dacă există interesul, înseamnă că trebuie să se găsească și soluții pentru a le întreține.

Domnul Andrian Candu:

Vă mulțumim.

În continuare, domnule Gagauz, vă rugăm frumos.

Domnul Fiodor Gagauz:

Da, mulțumesc.

Здесь, господин министр.

Уважаемый господин министр,

проект закона не учитывает полномочия гагаузкой автономии и не предусматривает в классификации музеев такую категорию, как музеи Гагаузии.

Вопрос: почему министерство не замечает полномочия автономии в целом, компетенцию региональных властей, а именно: Народного собрания и Исполнительного комитета, и не делает разницы между городскими, районными и сельскими властями?

Domnul Gheorghe Postică:

Da, mulțumesc.

Stimate domnule deputat,

La etapa elaborării proiectului de lege, noi am reieșit din faptul că Unitatea Teritorială Autonomă Găgăuză corespunde nivelului al doilea, se află la același nivel cu autoritățile de nivel al doilea și am inclus prevederile respective reieșind din acest concept. Pe parcursul discutării acestui proiect în comisiile parlamentare, au venit mai multe propuneri de a îmbunătăți acest proiect de lege în corespundere cu prevederile care țin de statutul special al Unității Teritoriale Găgăuze. Și noi am examinat punctual aceste propuneri și vreau să vă asigur că în lectura a doua majoritatea absolută a propunerilor vor fi luate în considerare.

Acesta e răspunsul meu.

Domnul Andrian Candu:

Domnule Gagauz,

Vă rog frumos, dacă aveți a doua întrebare sau precizare?

Domnul Fiodor Gagauz:

Precizare.

Спасибо за разъяснение.

Я с пониманием воспринимаю позицию. Надеюсь, что так оно и будет. Считаю, что закон должен в полной мере отражать компетенцию гагаузских региональных властей, поскольку – хочу напомнить вам – в соответствии с Законом об особом правовом статусе, конкретнее статья 12, часть 2 говорит о том, что эта область относится к Гагаузии и Народное собрание имеет право

принимать местные законы в области культуры. Музееведение относится к области культуры, и это означает, что оно является исключительной компетенцией региональных властей и региональные власти должны иметь право в полной мере регулировать вопросы, связанные с музееведением, в том числе вопросы учреждения, аккредитации и так далее.

Поэтому у меня будут поправки соответствующие. Прошу их учесть и во втором чтении принять их во внимание.

Domnul Andrian Candu:

Vă mulțumim foarte mult.

Domnul Gheorghe Postică:

Da, mulțumesc.

Domnul Andrian Candu:

Domnule Țurcan,

Vă rugăm frumos, dacă dumneavoastră aveți întrebări.

Domnul Vladimir Țurcan:

Da, vă mulțumesc, domnule Președinte.

Mult stimat domnule raportor,

În cadrul ședinței Comisiei drepturile omului și relații interetnice noi, discutând acest proiect de lege, am atras atenția la necesitatea introducerii poate chiar și a unui articol nou care ar stabili niște criterii pentru înființarea acestor muzee, criterii în sensul unor restricții. Ca să nu apară la noi peste noapte niște muzee care afectează principiile, valorile morale, etice... pînă la securitatea statului, ordinea publică etc., eu am în vedere... chiar v-am adus atunci ca un exemplu: în unele țări europene sînt așa muzee (muzeul narcomaniei, muzeul teroriștilor, muzeul... de alt gen, ca să nu le numesc pe toate.)

Aveți la dispoziție articolul 54 al Constituției unde clar este prevăzut ce fel de restricții pot fi stabilite și ați promis că la momentul raportării în prima lectură o să prezentați un răspuns.

Vă rog.

Domnul Gheorghe Postică:

Da, mulțumesc.

Domnule deputat,

Într-adevăr, în comisie a fost această observație și noi ne-am gîndit, iată, la articolul 6 – înființarea muzeelor, să propunem pentru lectura a doua un punct nou, punctul 8, care, pentru moment, l-am formulat în felul următor: nu se admite crearea muzeelor care prin conceptul propus pot atinge valorile morale ale societății, promova xenofobia, terorismul, ura interetnică și religioasă. Iată această formulă noi am gîndit-o și o s-o discutăm pentru lectura a doua.

Domnul Andrian Candu:

Vă mulțumim.

Domnul Gheorghe Postică:

Da.

Domnul Andrian Candu:

Domnule Țurcan,

Aveți a doua întrebare? Nu.

Vă mulțumim foarte mult.

Domnule Ghilețchi,

Poftiți, intervențiile dumneavoastră.

Domnul Valeriu Ghilețchi:

Prima întrebare ține de articolul 17 alineatul (4): „Utilizarea bunurilor imobiliare retrase din gestiunea muzeelor publice în alte scopuri decât cele culturale este interzisă”.

Adică, pe de o parte, măsura face sens, dar, pe de altă parte, vreau să vă întreb: dacă noi avem un bun imobiliar care nu reprezintă o valoare în sine, pur și simplu, unui muzeu i-a fost acordat un bun imobiliar și muzeul pe urmă se mută într-o altă clădire, de ce ar trebui să existe această interdicție acolo, pentru că pot fi diferite situații, când clădirea în sine reprezintă o valoare culturală, istorică, dar poate fi și o clădire absolut simplă, oferită de autoritățile fie publice locale sau centrale ca să găzduiască un muzeu? Și până la urmă, valoarea sînt toate exponatele, adică tot ce deține acel muzeu.

Adică această restricție nu vi se pare că în anumite situații ar putea fi nejustificată?

Domnul Gheorghe Postică:

Deci această prevedere care reiese din altă prevedere din Legea culturii, are menirea de a proteja domeniul cultural și în cazul dat de a proteja domeniul muzeal. Și noi considerăm că această prevedere trebuie să rămînă, fiindcă în alte cazuri există riscul, așa, ca anumite proprietăți care aparțin unor muzee să fie înstrăinate și noi avem asemenea precedente, chiar și la etapa actuală, când imobilul unui muzeu se încearcă a fi înstrăinat.

Deci există asemenea precedente și lucrul acesta noi considerăm că trebuie să rămînă, fiindcă în cazul dat este vorba despre patrimoniul cultural. O instituție muzeală ține patrimoniul muzeal care este patrimoniul național și el trebuie protejat, trebuie asigurat, trebuie conservat, ca să nu rămînă într-o zi acest patrimoniu pe drumuri.

Domnul Andrian Candu:

Domnule Ghilețchi,

Vă rog frumos, dacă aveți precizare sau a doua întrebare.

Domnul Valeriu Ghilețchi:

Da, eu am o precizare. Am impresia că nu m-ați înțeles corect. Eu, cu siguranță, sînt de acord cu dumneavoastră cînd este vorba despre un imobil care are o valoare culturală și istorică.

Domnul Gheorghe Postică:

Da.

Domnul Valeriu Ghilețchi:

Dar revenim la dilema care poți s-o discuți în diferite contexte. Ce-i mai important: forma sau conținutul? Adică ce-i mai important: clădirea unei biserici sau credincioșii? Noi, pînă la urmă, trebuie să reieșim încă o dată din ceea ce reprezintă în cazul dat o valoare. O asemenea restricție pentru o clădire care poate nu reprezintă o mare valoare, de ce nu am specifica acolo: utilizarea bunurilor imobiliare care reprezintă o valoare istorică și culturală nu poate fi folosită în alte scopuri, pentru că clădirea în sine este o valoare.

Domnul Gheorghe Postică:

Da.

Domnul Valeriu Ghilețchi:

Eu voi face un amendament pentru lectura a doua.

Dar o a doua întrebare ține de articolul 18 alineatul (6): „Autoritățile publice alocă, în bază de proiect, muzeelor din subordine resursele financiare necesare pentru întreținerea edificiilor, asigurarea pazei, dotării tehnice a muzeelor”.

Mie mi se pare un pic, nu știu, nejustificată această prevedere. Întreținerea unui muzeu: pază, lumină electrică, alte chestiuni, adică cheltuieli inerente pentru o clădire, de ce ar trebui să fie finanțate în bază de proiect?

În bază de proiect pot finanța dezvoltarea unui muzeu, extinderea unui muzeu, adică vrei să mai construiești un etaj, vrei să... poate accesul la muzeu trebuie facilitat printr-un drum, printr-un... persoane cu dizabilități. Pentru aceasta faci proiect. Asta ar însemna că un director de muzeu în fiecare an trebuie să facă un proiect, să obțină bani pentru a-și acoperi cheltuielile de pază, lumină, apă, electricitate. De ce e nevoie, încă o dată, pentru aceasta, de proiect dacă sînt cheltuieli, repet, care pot fi bugetate, de ele nicidecum, niciodată nu scapi?

Domnul Gheorghe Postică:

Mulțumesc.

Da, există aici o logică în ceea ce ați menționat și eu cred că va trebui la lectura a doua aici să ne gîndim.

Și la punctul 4, de asemenea, o să ne gândim și în lectura a doua poate să modificăm ceva.

Domnul Valeriu Ghilețchi:

Vă mulțumesc foarte mult.

Domnul Gheorghe Postică:

Da.

Domnul Andrian Candu:

Mulțumim.

În continuare, domnul Carp.

Domnul Lilian Carp:

Domnule ministru,

Referitor la articolul 5, care prevede clasificarea muzeelor și aici am impresia că ne putem crampona de anumite terminologii și ceea ce văd, ce înseamnă muzeu de importanță națională scrie: sînt muzee care dețin bunuri cu valoare excepțională ș.a.m.d.

Apoi muzee de importanță zonală sînt muzeele care dețin în patrimoniul muzeal bunuri semnificative în plan zonal și tot așa mai departe. Deci, practic, se face referire la acele bunuri care sînt de importanță doar locală.

Însă, nimeni nu exclude ca unele din aceste muzee, care sînt de importanță locală, să aibă anumite bunuri de patrimoniu care au valoare națională și atunci apare această contradicție că muzeele de ordin local sau de nivel local sau nivel de importanță instituțională ș.a.m.d. deci nu pot să aibă asemenea artefacte în cadrul expozițiilor pe care le expun.

Așa cel puțin mi se creează impresia în terminologia care este folosită.

Domnul Gheorghe Postică:

Da. Mulțumesc, domnule deputat.

Aici trebuie să delimităm două lucruri. În cazul dat este vorba de clasificarea muzeelor și statutul muzeelor.

Și este al doilea caz, care ține de colecții. Deci noi o să introducem la punctul... da, la articolul 12 formarea colecțiilor pentru a doua lectură, vom concretiza ce reprezintă registrele colecțiilor și aici vom avea registrele colecțiilor tezaur, fond și registrul colecțiilor comune.

Deci și obiecte din registrul tezaur de importanță internațională pot să fie în orice muzeu, așa. Poate să fie și într-un sat un obiect sau mai multe obiecte de importanță internațională sau națională și aceste obiecte trebuie să fie corespunzător înregistrate, dusă evidența, expuse, dar, în linii generale, muzeul respectiv este un muzeu local care reflectă istoria, etnografia ș.a.m.d. a localității date. Așa că aici nu există contradicție.

Deci, din contra, un asemenea muzeu, un muzeu dintr-un oarecare sat, un muzeu local dacă va dispune de obiecte de o valoare deosebită, înseamnă că va avea și o valoare mai importantă.

Domnul Andrian Candu:

Vă mulțumesc.

Domnul Gheorghe Postică:

Dar el reflectă nivelul local sau raional în alt caz.

Domnul Andrian Candu:

Mulțumim.

Domnul Lilian Carp:

În acest fel...

Domnul Andrian Candu:

Domnule Carp,

Dacă aveți precizare sau...

Domnul Lilian Carp:

Nu.

Domnul Andrian Candu:

... a doua întrebare.

Domnul Lilian Carp:

Precizare. Atunci la articolul 12 aici trebuie încă de intervenit în ceea ce privește cum se formează aceste colecții, așa cel puțin văd eu, pentru a putea face claritate în această clasificare care este prevăzută în articolul 5.

Noi o să vedem în articolul 2... în lectura a doua o să mă gândesc și eu cum putem interveni și îmbunătăți proiectul.

Mersi mult.

Domnul Gheorghe Postică:

Da.

Domnul Andrian Candu:

Mulțumim.

Și o ultimă intervenție, domnul Smirnov.

Domnul Eduard Smirnov:

У меня такой вопрос: предусматривает ли закон, который вы предлагаете, вот следующие обстоятельства... какая-то структура создала музей, регистрирует музей по какому-то направлению. Затем в этом же

музее создается экспозиция совершенно другого направления. Вот это учитывает закон или не учитывает?

Для того чтобы вы ответили на мой вопрос четко, я вам приведу пример. Министерство обороны в свое время создало музей боевой славы. Ну, насколько там у нас боевая слава, – это уже другой вопрос. В этом же музее создана отдельная экспозиция, называется музей советской оккупации. В данном случае нужно регистрировать вот эту часть экспозиции музея или необязательно? Закон предусматривает эти вещи или нет?

Domnul Gheorghe Postică:

Mulțumesc, domnule deputat.

Deci proiectul de lege nu prevede dispoziții particulare cum trebuie organizate expozițiile, nu prevede. Organizarea expozițiilor ține de activitatea... de planul de activitate al muzeelor, de organizarea muzeului. Și în cazul dat, aceste planuri ele sînt aprobate sau dezaprobatе de fondator. În cazul dat, dacă vorbim de Ministerul Apărării, fondator este Ministerul Apărării, deci conducerea ministerului este aceea care trebuie să aprobe sau să dezaprobe.

Domnul Andrian Candu:

Mulțumim.

Domnule Smirnov,

Dacă aveți a doua întrebare.

Domnul Eduard Smirnov:

У меня уточнение. То есть, другими словами, создается как бы второй музей под эгидой первого музея и здесь вопросов никаких...

Domnul Gheorghe Postică:

... Это не второй музей, это экспозиция.

Domnul Eduard Smirnov:

Экспозиция?..

Domnul Gheorghe Postică:

Экспозиция.

Domnul Eduard Smirnov:

... но не относящаяся к боевой славе армии.

Domnul Gheorghe Postică:

Da. Dar noi nu putem prin lege să restricționăm. Asta nu se face prin lege.
(*Rumoare în sală.*)

Domnul Andrian Candu:

Vă mulțumim.

Nu mai sînt întrebări.

Domnule Postică,

Vă mulțumim foarte mult.

Vă dorim succese în activitate.

Domnul Gheorghe Postică:

Mulțumesc.

Domnul Andrian Candu:

Și îl rog pe domnul Batrîncea, în calitate de vicepreședinte de comisie, să ne prezinte raportul comisiei pentru acest subiect în lectura întâi.

Domnul Vlad Batrîncea:

Mulțumesc.

Stimați deputați,

Prezint atenției dumneavoastră raportul Comisiei cultură, educație, cercetare, tineret, sport și mass-media la proiectul Legii muzeelor nr.96 din 31.03.2017.

Comisia a examinat proiectul Legii muzeelor și comunică următoarele.

Elaborarea acestui act legislativ a fost impusă de necesitatea dezvoltării cadrului legal în domeniul muzeal spre modernizarea și eficientizarea activității muzeelor, protejarea patrimoniului cultural mobil, înlăturarea neconcordanțelor legii actuale cu actele normative în vigoare.

Asupra proiectului Legii muzeelor au parvenit avizele comisiilor permanente ale Parlamentului, care, în linii generale, acceptă proiectul și îl propun spre adoptare.

Direcția generală juridică a propus observații de ordin tehnico-legislativ și de conținut, care au fost incluse în tabelul amendamentelor și acceptate de comisie.

Au fost înaintate amendamente din partea deputaților: Fiodor Gagauz, Nicolai Dudoglo și Demian Caraseni care, în mare parte, au fost acceptate de comisie, iar la cele care nu au fost acceptate sau acceptate parțial – s-au adus argumentele corespunzătoare inserate în tabel. Amendamentele deputaților nominalizați se referă la accentuarea în proiectul de lege a statutului, conducerii muzeelor, importanța și locul muzeelor din unitatea teritorial-administrativă a Găgăuziei, fapt care a fost stipulat în tabelul amendamentelor, subliniindu-se că în cazul muzeelor din UTA Găgăuzia, Adunarea Populară decide în privința reglementării, prin lege locală, a specificului acestor instituții.

De menționat, că Adunarea Populară a Găgăuziei a prezentat un șir de propuneri similare cu cele ale deputaților sus-numiți din Parlament. Aceste propuneri sînt incluse la fel în tabel.

A mai propus amendamente și deputatul Iurie Țap cu referire la clasificarea sintagmei „unității teritorial-administrative” prin substituirea acesteia cu sintagma

„unitatea teritorială autonomă Găgăuzia”, precum și observații de ordin general care au fost acceptate.

S-a ținut cont și de propunerea Comisiei drepturile omului și relații interetnice privind includerea unui articol care să prevadă protejarea valorilor morale, fapt care a fost inclus în articolul 6 cu un alineat prin care se stipulează că nu se admite crearea muzeelor care, prin conceptul propus, pot atinge valorile morale ale societății, promovează xenofobia, terorismul, ura interetnică și religioasă.

Propunerile de ordin general, îndeosebi la „Dispozițiile finale”, precum și cele care țin de necesitatea modificărilor ulterioare ale legislației, aprobarea regulamentelor de funcționare a muzeelor, alte obiecții de îmbunătățire a proiectului dat, au fost incluse în tabelul-sinteză din anexă.

Proiectul Legii muzeelor a fost examinat la ședința comisiei, cu participarea autorilor. Și, cu votul unanim al membrilor prezenți, „pro” – 7, a fost susținut.

Reieșind din cele expuse, Comisia culturală, educație, cercetare, tineret, sport și mass-media propune Parlamentului examinarea și adoptarea proiectului de Lege nr.96 din 31.03.2017, cu acceptarea propunerilor expuse în tabelul amendamentelor.

Domnul Andrian Candu:

Vă mulțumim foarte mult, domnule Batrîncea.

Nu sînt întrebări în adresa comisiei.

Vă mulțumim foarte mult.

Astfel, încheiem dezbaterile la proiectul nr.96 din 31 martie 2017 cu privire la proiectul Legii muzeelor.

Și vom reveni la procedura de vot foarte curînd.

Înainte de a încheia prima parte a ședinței și a trece foarte curînd la ora votului și la Ora Guvernului, dați-mi voie să dezbaterem o chestiune tehnică – **proiectul nr.300 din 5 octombrie 2017.**

Așa cum am menționat, este vorba despre schimbarea componenței nominale în unele comisii.

Și luînd în considerare că este un proiect de hotărîre promovat sau, mai bine zis, inițiat de Biroul permanent, îi dau posibilitatea membrului Biroului permanent doamnei Șupac, care este și președintele Frațiunii Partidului Comuniștilor, să ne prezinte partea lor de hotărîre, ca apoi și domnul Deliu să intervină cu cea de-a doua parte.

Doamna Inna Șupac:

Da.

Stimați colegi,

Ca urmare a modificărilor introduse... data de 21 iulie 2017 ce țin de componența comisiilor permanente, putem să constatăm că experiența unor deputați profesioniști a rămas una nesolicitată. Sîntem siguri că nu se va găsi nici o persoană nici din plenul Parlamentului, nici din societatea civilă, nici din organismele internaționale, care ar avea dubii în competența și profesionalismul doamnei Oxana Domentî.

Reieșind din acea modificare care a fost votată pe data de 21 iulie, Frațiunea Partidului Comuniștilor propune unele modificări, astfel încît doamna Oxana Domentî să treacă în componența Comisiei economie, buget și finanțe, în calitate de vicepreședinte al acestei comisii și, respectiv, domnul Oleg Reidman să devină membru al Comisiei protecție socială, sănătate și familie.

Domnul Andrian Candu:

Vă mulțumim foarte mult.

Și îl rugăm în continuare și pe domnul Deliu să se refere și să ne prezinte cea de-a doua parte a acestui proiect de hotărîre cu referire la schimbările care sînt în Frațiunea Partidului Liberal Democrat.

Domnul Tudor Deliu:

Stimați colegi,

Într-adevăr, la data de 21 iulie 2017 a fost modificată Hotărîrea Parlamentului nr.9 din 28 ianuarie 2015 privind aprobarea componenței nominale a comisiilor permanente.

În urma adoptării acestei decizii, domnul Iurie Țap a fost demis din funcția de vicepreședinte al Comisiei administrație publică, dezvoltare regională, mediu și schimbări climatice, cum se numea pe atunci, și domnul Pistrinciuc – din funcția de vicepreședinte al Comisiei protecție socială, sănătate și familie și numiți în funcție de secretar.

În urma discuției în cadrul ședinței fracțiunii, am venit cu propunerea ca anexa nr.6 din această hotărîre la rubrica „Secretar”, poziția „Țap Iurie” se exclude și după poziția „Goța Aliona” se include poziția „Țap Iurie”, adică membru al acestei comisii.

Respectiv, la anexa nr.9 la rubrica „Secretar”, poziția „Pistrinciuc Vadim – Frațiunea parlamentară a Partidului Liberal Democrat” se exclude și după poziția „Reidman Oleg – Frațiunea parlamentară a Partidului Comuniștilor” se completează cu poziția „Pistrinciuc Vadim”, adică din secretar ambii devin membri ai acestor comisii.

Mulțumesc. *(Voce nedeslușită din sală.)*

Domnul Andrian Candu:

Vă mulțumim, domnule Deliu.

Se pare că avem...

Stați puțin că poate... Aveți întrebări la domnul... (*Voce nedeslușită din sală.*)

Numai puțin.

La acest subiect luare de cuvânt?

Dragi colegi,

Dacă sînt întrebări în adresa autorilor? Da, bineînțeles, este o chestiune pur tehnică ce ține de decizia fracțiunilor.

Înainte de a încheia dezbaterea la acest subiect, vă rugăm frumos, domnul Țap s-a înscris cu luare de cuvânt din partea Frațiunii Partidului Liberal Democrat. Aveți șapte minute la dispoziție.

Domnul Iurie Țap:

Domnule Președinte și stimați colegi,

Venim într-un fel să motivăm, de fapt, această propunere sau acest proiect de hotărîre pe care noi l-am înaintat. În acest context, voi face trimitere la ultima ședință, atunci cînd a fost modificată componența Comisiei administrație publică, dezvoltare regională, mediu și schimbări climatice. A fost o ședință aici, domnule Președinte, de 10 minute, mă rog, poate era și acesta... dar cred că vă aduceți aminte bine că am încercat atunci să intervin pentru a încerca să clarificăm lucrurile și să motivez, pentru că ceea ce s-a făcut, ceea ce se intenționa să se facă nu este justificat.

Spre regret, au fost intervențiile unor colegi care ca întotdeauna se grăbeau și acum vin să spun foarte clar: faptul că a fost divizată dezvoltarea regională de la administrația publică este o greșală fundamentală, este, de fapt, o neînțelegere a politicii de dezvoltare regională, aplicarea ei. Și aici o să argumentez: beneficiari ai politicii dezvoltare regională sînt colectivitățile locale, pentru că disparitățile dintre regiuni, discrepanțele dintre mediul rural și cel urban... și ei, colectivitățile locale, autoritățile publice locale de nivelul întâi în special sînt cei mai importanți actori ai dezvoltării regionale.

Și am luat aici cu mine notele informative ale partenerilor de dezvoltare la care eu des fac trimitere.

Stimați colegi din majoritatea parlamentară,

Eu vă îndemn să vedeți capitolul respectiv, sună: „Descentralizarea și dezvoltarea regională.” Partenerii de dezvoltare au venit să ne spună, să ne îndemne ce și cum trebuie să facem. Și dacă o să vă uitați la acel program, urma într-o sută de zile să fie elaborată o viziune, o strategie politică, strategică de dezvoltare regională și descentralizare. Mai departe urma să fie creat Clasificatorul unic al unităților administrativ teritoriale, în baza căruia Republica Moldova poate să beneficieze de fonduri pentru dezvoltarea regională de la 7 la 9 miliarde de euro

și pentru un an de zile urma să fie creată o unitate comună, o structură comună, un minister care să coordoneze implementarea acestor politici.

Și mai mult, am vorbit despre proiectul Comisiei Europene care a fost realizat pe parcursul a doi ani de zile, s-au cheltuit 2 milioane jumătate de euro. Sînt și recomandările din aprilie 2013 – au trecut 4 ani de zile, nimic nu s-a implementat. Și acolo colegii, partenerii europeni ne spun: abordarea integrată a amenajării teritoriului și planificării strategice, adică amenajarea teritoriului, dezvoltarea regională trebuie să fie într-un tot unic.

În concluzie, o să spun simplu: de fapt, Guvernul și guvernarea nu înțelege esența acestor politici. Și, stimați colegi, nu o să aveți finalitate. Vin doar să vă spun: cînd se discuta proiectul precedent, m-am referit la starea de lucruri de astăzi a localităților. Orașele-reședință – din cele 31, doar 3 au capacitatea administrativă, 28 nu au capacitatea administrativă. Avem orașe în care cheltuielile, veniturile proprii... cheltuielile respective în buget sînt enorme. Ce înseamnă aceasta? Ei nu pot presta servicii. Aceasta înseamnă că disparitățile de dezvoltare a regiunilor, discrepanțele dintre mediul rural și cel urban nu s-au micșorat. Dimpotrivă, dacă o să luați... ceva timp în urmă, un ONG a elaborat un studiu privind dezvoltarea regională și, de fapt, spune că politicile de dezvoltare regională, de fapt, nu sînt de dezvoltare regională, dar sînt proiecte 90 și ceva la sută care influențează dezvoltarea locală. Și de unde noi așteptăm atunci lichidarea acestor disparități? De unde așteptăm crearea locurilor de muncă? Este o abordare incorectă, este o lipsă de viziune. Am spus-o atunci, înainte de a părăsi sala, acesta a fost motivul și nu urmează să fie îngustat.

În afară de aceasta, stimați colegi, hai să fac trimitere: de la Comisia administrație publică au fost scoase competențele ce țin de serviciile publice de gospodărie comunală și dezvoltare locală. Oare să nu înțelegeți dumneavoastră? Citiți, vă rog, Constituția, articolul 109, citiți articolul 112. Or, serviciile publice de gospodărie comunală acestea sînt competențele de bază ale autorităților publice locale și majoritatea parlamentară le scoate ca domeniu de specialitate al Comisiei de administrație publică.

Păi, ce să spun? Să vorbesc că este incompetență totală? Așa este. Și mai mult urbanismul este pierdut pe drum undeva. Aceasta este situația și felul cum a fost făcut. Trebuie să fie făcut deschis, trebuie să se discute. Pentru că ceea ce a spus colega noastră, doamna Șupac... da, Oxana Domenti, una dintre cei mai pregătiți președinți ai comisiei, modalitatea... prestația dumneaei a fost una foarte bună, a demonstrat pe parcurs.

Mai departe ce se întîmplă? Nu contează: Pistrinciuc, Țap sau alții, sînt eliminate... eu înțeleg, într-un fel, acele critici care sînt aduse pe parcurs, guvernarea încearcă să-și construiască acel confort pentru a nu fi abordate. Oricum problemele o să fie abordate.

Dar, stimați colegi din majoritatea parlamentară,

Mă miră mult, pentru că nu vrea să se audă, spre regret, și a fost votată această modificare și faptul că a fost separată Comisia administrație publică... unor colegi... administrație publică și dezvoltare regională va avea un impact foarte prost asupra viitorului Republicii Moldova.

Iată, în semn de protest, am spus-o la 29 iulie în această sală, de aceea nu doresc să fiu... să acopăr... și colegii noștri nu doresc ca să fie doar, dacă vreți, o acoperire a fărădelegilor, a nelegiuirilor care se fac.

Vă mulțumesc.

Domnul Andrian Candu:

Vă mulțumim foarte mult.

Dragi colegi,

Este ora 13.00. Precum am agreat, vă rog frumos, Secretariatul, să anunțe toți deputații să revină în sala plenului. Deputații să-și ia locul și numărătorii să fie gata inițial pentru a ne da prezența pe sectoare pentru a identifica, a constata, mai bine zis, cvorumul.

Da, mai așteptăm, de aceea și am zis, rugăm toți colegii să revină în sală.

O pauză de un minut, două, tehnic... pauză tehnică și după care trecem la procedura de vot.

De procedură, vă rog frumos, domnule Lupu.

Domnul Marian Lupu:

Mulțumesc, domnule Președinte.

Precum observ, din agenda ședinței de astăzi ne-au mai rămas încă 3 subiecte pentru a fi examinate și, în acest caz, nu mai țin minte care a fost inițial înțelegerea – să avem Ora Guvernului acum și după asta...

Poate facem altfel? Nu-s 6, nu-s 10 proiecte, sînt 3 la număr. Le examinăm pînă la capăt, încheiem cu ordinea de zi, după care mergem regulamentar, ultima întrebare pe ordinea de zi – Ora Guvernului. Cu atît mai mult, mă uit, tribunele sînt cam pustii de tot, deci nu avem problemă cu oaspeții de la Guvern care să stea și să aștepte aici. Asta este propunerea fracțiunii.

Domnul Andrian Candu:

Și asta este o propunere. Este adevărat. În același timp, putem porni Ora Guvernului după vot, deoarece va fi un singur raportor. Cealaltă informație eu am să o dau plenului și asta și va fi, de fapt, Ora Guvernului și după care trecem la cele 3 subiecte și încheiem ședința plenului. Și asta, la fel, e o opțiune.

Însă înainte de a trece la o opțiune sau alta, vă rog frumos, numărătorii să ne dați prezența în sală.

Vă rog frumos, dragi colegi, să vă așezați. Văd că deputații încă revin.

Dragi colegi,

Vă rog frumos să vă luați locul.

Vă rugăm, numărătorii.

N u m ă r ă t o r i i:

Sectorul nr.1 – 25.

Sectorul nr.2 – 40.

Sectorul nr.3 – 20.

Domnul Andrian Candu:

Sînt 85 de deputați în sală. În cazul în care va fi necesar să se numere dacă există sau nu vreo majoritate pentru vot – 43 de voturi sînt necesare pentru a avea majoritatea simplă.

Și să trecem la procedura de vot.

Prima chestiune care se supune votului este proiectul de Lege pentru modificarea și completarea Codului funciar, proiectul nr.297 din 30 iunie 2016.

Se pune la vot pentru a aproba în primă lectură.

Cine este pentru, vă rog frumos să vă pronunțați prin vot.

Majoritatea celor prezenți în sală au susținut aprobarea proiectului de lege.

Nu? Există obiecții la vot? Atunci bine.

Numărătorii,

Vă rugăm frumos. Pentru numărători haideți încă o dată atunci să votăm.

Vă rog frumos, cine este pentru a aproba proiectul de Lege nr.297 în primă lectură, vă rugăm frumos să vă pronunțați prin vot.

Iar numărătorii să ne dați rezultatele pe sectoare.

N u m ă r ă t o r i i:

Sectorul nr.1 – 4.

Sectorul nr.2 – 36.

– 4 voturi.

Domnul Andrian Candu:

Încă o dată, haideți pe sectoare din nou.

Vă rugăm frumos, atenție toți.

Numărătorii,

Să fiți...

Vă rugăm frumos, sectorul nr.3, în mod special.

Vă rugăm frumos, sectorul nr.1, încă o dată numărul.

Sectorul nr.1.

Domnule Odnostalco,

Sectorul nr.1.

N u m ă r ă t o r i i:

– 4.

Sectorul nr.2 – 36.

Sectorul nr.3 – 7.

Domnul Andrian Candu:

Cu 47 de voturi, proiectul de Lege pentru modificarea și completarea Codului funciar, nr.297 din 30 iunie 2016, a fost votat în primă lectură și aprobat astfel.

Rugăm comisia să lucreze asupra acestuia deja pentru lectura a doua.

Dragi colegi,

Se supune votului pentru aprobarea la fel în prima lectură a proiectului de Lege cu privire la medicamentele de uz veterinar, proiectul nr.128 din 27 aprilie 2017.

Cine este pentru a aproba acest proiect de lege, vă rog frumos să vă pronunțați prin vot.

Numărătorii,

Vă rugăm să ne dați... dar dacă e nevoie. Numărăm și acum? Nu? Bine.

Majoritatea celor prezenți în sală au susținut acest proiect de lege, votat în primă lectură.

Vă mulțumim foarte mult.

Următorul proiect de lege care se supune votului, la fel pentru a aproba în primă lectură, este proiectul de Lege pentru modificarea și completarea unor acte legislative, subiectul nr.4 de pe ordinea de zi, proiectul nr.265 din 23 august 2017.

Cine este pentru, vă rugăm frumos să vă pronunțați prin vot.

Majoritatea celor prezenți în sală au susținut aprobarea proiectului de lege în primă lectură, astfel el fiind aprobat.

Următorul subiect care se supune votului este subiectul nr.5 de pe ordinea de zi, proiectul de Lege pentru completarea articolului 29 din Legea cu privire la asigurări, proiectul nr.267 din 30 august 2017.

Cine este pentru a aproba acest proiect în primă lectură, vă rog frumos să vă pronunțați prin vot.

Majoritatea celor prezenți în sală au susținut aprobarea proiectului de lege în primă lectură.

Următorul subiect care se supune votului este proiectul de Lege pentru modificarea și completarea Legii cu privire la sistemul de salarizare în sectorul bugetar, proiectul nr.476 din 8 decembrie 2016, subiectul nr.6 de pe ordinea de zi.

Cine este pentru aprobarea acestuia în primă lectură, vă rog frumos să vă pronunțați prin vot.

Majoritatea celor prezenți în sală au susținut aprobarea proiectului nr.476 din 8 decembrie 2016 în primă lectură.

Vă mulțumesc.

Următorul subiect care se supune votului este proiectul de Lege pentru modificarea și completarea unor acte legislative, proiectul nr.221 din 7 iulie 2017.

Cine este pentru aprobarea acestuia în primă lectură, vă rog frumos să vă pronunțați prin vot.

Majoritatea celor prezenți în sală au susținut aprobarea proiectului nr.221 din 07.07.2017 în primă lectură.

Vă mulțumesc.

Următorul subiect care se supune votului este proiectul Legii muzeelor.

Vă atrag atenția că este o lege ordinară, dar luând în considerare că au fost amendamente, se va vota și în lectură finală, la fel cu votul majorității simple.

Dar pe moment, cine este pentru a aproba acest vot... a aproba acest proiect de lege, vă rog frumos să vă pronunțați prin vot.

Majoritatea celor prezenți în sală au susținut aprobarea proiectului de lege.

Rugăm comisia să pregătească proiectul de lege pentru lectură finală, ținând cont de amendamentele care au fost discutate sau cele care încă vor fi propuse.

În continuare, se supune votului proiectul de Hotărîre nr.300 din 5 octombrie 2017 ce se referă la modificarea Hotărîrii Parlamentului nr.9 privind aprobarea componenței nominale a comisiilor permanente ale Parlamentului, cu modificările care au fost propuse de Frațiunea Partidului Comuniștilor și Frațiunea Partidului Liberal Democrat.

Cine este pentru, vă rog frumos să vă pronunțați prin vot.

Majoritatea celor prezenți în sală au susținut adoptarea proiectului de hotărîre, astfel fiind adoptat.

Astfel, cum ați și menționat, au mai rămas 3 proiecte de acte normative care urmează să fie examinate... baza ordinii de zi și avem un subiect la Ora Guvernului, propunerea a fost ca să continuăm cu celelalte 3 subiecte.

Dacă, doamnă Grecu, nu aveți nimic obiecții să mai stați alături de noi un picuț.

Atunci dacă nu sînt obiecții, domnule Țap, dumneavoastră, care sînteți foarte strict în Ora Guvernului, dacă acceptați un picuț să ne decalăm în timp.

Vă mulțumesc foarte mult pentru înțelegere. *(Rumoare în sală.)*

Doamnă Zotea,

Vă mulțumim și pentru sugestiile dumneavoastră.

În continuare, se supune dezbaterii proiectul de Lege pentru modificarea și completarea unor acte legislative, proiectul nr.391 din 30 septembrie 2016.

Vă rugăm frumos, doamnă Buliga. Vă invităm la tribuna principală, sînteți autorul acestui proiect de lege.

Ora votului este 13.30, peste 20 de minute.

Vă rugăm frumos.

Dacă vor fi discuții, ne mai reținem puțin, dar vă rugăm frumos să nu plecați din sală sau să nu vă îndepărtați departe de ea.

Vă rugăm frumos, doamnă Buliga.

Doamna Valentina Buliga:

Da. Stimate domnule Președinte,

Stimați colegi deputați,

Proiectul Legii pentru modificarea și completarea unor acte legislative a fost elaborat în armonizarea cadrului normativ și reglementarea procesului de administrare și, totodată, soluționarea problemelor cetățenilor referitor la executarea construcțiilor capitale în întovărășirile pomicole.

Conform situației la moment, pe majoritatea loturilor întovărășirilor pomicole sînt amplasate construcții capitale care dispun de infrastructura necesară: energie electrică, linii de telecomunicații, drumuri, rețele de apă potabilă, gaze naturale, deservire cu transport auto și în multe din acestea locuiesc permanent deja proprietarii acestora, care la moment sînt circa 15 mii de familii.

Odată cu majorarea numărului de case construite și de persoane care se stabilesc cu traiul pe terenurile respective, se înrăutățește situația urbanistică: amplasarea construcțiilor, edificarea drumurilor, crearea infrastructurii.

Totodată, aceasta s-a întîmplat din lipsa sau din motivul lipsei unui plan de urbanism prevăzut în Legea nr.835 din 17 mai 1996 privind principiile urbanismului și amenajării teritoriului, Legea nr.163 privind autorizarea executării

lucrărilor de construcție și, totodată, probleme sociale legate de instituționalizarea copiilor de vîrstă preșcolară și școlară, accesul la servicii publice și, foarte important, accesul la servicii de sănătate și sociale.

La fel, starea urbanistică dificilă creată este rezultatul neconcordanței prevederilor actelor normative care reglementează întovărășirile pomicole.

Astfel, Hotărîrea Parlamentului nr.629 din 1991 cu privire la întovărășirile pomicole nu acceptă construcția caselor capitale, pe cînd Hotărîrea Guvernului nr.629, din același an, nu interzice aceste lucrări.

De asemenea, nici Codul funciar, aprobat tot în anul 1991, nu specifică interzicerea edificării construcțiilor capitale, pe cînd astfel de construcții pe terenurile cu statut de grădini, loturi sau pentru legumicultură, care sînt amplasate în apropierea localităților, sînt interzise.

Analiza cadrului normativ în vigoare ce ține de reglementările în activitatea acestor entități denotă o situație contradictorie. Și vreau să vă amintesc că în plenul Parlamentului au fost examinate două inițiative legislative: una venită din partea Guvernului în anii 2012–2013 și, ulterior, un grup de deputați, sub conducerea vicepreședintelui Parlamentului de atunci, au elaborat două inițiative legislative care au fost votate în prima lectură și nu au fost finalizate pînă la sfîrșit.

Astfel, prin proiectul sus-menționat, urmează să fie modificat și completat Codul funciar și Legea privind administrația publică locală, prin atribuirea în competența consiliilor satești și orășenești a atribuțiilor de modificare a perimetrului intravilanului acestora.

La fel, modificarea sus-menționată va da posibilitate consiliilor locale ca, la solicitarea membrilor întovărășirilor pomicole, să decidă asupra includerii acestor entități în intravilanul localității.

Codul funciar se completează cu un nou alineat care acordă posibilitatea modificării destinației terenurilor întovărășirilor pomicole în terenuri de construcții prin modificarea planurilor urbanistice generale ale localităților. Totodată, aceste terenuri vor fi incluse în intravilanul localității, la solicitarea majorității membrilor acestora, prin modificarea planului de dezvoltare a localității și planului urbanistic general.

Destinația terenurilor incluse în intravilan va fi modificată în terenuri cu destinație de construcții, cu achitarea taxei pentru schimbarea destinației terenurilor agricole de către beneficiari.

În această ordine de idei, se propune abrogarea Hotărîrii Parlamentului nr.629 din 1991 cu privire la întovărășirile pomicole.

Hotărîrea Parlamentului cu privire la aceste entități... aprobată contravine, de fapt, articolelor din Constituție, ceea ce ne-au spus atît Direcția generală juridică, alte instituții juridice și concluzie, la fel, confirmată de Comisia juridică, numiri și imunități a Parlamentului Republicii Moldova.

Este necesar, totuși, ca să examinăm această problemă care de mai multe ori a fost discutată și avizele care au parvenit din partea comisiilor ne vor permite să îmbunătățim acest proiect de lege.

Eu, stimați colegi, vă invit, în numele celor circa 14 mii de locuitori ai acestor întovărășiri pomicole, să examinăm acest proiect de lege și să-l aprobăm în prima lectură.

Domnul Andrian Candu:

Vă mulțumim foarte mult, doamnă Buliga. *(Gălăgie în sală.)*

Și în continuare, întrebări în adresa autorului.

Domnule Țap,

Vă rugăm frumos, prima intervenție.

Domnul Iurie Țap:

Eu, de fapt, n-o să adresez întrebări, doamnă Buliga.

Și, stimați colegi,

Eu doar o să fac referire la cîteva... există problema. Și spuneam dintotdeauna: trebuie găsite soluții adecvate.

Doar că reglementările pe care dumneavoastră le propuneți, de exemplu, articolul 1 alineatul (4): „Întovărășirile pomicole vor fi incluse în intravilanul localității, la solicitarea beneficiarilor” ș.a.m.d. Dumneavoastră nu luați în calcul că, de fapt, în principal, este decizia consiliului care ar putea să ceară și referendum local. Deci aici este imperativ ceea ce, de fapt, încalcă principiul autonomiei locale. *(Voce nedeslușită din sală.)*

Mai departe, sînt reglementări care dumneavoastră le propuneți în Codul funciar care n-au treabă aici. Ceea ce ține de punctul... alineatul (7) acestea sînt... ține de Legea nr.835, acum este în discuție pus Codul urbanismului și construcțiilor care trebuie să vină cu alte abordări.

Articolul 2, noțiunile „intravilan”, „extravilan”, nu vă fie cu supărare, nu pot fi în această formulă, ele trebuie să fie date în Codul urbanismului și construcțiilor care acum va intra în vigoare și aceasta este o problemă care au invocat-o partenerii noștri, acel proiect despre care vorbim, una de bază și aceste noțiuni sînt cruciale în reglementările respective.

Mai departe, „localitate”, ea nu este constituțională, această noțiune nu poate fi. Sau Planul urbanismului general pentru reglementarea... Planul urbanistic general se întocmește pentru localitate, pentru unitatea administrativ-teritorială, sînt reglementări, nu vă fie cu supărare, care nu pot fi, fiindcă distorsionează atunci tot procesul.

Dacă vreți, am zis: trebuie de căutat soluții adecvate. Cu tot respectul față de dumneavoastră, față de posibili beneficiari și, nu în ultimul rînd, autoritățile locale

care ulterior vor fi nevoite să presteze aici anumite servicii care înseamnă cheltuieli suplimentare în bugetele locale.

Mulțumesc.

Doamna Valentina Buliga:

Domnule deputat,

Dumneavoastră cunoașteți că aceasta este o problemă de mulți ani care odată și odată trebuie reglementată administrarea acestor întovărășiri pomicole. De aceea, cu expertiza dumneavoastră, puteți veni cu amendamente pentru...

Da, domnule Țap, cu amendamente, deoarece dacă vrem să rezolvăm problemele oamenilor, trebuie să îmbunătățim. Și dacă aveți posibilitățile, s-o faceți.

Atunci când am prezentat proiectul de lege în comisie, atât în Comisia agricultură și industrie alimentară, în alte comisii, analizând, de fapt, raportul sau propunerile... Direcției generale juridice, altor comisii, pentru lectura a doua, cu adevărat, proiectul poate fi îmbunătățit.

Cu atât mai mult, și este expres prevăzut că și Guvernul are... o anumită misiune ca să reglementeze anumite norme care au fost nereglementate în această perioadă. Să-l îmbunătățim cu toții.

Domnul Andrian Candu:

Vă mulțumim foarte mult.

S-a clarificat și acest subiect.

Vă mulțumim foarte mult, doamnă președinte Buliga.

Nu mai sînt întrebări.

Vă dorim succese, realizări frumoase!

Și îl invităm la tribuna principală pe domnul Balan, președintele Comisiei agricultură și industrie alimentară, să ne prezinte raportul comisiei la acest subiect.

Domnul Ion Balan:

Comisia agricultură și industrie alimentară a examinat proiectul de Lege pentru modificarea și completarea unor acte legislative și comunică următoarele.

Proiectul de lege a fost înaintat cu titlu de inițiativă legislativă de către deputatul în Parlament doamna Valentina Buliga, în conformitate cu articolul 73 din Constituție și articolul 47 din Regulamentul Parlamentului și prevede modificări și completări în Codul funciar nr.828, Legea privind administrația publică locală nr.436, Legea privind principiile urbanismului și amenajării teritoriului nr.835, avînd ca obiectiv principal soluționarea problemelor cetățenilor care dețin construcții capitale pe loturile de teren din cadrul întovărășirilor pomicole.

În linii generale, proiectul de lege prevede că, la inițiativa și la solicitarea adunării generale a întovărășirilor pomicole, consiliile locale vor putea decide includerea loturilor de teren din cadrul întovărășirilor pomicole în intravilanul localităților, cu respectarea normelor de urbanism în modul stabilit de Guvern.

Pe marginea proiectului menționat au parvenit avize de la Comisia cultură, educație, cercetare, tineret, sport și mass-media, Comisia drepturile omului și relații interetnice, precum și de la Comisia administrație publică, dezvoltare regională, mediu și schimbări climatice, desemnată ca coraportor la proiectul în cauză, care s-au pronunțat pentru examinarea și dezbateră în cadrul ședinței plenare a Parlamentului.

Propunerile și obiecțiile parvenite din partea Guvernului, inclusiv cele prezentate de Direcția generală juridică a Secretariatului Parlamentului, precum și cele care vor fi expuse de deputați în amendamente și în cadrul ședinței plenare a Parlamentului, vor fi examinate și raportate în cadrul examinării proiectului de lege în lectura a doua. (*Rumoare în sală.*)

Reieșind din cele relatate, comisia propune examinarea și aprobarea proiectului de lege în prima lectură.

Totodată, ținând cont de faptul că Parlamentul a aprobat în prima lectură proiectul de Lege nr.291 din 16.07.2014, avînd la bază aceeași problemă, însă conținînd diferite concepții, Comisia agricultură și industrie alimentară propune pentru lectura a doua dezbateră acestora, luînd ca bază proiectul nr.391 din 30.09.2016.

Domnul Andrian Candu:

Vă mulțumim foarte mult, domnule Balan.

Sînt întrebări în adresa dumneavoastră.

Și prima intervenție – domnul Deliu.

Domnul Tudor Deliu:

Mulțumesc.

Într-adevăr, este o problemă pentru Republica Moldova, fiindcă foarte mulți cetățeni nu știu azi unde este viza de domiciliu sau de reședință, deoarece locuiesc de mai mult timp, au construit case, ceea ce-a fost permisibil prin anumite hotărîri și, respectiv, problema trebuie soluționată. Cu ambele mîini sînt pentru aceea ca problema să fie rezolvată, dar noi trebuie s-o rezolvăm ca mai apoi să nu creăm unele disensiuni în aceste unități administrativ-teritoriale.

Ceea ce spunea domnul Țap, într-adevăr, are perfectă dreptate, deoarece aici se cere doar la solicitarea beneficiarilor și nicidecum acceptul celor care trebuie să-i primească, este o problemă.

Dar eu aș veni cu o propunere de compromis. Deci la articolul 40 se propune ca „întovărășirile pomicole vor fi incluse în intravilanul localităților, la solicitarea

beneficiarilor, prin modificarea Planului urbanistic general al unității administrativ-teritoriale”.

Trebuie să constatăm că astăzi, dacă nu mă înșeală memoria, mai mult de 60% din unitățile administrativ-teritoriale nici nu dispun de Planul urbanistic de amenajare a teritoriului. De aceea poate introducem aici ceva că modificarea sau elaborarea Planului urbanistic în urma includerii acestora... să fie puse cheltuielile pe seama celor care vor să vină. (*Rîsete în sală.*)

Dar de ce nu? Și vom rezolva și problema planurilor urbanistice în unitățile de nivelul întâi, și legalizarea acestor gospodării pomicole. De ce nu? Ar fi un compromis unde autoritățile locale ar putea să accepte, restul pot să nu accepte.

Domnul Ion Balan:

Domnule Deliu.

Domnul Tudor Deliu:

Asta a fost întrebarea către domnul președinte.

Domnul Ion Balan:

Să vă dau răspuns, da?

Domnul Tudor Deliu:

Da.

Domnul Ion Balan:

Deci eu sînt de acord că în proiectul de lege nu e suficientă dorința din partea întovărășirilor pomicole pentru a se include aceste teritorii în intravilanul localității, este necesar și acordul autorităților publice locale.

Noi, pentru lectura a doua, comisia avem deja cum să modificăm sau să amendăm acest capitol ca împreună cu acordul comun atît al întovărășirilor pomicole, cît și al autorităților publice locale să se ia decizia de includere a lor în cadrul intravilanului localităților.

Ce ține de Planul urbanistic – da, aceasta este o problemă pentru toată țara, noi o cunoaștem, o știm. Sper că dacă o să fie amendamente către comisie, noi le vom examina și vom proceda exact așa cum cere timpul de astăzi.

Mulțumesc.

Domnul Andrian Candu:

Mulțumim foarte mult.

Domnul Deliu se pare că nu mai are alte sugestii.

Domnule Mudreac,

Vă rugăm frumos.

Domnul Radu Mudreac:

Da, mulțumim.

Eu o să am o întrebare față de comisie. Dacă dumneavoastră, după examinarea proiectului în comisie, conștientizați că proiectul dat va soluționa problema dată sau, pur și simplu, va fi aprobată o lege care nu va duce la bun sfârșit, adică nu va soluționa problemele în localitate. Pentru că în afară de ceea ce a fost menționat aici, două-trei probleme, sînt cu mult mai multe probleme în aceste localități.

Să luăm chiar și aceea că inițial au fost proiectate nu ca localități, dar ca întovărășiri pomicole. Noi avem traseele nu de 3 metri, dar de un metru și jumătate. Lărgirea traseelor – din contul cui? Ca exemplu, încerc să spun cîteva, achitarea impozitului funciar: e un impozit la întovărășiri pomicole, în localitate e cu totul alt impozit.

Proiectul dat va soluționa problema dată sau, pur și simplu, o aprobăm ca o lege care nu o să aibă finalitate? Pentru că intenția autorilor și acea din 2014, și aceasta, eu bănuiesc că e o intenție nobilă, o intenție bună, însă din punct de vedere juridic, din punct de vedere legislativ, noi, prin aprobarea acestui proiect, o soluționăm sau, pur și simplu, o aprobăm?

Domnul Ion Balan:

Domnule deputat,

Eu cred că adoptînd acest proiect de lege, noi vom soluționa problema într-o măsură oarecare, nu pe deplin. Și vă explic de ce: acele întovărășiri pomicole care se află la o distanță mult mai mare decît localitățile și nu pot fi incluse în intravilanul unor localități încă vor rămîne cu semn de întrebare la care trebuie să ne gîndim în a doua lectură ce facem. În rest, tot ce este posibil astăzi de inclus în cadrul autorităților publice locale existente se va rezolva pe deplin problemele acestor cetățeni care astăzi nu au vize de reședință, care nu au adrese, care nu au... multe, multe ce nu au.

Așa că acesta este răspunsul meu.

Domnul Andrian Candu:

Domnule Mudreac,

Vă rog frumos, continuați, a doua întrebare.

Domnul Radu Mudreac:

Eu vreau să menționez că cele mai mari întovărășiri pomicole care sînt în Republica Moldova, acestea sînt lîngă localitatea Trușeni (630 ha). Nimeni nu a încercat să-i întrebe pe localnicii din Trușeni sînt de acord sau nu sînt de acord.

Mențiunea care a fost de colegi spusă aici... o să fie nevoie nu de acordul administrației localității, dar o să fie nevoie de un referendum local, ca lumea să se expună dacă doresc sau nu doresc. Pentru că banii din bugetul local va fi necesar de distribuit pentru infrastructură și alte necesități în gospodăriile pomicole.

De aceea eu întreb: noi avem o soluție sau, pur și simplu, o aprobăm ca să fie aprobată cum și în 2014? Și în a doua lectură să comasăm două proiecte care-s de concepte diferite.

Domnul Ion Balan:

Domnule deputat,

Nici o lege nu rezolvă 100% toate întrebările care există, de aceea nu este exclus faptul că și aici să mai rămână întrebări nerezolvate, însă este un început și este un început bun pentru acei cetățeni care solicită de mulți ani să fie și ei legalizați, în așa fel ca să aibă drepturi egale ca și toți ceilalți cetățeni ai Republicii Moldova.

Domnul Andrian Candu:

Mulțumim foarte mult.

În continuare, domnule Lupu, poftiți.

Domnul Marian Lupu:

Mulțumesc, domnule Președinte.

Nu vin cu întrebări către comisie, vreau doar să punctez câteva lucruri importante care reflectă poziția Frațiunii Partidului Democrat.

Întîi de toate, vreau să aduc aminte tuturor colegilor că este o istorie, o problemă „cu barbă”, „cu barbă foarte lungă”. Dacă nu greșesc, prin 2010, dacă nu mai devreme, noi am pus pentru prima oară în discuție acest subiect și eu nu o să uit niciodată că timp de 7 ani de zile foarte mulți, inclusiv deputați, și actuali, își dădeau multă importanță și spuneau că da, trebuie de găsit soluție, problema există, nimeni însă nu bătea deget de deget pentru a veni cu o soluție concretă. Ba mai mult – nu vreau să intru în istorie acum – mi-aduc aminte câteva inițiative de acest gen chiar au fost blocate cu tot felul de învinuiri.

Punctul al doilea.

Stimați colegi,

Haideți să apreciem insistența și perseverența colegei noastre, doamna Buliga, care vine concret cu propunerea unei soluții, nu vorbe goale. Problema este și problema conceptuală este că noi trebuie să rezolvăm problema statutului ilegal, oameni fără statut, mă refer la mii de familii – care și-au vîndut apartamente, case acolo unde stăteau, s-au mutat, nu de viață bună, în aceste case – nu au nici înscrisoare, nici statut, nici nimic.

Acesta este conceptul legii. Tot restul, sînt de acord cu unii dintre antevorbitori că nu este perfectă această lege. De acord, dar pentru ce sîntem noi aici în această sală? Și nu aici în sală să facem exerciții retorice. Haideți pentru lectura a doua, aveți ce propune, veniți, propuneți, noi ne angajăm împreună să ținem cont de aceste propuneri ca legea să rezolve problema odată și pentru totdeauna.

Mulțumesc.

Domnul Andrian Candu:

Vă mulțumim.

Și ultima intervenție – domnul Carp.

Domnul Lilian Carp:

Domnule Balan,

Eu, în principiu, am să-i dau dreptate domnului Lupu. Noi, în linii generale, avem aici în jurul municipiului Chișinău atâtea întovărășiri pomicole care, din păcate, au apărut atunci la sfârșitul anilor '80, prin '90 s-au construit, clar că unele din ele devin... din cauza creării infrastructurii devin localități, dar fără statut. Însă apare o problemă: statutul pe care îl au astăzi sau unde s-au construit aceste case, fiindcă inițial lor le-a fost dat pentru exploatarea agricolă ș.a.m.d. și au construit aceste case chiar cu încălcări de regim și statutul terenului ș.a.m.d.

Și acum apare întrebarea? Noi acum... sînt două soluții în linii generale de rezolvat această problemă. Prima soluție: fie Guvernul acordă acestor primării în cadrul cărora se află întovărășirile pomicole și realizează planul urbanistic și atunci problema se rezolvă și chiar poate fi și obligată într-un fel, fiindcă acolo sînt persoane care au ajuns în întovărășirile pomicole cu o casă „vai de capul lor”, de aceea problema trebuie rezolvată. Dar eu cred că mai degrabă mergem cu acordarea finanțelor pentru administrația publică locală să facă acest plan urbanistic și să le încadreze în cadrul localității sau chiar fondarea de alte localități noi în cadrul comunei.

Mersi mult.

Domnul Ion Balan:

Așteptăm amendamentele din partea dumneavoastră.

Vă mulțumesc.

Domnul Andrian Candu:

Vă mulțumim foarte mult.

Aici se încheie discuția pe platforma... sau mai bine-zis legat de raportul făcut de comisie.

Și dați-mi voie să-i ofer tribuna și domnului Mudreac, președintele Comisiei mediu și dezvoltare regională, care va prezenta coraportul comisiei.

Domnule Mudreac?

Este cineva din Comisia mediu și dezvoltare regională să ne dea citire coraportului?

Comisia mediu și dezvoltare regională, în materiale e coraportul. Cine ar vrea să... Nu?

Între timp, atunci înțeleg că este o luare de cuvînt.

A, domnule Pleșca,

Vă rugăm frumos, fiți atât de drăguț și dați-ne citire coraportului, pentru stenogramă.

Vă mulțumesc.

Domnul Nae-Simion Pleșca:

Comisia administrație publică, dezvoltare regională, mediu și schimbări climatice a examinat, la ședința sa din 12 iulie 2017, proiectul de Lege nr.391 din 30.09.2016 pentru modificarea și completarea unor acte legislative, înaintat cu titlu de inițiativă legislativă de către deputații... deputatul în Parlament doamna Valentina Buliga, în conformitate cu prevederile articolului 73 din Constituția Republicii Moldova și articolului 47 din Regulamentul Parlamentului.

Comisia permanentă menționează că prezentul proiect de lege este elaborat în vederea soluționării problemelor cetățenilor referitoare la executarea construcțiilor capitale edificate pe loturile de teren din cadrul întovărășirilor pomicole.

Prin urmare, intră... întru depășirea problemelor respective și asigurarea unui grad sporit de responsabilitate din partea autorităților administrației publice locale față de locuitorii din cadrul întovărășirilor pomicole, este necesar de a se efectua o nouă planificare urbanistică a localităților cu posibilitatea includerii terenurilor atribuite întovărășirilor pomicole în intravilanul localităților, precum și includerea construcțiilor capitale în planul urbanistic general al unității administrativ-teritoriale, care se aprobă prin decizie de către consiliul local în modul stabilit.

În acest context, comisia remarcă că întru aducerea în câmpul legalității armonizarea legislației în domeniu, precum și soluționarea problemelor care continuă privind construcțiile capitale în întovărășirile pomicole și în vederea includerii acestor întovărășiri în delimitările intravilanului unității administrative, se impune necesitatea realizării unor noi reglementări.

Reieșind din cele expuse, Comisia administrație publică, mediu și schimbări climatice se pronunță pentru examinarea proiectului de lege respectiv de către plenul Parlamentului.

Mulțumesc.

Domnul Andrian Candu:

Vă mulțumim foarte mult, domnule Pleșca.

Au fost prezentate rapoartele comisiei și coraportul comisiei.

Avem o luare de cuvânt, o înscriere pentru luare de cuvânt.

Domnule Răducan,

Vă rugăm frumos, poftiți, la tribuna principală.

Aveți 7 minute la dispoziție, din partea fracțiunii fiind luarea de cuvânt.

Domnul Marcel Răducan:

Mulțumesc, domnule Președinte.

Stimați colegi,

Sînt foarte bucuros că am ajuns și acele zile ca acest proiect să fie dezbătut în Parlament. Faptul că toată lumea este cointerесată, vorbesc despre aceea că toți au venit cu întrebări, propuneri, sugestii.

Într-adevăr, este un proiect foarte, foarte important pentru... am și niște cifre aici, un proiect important pentru cei 72 de mii 419 de deținători de terenuri în cadrul întovărășirilor pomicole și, mai mult decît atît, 14 mii 451 de deținători de construcții capitale.

Nu, un pic de istoric la problema dată. Toată lumea cunoaște că la sfîrșitul anilor '80 în Uniunea Sovietică s-a luat o decizie istorică de a-i face fericiți pe toți cei care doresc să aibă pămînt, dar au fost niște reguli destul de clare, au apărut așa-numitele „fazende”, cu niște reguli destul de clare, că se poate de cultivat legume, fructe.

Mai mult decît atît, chiar cetățenii Uniunii Sovietice aveau dreptul să-și construiască construcții semicapitale, să spunem așa, dar nu mai mult de 60 de metri pătrați. Cetățenii Republicii Moldova, ca și ai altor republici unionale, așa și au făcut, dar s-a terminat Uniunea Sovietică și s-au început, să nu zic așa, s-au început mai multe lucruri, toți au hotărît să-și rezolve problemele de îmbunătățire a spațiului locativ, în primul rînd, și-au pus asta în prim-plan și s-au început construcții de diferit tip și diferit metraj.

Faptul că legislația Republicii Moldova la sfîrșitul anilor '90 i-a încurajat pe cetățenii Republicii Moldova la aceste nereguli și aceste construcții, deci Parlamentul, la data de 05.07.91, emite o Hotărîre cu privire la întovărășirile pomicole unde nu acceptă construcțiile caselor capitale în întovărășirile pomicole, iar Guvernul, tot în anul '91, numai la data de 13.11, vine cu o hotărîre de Guvern unde acceptă aceste construcții.

Mai mult decît atît, și Codul funciar, tot în '91 votat, nu specifică interzicerea construcțiilor capitale.

Cetățenii Republicii Moldova, în special cei care sînt locuitori alături de orașele mari, dar este important tot aici să spun că numai în municipiul Chișinău sînt 452 de întovărășiri pomicole, în municipiul Bălți în total sînt 144, în Cimișlia – 16, Fălești – 8, Ocnița – tot 8, Orhei – 15 ș.a.m.d. și asta vorbește că anume cetățenii care locuiesc alături de orașele mai mari sau mai mici au hotărît să-și îmbunătățească aceste... să construiască aceste case.

Toți au mers pe o variantă clasică, mergeau la autoritățile publice locale de nivelul întîii și nivelul al doilea, care, de altfel, nu aveau dreptul acesta, dar le dădeau toate actele permisibile, ei construiau, înregistrau la întreprinderile cadastrale aceste bunuri cu drept de proprietate deplină.

Și este important să mai menționez aici de acele dezordini și dezmațuri care erau. De ce le numesc așa urît, fiindcă, conform actelor normative, cu aceste întovărășiri pomicole conduce o persoană care este aleasă din rîndul celor care sînt deținători de pămînt, dar administrația publică locală de nivelul întîi și nivelul al doilea se ocupa cu actele permisibile. Cu alte cuvinte, cineva permitea construcția, cineva era doar în rolul de observator.

Mai mult decît atît, este important să spun că nimeni dintre cei care locuiesc în aceste întovărășiri pomicole, de fapt, ele sînt localități întregi care au cîte 50, cîte 70, chiar și 100 și ceva de case, mai mari ca unele primării din Republica Moldova, deci cei care locuiesc acolo nu au contracte directe nici cu „Union Fenosa” sau rețelele de distribuție electrice, nici cu „Apă-Canal”, nici cu „Moldovagaz” ș.a.m.d. Cu alte cuvinte, persoanele locuiesc acolo, vrem noi sau nu vrem, dar, cu mare, mare regret, nu sînt legalizate.

Deci mulți dintre locuitorii acestor sătucuri sau acestor „fazende” și-au vîndut apartamentele în Chișinău sau în orașele unde aveau viză de reședință, s-au mutat acolo și nimeni nu știe unde se află ei, fiindcă viză de reședință nu au nici în Chișinău și, conform legislației, nu au viză de reședință nici în întovărășirile pomicole sau în ... sau în acele case unde locuiesc.

Uite, cu mai mulți ani în urmă m-am străduit foarte mult ca acest proiect să ajungă în Parlament. Au fost mai multe tentative, au fost create grupuri de lucru, au fost foarte multe discuții, dezbateri ș.a.m.d. și, cu mare regret, pînă acum întrebările nu sînt soluționate. Și acei cetățeni care locuiesc acolo sînt suspendați, trăiesc în aer. Legitim nu au nici un drept nici acolo să trăiască și nici să se întoarcă înapoi în casele lor.

Stimați colegi,

Eu încă o dată vreau să zic că astăzi este o zi foarte importantă pentru acele mii de cetățeni care locuiesc în așa-numitele „fazende”, mii de cetățeni care pînă acum nu aveau dreptul să aibă alături și mulți din ei sînt de vîrstă înaintată, nu au dreptul să meargă la medicul de familie sau medicul de familie nu este responsabil de dînșii, într-un fel, nu au oficii poștale, nu au drumuri și nu au drepturile egale cu ale altor cetățeni, da, care sînt în comunele pe teritoriul cărora au fost construite aceste vile.

Sigur că acest proiect nu va rezolva integral toate problemele. Noi avem timp pentru lectura a doua ca să ieșim cu un proiect în lectura a doua bun, cu un proiect care... să sperăm că va rezolva mult mai multe probleme decît ceea ce a propus colega noastră pentru lectura întîi.

Eu vă rog să fiți activi, vă rog să sprijiniți acest proiect. Și, pînă la finele anului respectiv, cetățenii respectivi să primească drepturi egale cu toți cei care îi înconjoară.

Mulțumesc. *(Aplauze.) (Rumoare în sală.)*

Domnul Andrian Candu:

Vă mulțumim foarte mult.

Dragi colegi,

Trecem la procedura de vot sau examinăm următorul subiect?

Să examinăm atunci următorul subiect.

Încheiem astfel dezbaterile la proiectul nr.391 din 30 septembrie 2016.

Vom reveni foarte curînd la procedura de vot.

Între timp, dragi colegi, să examinăm **subiectul nr.11 de pe ordinea de zi, proiectul nr.176 din 6 iunie 2017, proiectul de Lege pentru modificarea și completarea Codului muncii.**

Și o invităm pe doamna Valentina Stratan, în calitate de autor al acestui proiect de lege, să ni-l prezinte.

Doamna Valentina Stratan:

Stimate domnule Președinte,

Stimați deputați,

Proiectul propus atenției dumneavoastră vine să modifice și să completeze Codul muncii, să facă amendamente la două articole – articolele 77 și 78 care prevăd, de fapt, posibilitatea suspendării contractului de muncă din inițiativa ambelor părți sau din inițiativa unei părți.

Acest proiect de lege a fost elaborat de mine ca rezultat al multiplelor adresări ale salariaților care sînt și părinți ai unor copii bolnavi sau ai unor copii cu dizabilități, care se confruntă cu o problemă mare pentru o perioadă de timp atunci cînd au nevoie ca să-și supravegheze acești copii pe perioada cînd se ocupă de diagnosticarea complexă și completă, și anevoioasă pe alocuri, a maladiilor pe care le au copiii săi sau în perioada cînd trebuie să intervină timpuriu să apeleze la proceduri de tratament de recuperare sau reabilitare. Acești părinți, pentru că au restricții sau o posibilitate de a se suspenda pe un termen scurt, dar care este suficient, de multe ori pleacă din cîmpul muncii și rămîn fără un loc de muncă.

Am venit în fața dumneavoastră să propun acest proiect care ar veni și în asigurarea unui suport și de protecție socială a acestor persoane și nu doar pentru cei care ar îngriji de copiii săi, dar care ar avea grijă și de unii membri din familiile sale: părinți, frați, surori.

Acest proiect propune majorarea de la un an la doi ani a perioadei de suspendare a contractului individual de muncă, din inițiativa salariatului, în cazul îngrijirii unui membru bolnav al familiei (articolul 78 alineatul (1) litera b) din Codul muncii), cît și prevede transferul temeiului de suspendare a contractului individual de muncă prevăzut la articolul 77 litera e) „îngrijirea copilului cu dizabilități”, trecerea acestor prevederi la articolul 78 alineatul (1) litera b¹) cu stabilirea perioadei maxime de suspendare pe perioada de doi ani.

Am analizat și statistica cu care ne vine în ajutor Biroul Național de Statistică și am văzut că este temei serios, pentru că, cu regret, în anul 2016 s-au născut 16 mii 100 de copii la care li s-a stabilit diferite maladii care s-au dezvoltat, de fapt, încă în uterul mamei.

Repercusiunile acestui proces își au consecințe mari pe o anumită perioadă de viață a copilului și de aceea acești părinți sînt antrenați în aceste probleme. Totodată, în 2016, li s-a stabilit un grad de dizabilitate cu severitate diferită la circa 1700 de copii.

Deci trebuie să venim în ajutor acestor părinți să-i susținem plenar.

Adoptarea proiectului a întrunit toate condițiile – avizul Guvernului pe care l-am așteptat și avizele comisiilor.

Stimați colegi deputați,

Eu rog susținerea dumneavoastră în aprobarea acestui proiect în lectura întâi.

Domnul Andrian Candu:

Vă mulțumim foarte mult.

Se pare că nu sînt întrebări.

Dumneavoastră ați fost destul de clară.

Și, bineînțeles, raportul comisiei.

Înțeleg că tot dumneavoastră, doamnă Stratan, îl veți prezenta.

Doamna Valentina Stratan:

Da.

Domnul Andrian Candu:

Vă rog frumos, raportul Comisiei protecție socială, sănătate și familie.

Doamna Valentina Stratan:

Stimate domnule Președinte,

Stimați colegi deputați,

Comisia protecție socială, sănătate și familie a examinat proiectul de Lege pentru modificarea și completarea Codului muncii al Republicii Moldova nr.154 din 28 martie 2003, înaintat cu titlu de inițiativă legislativă de deputata Valentina Stratan, și comunică următoarele.

Proiectul de lege a fost avizat de majoritatea comisiilor permanente care s-au pronunțat pentru examinarea și adoptarea proiectului în ședință de plen a Parlamentului.

Guvernul, în avizul aprobat prin Hotărîrea nr.560 din 19 iulie 2017, susține inițiativa legislativă și consideră că intrarea în vigoare a reglementărilor propuse va avea un efect social benefic, oferind părților care au copii cu dizabilități sau copii

bolnavi posibilități mai largi de a le asigura îngrijirea adecvată a acestora, precum și de a se reintegra ulterior în activitatea de muncă.

Totodată, atât Guvernul, cât și Direcția generală juridică a Secretariatului Parlamentului au formulat unele obiecții și propuneri de ordin tehnico-legislativ care vor fi examinate în lectura a doua.

În contextul celor menționate, ținând cont de votul exprimat și de avizul pozitiv al Guvernului, comisia, cu votul unanim al membrilor prezenți (8 voturi „pro”), propune examinarea și aprobarea în prima lectură a proiectului de Lege nr.176 în ședință plenară a Parlamentului.

Domnul Andrian Candu:

Vă mulțumim foarte mult.

Nu sînt întrebări.

Vă mulțumim mult, doamnă Stratan.

Aici încheiem dezbaterile la proiectul nr.176 din 6 iunie 2017.

Revenim foarte curînd, foarte curînd la procedura de vot.

Ne mai rămîne un singur proiect de lege pe care urmează să-l examinăm. **Și este proiectul nr.259 din 3 august 2017, subiectul nr.12 de pe ordinea de zi, proiectul de Lege pentru modificarea și completarea Legii monumentelor de for public.**

Și prezintă acest proiect de lege viceministrul educației, culturii și cercetării, domnul Gheorghe Postică.

Vă rugăm frumos să veniți la tribuna principală.

Domnul Gheorghe Postică:

Stimate domnule Președinte,

Stimați deputați,

Se propune atenției dumneavoastră proiectul de Lege nr.259 privind modificarea și completarea Legii monumentelor de for public din 30 septembrie 2011.

Onorat Parlament,

Monumentele de for public reprezintă o categorie de obiecte care vin să completeze și să îmbogățească spațiul public cu opere comemorative în scopul comemorării unor evenimente, înveșnicirii personalităților eminente ale istoriei naționale, universale, precum și de nivel local.

Monumentele de for public au un rol deosebit în formarea imaginii localităților rurale și urbane a oricărei țări moderne, precum și în păstrarea/promovarea memoriei culturale și istorice a societății. Respectiv, asigurarea protejării eficiente a monumentelor de acest gen deja edificate, dar și

asigurarea unei ținute artistice adecvate a monumentelor ce se intenționează a se edifica, constituie o sarcină importantă a statului.

Legea monumentelor de for public a fost adoptată în anul 2011. În baza analizei practicii de implementare a prevederilor acestei legi, în perioada anilor 2012–2017, precum și în baza analizei bunelor practici internaționale în domeniu, s-a constatat necesitatea operării unor completări/ajustări a textului unor articole ale acesteia pentru asigurarea funcționării ei cât mai eficiente.

În acest context, se propune atenției dumneavoastră prezentul proiect de Lege pentru modificarea și completarea Legii monumentelor de for public.

Se propune completarea și modificarea a 7 articole din legea actuală, inclusiv „Articolul 2. Noțiuni generale”, „Articolul 4. Statutul de monument de for public”, „Articolul 7. Înființarea monumentelor de for public”, „Articolul 8. Zona de protecție”, „Articolul 10. Consiliul Național pentru Monumente”, „Articolul 13. Atribuțiile ministerului” și „Articolul 14. Atribuțiile autorităților administrației publice locale”.

Astfel, se propune:

- introducerea în textul legii a unor prevederi noi, inclusiv noțiunea de „teren al monumentului de for public”;

- prevederi noi referitoare la statutul și procedura de înființare a operelor de artă monumentală de tip mozaic de pe fațadele edificiilor și a operelor sculpturale figurative sau neconvenționale, prevăzându-se o procedură legală specializată de edificare a acestora;

- prevederi noi referitoare la atribuțiile Ministerului Culturii, inclusiv privind regulamentul Registrului național și registrele locale ale monumentelor de for public, privind regulamentele și indicațiile metodologice în domeniu, ținerea bazei naționale de date.

Se propun ajustări ale atribuțiilor autorităților publice locale:

- privind remiterea către Ministerul Culturii a datelor de care dispun;
- privind inventarierea monumentelor de for public pentru completarea bazei naționale de date;
- privind atribuirea terenurilor pentru monumentele de for public, emiterea autorizației de construcție a acestora și amenajarea terenului.

Totodată, se propune ajustarea și expunerea în redacție nouă a unor poziții din lege, inclusiv se ajustează noțiunea de „for public” și „zonă de protecție a monumentelor de for public”, „statutul monumentului de for public”, procedura de abrogare sau modificare a hotărârilor de Guvern privind monumentele de for public.

De asemenea, se fac precizări privind reglementările de stabilire a zonei de protecție a monumentelor de for public.

Proiectul de lege a fost supus consultărilor publice și a fost avizat pozitiv de către autoritățile și instituțiile abilitate în acest sens.

Avînd în vedere cele menționate, rog Parlamentul să sprijine adoptarea prezentului proiect de lege.

Vă mulțumesc.

Domnul Andrian Candu:

Vă mulțumim foarte mult.

În continuare, întrebări în adresa autorilor și prima intervenție – domnul Pleșca.

Domnul Nae-Simion Pleșca:

Domnule autor,

În nota informativă prezentată de către dumneavoastră se menționează că nu se necesită cheltuieli financiare. Însă, reieșind din noțiunea „monument de for public” și noțiunea de „terenul monumentului de for public”, rezultă faptul că administrațiile publice locale urmează să delimiteze terenul pe care acestea sînt amplasate, delimitarea terenului presupune formarea bunului imobil, înregistrarea lui și alte cheltuieli.

În acest context, pentru o muncă calitativă în vederea frumoaselor intenții din proiect, eu cred că ar trebui să facem o precizare: ori organul cadastral și administrațiile publice fac lucrul acesta gratuit sau contra plată și să se identifice un buget.

Domnul Gheorghe Postică:

Da, vă mulțumesc.

Da, într-adevăr, în acest caz apare o problemă, problema înregistrării la cadastru a monumentelor de for public cu terenul aferent. Eu vreau să menționez că, în general, în localitățile rurale există de la unu, două, maximum trei, pînă la trei monumente de for public. Sînt localități care nu dispun de monumente de for public și eu cred că asta nu este o cifră atît de mare. Problema mai mare este în cazul localităților de tip urban, a centrelor raionale și a municipiilor unde asemenea monumente sînt pînă la cîteva zeci și în acest caz se impun anumite cheltuieli mai serioase.

Eu sînt de părerea că la latitudinea Parlamentului. Dacă Parlamentul consideră că aceste cheltuieli pot fi din contul cadastrului, atunci nu putem să ne opunem, dar avînd în vedere că în cele mai multe cazuri sînt unu, două monumente, cred că comunitatea ar putea să rezolve aceste probleme.

Domnul Andrian Candu:

Vă mulțumim.

Domnule Pleșca,

Dacă mai aveți a doua întrebare sau precizare?

Domnul Nae-Simion Pleșca:

Și a doua întrebare ar fi: nu este clar reglementat cu privire la zona de protecție. Care sînt consecințele pentru proprietarii terenurilor, proprietate privată, adiacente, zone de protecție și care sînt consecințele dacă bunul imobil, proprietate privată a cetățeanului, este amplasat la o distanță mult mai mică decît raza 50–100 de metri? Iarăși este o problemă.

Domnul Gheorghe Postică:

Da, mulțumesc.

Stimate domnule deputat,

Zona de protecție a monumentului reprezintă un spațiu cu un regim special care este delimitat de la 50 pînă la 100 de metri și pentru plăci comemorative – pînă la 20 de metri. Dar vreau să atrag atenția că zona de protecție are acest regim pentru asigurarea, pe de o parte, a protecției monumentului și, pe de altă parte, pentru asigurarea accesului fizic la monument, pentru a depune flori și pentru vizibilitatea monumentului, pentru ca să nu fie îngrădită vizualizarea. Și din acest punct de vedere, pentru fiecare caz concret, zona de protecție nu înseamnă că este o interdicție totală. Zona de protecție înseamnă că sînt niște reglementări și pentru fiecare caz concret se examinează și dacă se propun anumite amenajări în această zonă, ele nu trebuie să îngreueze monumentul. În acest caz, soluțiile pot fi rezolvate.

Domnul Nae-Simion Pleșca:

Vă doresc succes, domnule autor, domnule viceministru.

Domnul Gheorghe Postică:

Vă mulțumesc.

Domnul Andrian Candu:

Vă mulțumim foarte mult.

În continuare – domnul Reidman.

Domnul Oleg Reidman:

Da, mersi.

Господин вице-министр,

скажите, есть ли у вас данные, сколько памятников разной категории – по категориям – подлежит приведению, грубо говоря, в порядок документации по этому закону?

Domnul Gheorghe Postică:

La etapa actuală în Registrul național sînt înregistrate 171 de monumente cu statut național, dar în prezent noi nu dispunem de statistica oficială pentru monumentele de nivel local. La etapa actuală ministerul nostru acumulează din toate raioanele datele și spre sfîrșitul anului noi o să avem această statistică generală.

Astăzi eu nu pot să vă spun acest lucru.

Domnul Oleg Reidman:

Precizare. Не поэтому ли поторопились ночью по-воровски снести памятник в Фалештах, чтобы он не попал ни туда, ни сюда?

Вы выходите с законом, а еще не имеете картины, что вы собираетесь регламентировать, именно поэтому это происходит.

ОК. Второй вопрос. А что мы будем делать с малыми архитектурными формами?

Domnul Gheorghe Postică:

Не понял.

Domnul Oleg Reidman:

Что будем делать с малыми архитектурными формами? Ну, вот волчица перед Историческим музеем стоит, это же не памятник?

Domnul Gheorghe Postică:

Да. Памятник.

Domnul Oleg Reidman:

Памятник чему? Какому событию, или какому лицу, или какому?... Чего это... памятник? Это украшение.

Domnul Gheorghe Postică:

Da, uitați-vă, în lege acum se propune noțiunea de „opere sculpturale figurative sau neconvenționale”. Această prevedere pînă acum în lege nu era prevăzută și mai ales că la etapa actuală în lumea contemporană există așa o tendință de a amenaja în orașe diferite forme neconvenționale. În acest caz, noi am stabilit o prevedere specială și o modalitate specială de amenajare, de formare, de instalare a acestor forme.

Domnul Andrian Candu:

Vă rog frumos precizare, domnule Reidman.

Domnul Oleg Reidman:

У нас сегодня уже есть, так скажем, представители малых архитектурных форм. Вот там, в нише улицы Еминеску, по-моему, бывший проспект Молодежи...

Domnul Gheorghe Postică:

Da.

Domnul Oleg Reidman:

... девочка с косулей... высокохудожественные вещи, которые изготавливались и разрабатывались и представлялись профессионалами высокого уровня – членами Союза художников СССР, там, МССР и так далее.

Вот с ними как быть? Будем охранять – не будем охранять? Будем какой-то составлять реестр?

Domnul Gheorghe Postică:

Da.

Domnul Oleg Reidman:

Будем куда-то вставлять или нет?

Domnul Gheorghe Postică:

Да, я... Noi prevedem în articolul 4 punctul 2 – pentru operele de artă plastică monumentală edificate anterior intrării în vigoare a prezentei legi, statutul de monument de for public se atribuie doar în cazul când plasarea acestora în spațiul public s-a realizat în conformitate cu prevederile legale din domeniu, în vigoare la data edificării.

То есть если они вот были возведены 20, 30, 40 лет назад в соответствии с положением тех времен, они входят и данный закон и охраняются.

Domnul Oleg Reidman:

И последнее. И последнее уточнение, такое легкое. Куда делся, делась скульптура и барельеф с нашего цирка?

Domnul Gheorghe Postică:

Da.

Domnul Oleg Reidman:

Большое панно скульптурное, очень, кстати говоря, впечатляющее. Куда оно делось? Где оно? Оно хранится где-то?

Domnul Gheorghe Postică:

Верхняя часть...

Domnul Oleg Reidman:

Верхняя часть есть, а нижней нет. Понятно, размножаться не может. Я...

Domnul Gheorghe Postică:

Это было украдено. Украдено и...

Domnul Oleg Reidman:

Украдено? Как бронза?

Domnul Gheorghe Postică:

Да, как бронза. Да.

Domnul Oleg Reidman:

Это следствие того, как мы охраняем памятники и прочие культурные достижения наши.

Domnul Gheorghe Postică:

Да.

Domnul Andrian Candu:

Vă mulțumim foarte mult.

În continuare, domnul Deliu.

Domnul Tudor Deliu:

Mulțumesc.

Într-adevăr, cred că a venit timpul să facem regulă și în acest domeniu, deoarece în ultimii ani în Republica Moldova au apărut foarte multe statui, busturi, plăci comemorative, troițe, cruci. Ce e mai interesant, că dacă o să mergem dintr-o localitate la alta, o să vedem un bust al unei persoane, iar în altă localitate bustul aceleiași persoane care nu prea seamănă cu cel din localitatea de alături.

Eu cred că aici a fost omisă o scăpare a ministerului sau a celor care trebuiau să poarte responsabilitate, deoarece multe din ele, părerea mea, au fost instalate fără respectarea prevederilor legale, fie că din necunoștință de cauză, fie că grabă, că azi l-a adus și mâine trebuie să-l instaleze.

Eu mă refer la același articol 4 alineatul (2) care ați încercat să-i... adică i-ați lămurit domnului Reidman ce se întâmplă cu monumentele pe care le-a enumerat dumnealui.

Dar ce se întâmplă cu acele care nu au fost sau au fost edificate, dar nu au ținut cont de prevederile legale? Ce se va întâmpla cu ele, că ele sînt o sumedenie pe teritoriul Republicii Moldova? Legea nu dă răspuns la această întrebare.

Domnul Gheorghe Postică:

Da, mulțumesc.

Stimate domnule deputat,

Aveți perfectă dreptate. Deci pe parcursul anilor au fost edificate mai multe obiecte, am să spun așa, în forul public, fără a se ține cont de legislație.

Și vreau să vă spun că de multe ori aceste obiecte au fost edificate chiar contrar faptului că Ministerul Culturii oficial a avertizat autoritățile corespunzătoare. Deci această problemă există.

De aceea, dacă vă aduceți aminte, anul trecut noi am venit în Parlament cu modificarea Codului penal și contravențional și în Codul contravențional există prevederi speciale care se referă și la aceste situații.

Pe de altă parte, în prezenta lege noi nu am venit cu o dispoziție specială, dat fiind faptul că aceste obiecte care au fost edificate ilegal, fără ca să fie coordonate din punct de vedere artistic cu consiliul de specialitate, deci ele reprezintă un mobilier urban simplu, care nu sînt protejate.

Astăzi noi nu putem să revenim la aceste obiecte, deci post-factum să le declarăm monumente, fiindcă altfel noi ne vom pomeni într-o situație ridicolă și aceste practici vor continua mai departe.

Deci noi urmează ca să rectificăm legislația, legea, să facem ordine în acest domeniu, să oprim acest proces de edificare a monumentelor neautorizate și la altă etapă să revenim și la această problemă.

Probabil că printre aceste obiecte pe care le-am spus eu, că este mobilier urban, sînt și lucrări, opere care merită o atenție specială și la o altă etapă va trebui să revenim, dar nu astăzi.

Domnul Andrian Candu:

Vă mulțumim foarte mult.

Și o ultimă intervenție – domnul Țuțu.

Vă rugăm frumos.

Domnul Constantin Țuțu:

Domnule Președinte,

Mulțumesc.

Domnule viceministru,

Spuneți, vă rog, sînt în Republica Moldova foarte multe monumente neînregistrate... eu sînt aici, nu sînt înregistrate și sînt persoane care au deja terenul și vor să construiască, atunci care o să fie procedura?

Domnul Gheorghe Postică:

Vă rog, încă o dată.

Domnul Constantin Țuțu:

Adică sînt multe monumente care nu sînt înregistrate, autorizate...

Domnul Gheorghe Postică:

Da.

Domnul Constantin Țuțu:

... și deja sînt persoane care au teren și ei vor să construiască ceva acolo, nu știu, casă.

Domnul Gheorghe Postică:

Bine, trebuie să facem o delimitare, că în cazul dat noi vorbim de monumentele de for public, nu de monumentele istorice. Noi nu vorbim de clădiri acum. Noi vorbim de statui, busturi, deci forme neconvenționale, așa, și acest tip de monumente sînt edificate doar la inițiativa autorității publice locale, nu a unor persoane fizice. Ceea ce aveți dumneavoastră în vedere ține de altă legislație – legislația monumentelor istorice, așa că această lege nu are tangență și nu atinge monumentele istorice.

Dacă aveți în vedere că un monument de for public a fost edificat în preajma unui edificiu, unei clădiri, atunci noi iarăși ne aflăm în fața unui fapt împlinit. Deci există în acest caz limitele zonei de protecție și noi trebuie să avem grijă ca amenajările care se fac în aceste limite să nu îngreuneze accesul și vizibilitatea la acest monument.

Și altă problemă nu este.

Domnul Andrian Candu:

Domnule Țuțu,

Vă rugăm, dacă aveți precizare sau a doua întrebare.

Domnul Constantin Țuțu:

V-am întrebat și în comisie referitor la acești 100 de metri și deja monumentele care sînt autorizate și nu are dreptul să construiască mai mult de 100 de metri. Vreau să vă întreb, iată, experiența din Europa, de exemplu, în Italia sau în altă țară sînt monumente chiar în stradă.

Domnul Gheorghe Postică:

Da.

Domnul Constantin Țuțu:

Practic, sînt 2, 3 metri acolo și construiesc în continuare. Adică, noi am luat experiența de undeva? De unde dumneavoastră ați venit cu această idee?

Domnul Gheorghe Postică:

Da, mulțumesc.

Deci experiența pe care noi am luat-o este experiența internațională. Și la noi sînt monumente în stradă și pot fi amplasate în anumite limite. Am spus că, iată, am prevăzut punctul 4 din articolul 4 deci operele sculpturale figurative sau neconvenționale și acest punct permite ca aceste monumente să fie instalate chiar și undeva în stradă, e clar, ca să nu îngreuneze transportul. Așa.

Domnul Constantin Țuțu:

Mulțumesc.

Domnul Andrian Candu:

Vă mulțumim foarte mult.

Vă mulțumim foarte mult, domnule Postică.

Nu mai sînt întrebări în adresa dumneavoastră. Și-l rugăm pe domnul Hotineanu, președintele comisiei de specialitate, Comisia cultură, educație, cercetare, tineret, sport și mass-media, să ne prezinte raportul comisiei la acest subiect.

Domnul Vladimir Hotineanu:

Domnule Președinte,

Doamnelor și domnilor deputați,

Comisia cultură, educație, cercetare, tineret, sport și mass-media a examinat proiectul de Lege nr.259, prezentat la 3 august 2017 în Parlament, privind modificarea și completarea Legii monumentelor de for public nr.192 din 30 septembrie 2011.

Proiectul nominalizat a fost elaborat în baza analizei practicii de implementare a prevederilor Legii monumentelor de for public în vigoare pentru perioada anilor 2011–2016.

În scopul asigurării funcționării ei cît mai eficiente, s-au operat anumite completări și ajustări, în special, referitor la definiții, articolul consacrat zonelor de protecție a monumentelor de for public și la instituirea Bazei naționale de date a monumentelor de for public.

Inițiativa legislativă a fost avizată favorabil de către toate comisiile parlamentare, în afară de Comisia drepturile omului și relații interetnice.

Direcția generală juridică a Secretariatului Parlamentului Republicii Moldova a prezentat aviz pozitiv.

Propunerile, amendamentele parvenite din partea deputaților vor fi luate în considerare la definitivarea proiectului de lege pentru lectura a doua.

Urmare a dezbaterilor, Comisia cultură, educație, cercetare, tineret, sport și mass-media, cu votul membrilor prezenți în ședință, 6 – „pro”, 3 – „abțineri”, propune aprobarea proiectului de Lege nr.259 din 3 august 2017 în plenul Parlamentului în prima lectură.

Și vreau să vă mai aduc la cunoștință că mai avem și un amendament care a fost prezentat de către doamna Elena Bacalu, deputat în Parlament, cu referire la completările acestui proiect de lege care se referă la UTA Găgăuzia și acest amendament integral este acceptat și el va fi inclus în acest proiect de lege în lectura a doua și prezentat împreună cu tabelul de divergențe care va fi...

Domnul Andrian Candu:

Vă mulțumim mult, domnule președinte.

Nu sînt întrebări în adresa comisiei.

Vă mulțumim mult și pentru faptul că ați pregătit și raportul comisiei.

Înainte de a încheia dezbaterile, avem o luare de cuvînt. S-a înscris domnul Pleșca.

Vă rugăm frumos, la tribuna principală.

Și după această luare de cuvînt vom trece la procedura de vot pentru toate cele trei proiecte de legi examinate.

Domnul Nae-Simion Pleșca:

Domnule Președinte,

Onorat Parlament,

Monumentele de for public, precum a spus și autorul, reprezintă elemente importante de mobilier urban amplasate în locuri-cheie ale localităților purtătoare de valoare cultural-artistică care facilitează comunicarea cetățeanului, bazată pe simțul spiritului civic și pe identitatea civică. Sculpturile de for public reprezintă o modalitate de elogiare și respect a unor personalități culturale sau politice, a unor evenimente de importanță semnificativă în plan național sau local. Ele exprimă gîndirea și aspirațiile elitelor, dar și a maselor. *(Gălăgie în sală.)*

De operele sculpturale instalate în for public sînt legate noțiunile de „bulevard”, de „piață publică”, dar și de „grădină publică”, elemente importante sub aspectul îmbunătățirii și modernizării structurii urbane, edilității, funcționalității și înfrumusețării localităților. Politica de edificare a monumentelor de for public, de creare a unor condiții și instrumente eficiente și adecvate de protejare a acestora trebuie să se integreze organic în politicile culturale, educaționale, ecologice și de dezvoltare urbanistică și de amenajare a teritoriului.

Cu toate acestea, putem constata neglijența, iar adesea chiar proasta gestionare a acestui tip de monumente în general, cît și nepăsarea față de contextul spațiului public urban în care sînt amplasate respectivele opere sculpturale în mod special. Acest lucru este vizibil inclusiv prin încălcarea frecventă a prevederilor legale din domeniu în procesul de edificare a monumentelor de for public, reconstituirea improprie, din punct de vedere artistic, a unor opere distruse în perioada regimului totalitar semnificînd o restituire parțială a adevărului istoric și adevăratei opere de artă.

Amplasarea contradictorie a unor elemente de mobilier urban paralizate în vecinătatea imediată a acestora cu containere de gunoi, chioșcuri comerciale, elemente de afișaj publicitar, cabluri aeriene, materiale de construcții, închiderea lor în cadrul vitrinelor de magazine ș.a.m.d.

Vreau să vă atrag atenția, stimați colegi, despre cele 11 cimitire din Chișinău și foarte multe altele din Republica Moldova. În ele se odihnesc și-și duc somnul

de veci dacă să luăm oameni politici ca: Anton Crihan, autorul Imnului Republicii Moldova – Alexei Mateevici, Petru Zadnipru care își duce somnul de veci la Sauca sau Dumitru Matcovschi, înmormântat la Vadul lui Rașcov, Liviu Damian, înmormântat în Dumbrăveni, Aureliu Scobioală – în Durlești. Nici unul din ei nu este protejat și nu-i luat la evidență și nu există în nici un registru.

Mai mult decât atât, a avut dreptate Prim-ministrul Republicii Moldova Pavel Filip atunci când a atras atenția cu privire la protecția parcurilor și grădinilor publice. Și vreau să vă zic că astăzi au mai apărut, și bine că au apărut, Aleea Clasicilor din Bălți, Aleea Personalităților Baraboiene din Dondușeni, Lumânarea Recunoștinței, noi îl avem la Cerepcău pe Constantin Stere și, probabil, aici este un loc de activitate și muncă în vederea așezării lucrurilor așa cum prevede legea.

Pentru oferirea către organele de drept a unor instrumente eficiente de ameliorare a situației în domeniu, anul trecut au fost operate completări și modificări corespunzătoare ale Codului penal și contravențional.

Acum Parlamentului i se propune adoptarea unei ajustări a prevederilor legii de specialitate, formulate în contextul analizei experienței acumulate și aplicate a acesteia, precum și a examinării practicilor în domeniu din țările europene.

Și are dreptate colegul nostru din... că Nicolae Sulac nu seamănă cu Nicolae Sulac, un bust al aceluiași înaintaș nu seamănă cu altă sculptură a aceluiași înaintaș.

E nevoie, probabil, domnule autor, de un departament și o comisie de experți care să avizeze și să recomande, și să autorizeze plasarea monumentelor de for public. (*Rumoare în sală.*) Autorul s-a referit deja și la esența ajustărilor și completărilor propuse în textul legii, așa că nu consider necesar a expune repetat prevederile în cauză, ele sînt menite a asigura domeniul protejării monumentelor de for public cu instrumente indispensabile deosebit de importante, lipsa cărora pînă în prezent nu a permis aplicarea eficientă a unor norme prevăzute în textul legii în redacția anului din 2011.

Proiectul de lege a fost examinat și a obținut aviz pozitiv atât din partea Forului științific suprem al țării noastre – Academia de Științe, și, de aceea, este de o mare actualitate și va contribui, cu siguranță, la îmbunătățirea situației din domeniu.

În acest context, consider și rog ca Parlamentul să susțină și să promoveze acest proiect și cu concursul nostru în vederea îmbunătățirii de mai departe.

Vă mulțumesc mult.

Domnul Andrian Candu:

Vă mulțumim. Vă mulțumim foarte mult, domnule Pleșca.

Aici se încheie dezbaterile la proiectul nr.259 din 3 august 2017, ce ține de modificarea și completarea Legii monumentelor de for public.

Și, vă rog frumos, Secretariatul, să anunțați toți colegii să revină în plenul Parlamentului pentru a trece la procedura de vot.

Numărătorii,

Vă rugăm frumos, în primul rând, să ne dați informație, într-un minut-două, după ce revin toți colegii în plen, să ne dați informație cu privire la prezența pe sectoare.

Numărătorii de pe sectoare,

Vă rugăm frumos, prezența.

N u m ă r ă t o r i i:

Sectorul nr.1 – 17.

Sectorul nr.2 – 40.

– 17.

Domnul Andrian Candu:

74 de deputați în sală. Avem cvorum. Putem trece la exercițiul de vot.

Și, dragi colegi,

Primul subiect care se supune votului este proiectul de Lege pentru modificarea și completarea unor acte legislative, proiectul nr.391 din 30 septembrie 2016, proiectul de lege ce a fost prezentat de doamna Buliga.

Cine este pentru aprobarea acestuia în primă lectură, vă rog frumos să vă pronunțați prin vot.

Majoritatea celor prezenți în sală au susținut aprobarea proiectului de lege în primă lectură, astfel fiind aprobat.

Domnule Balan,

Înțelegem că s-a solicitat comasarea acestuia cu un proiect încă din anul 2014, proiectul nr.291 din 16 iulie 2014?

Dragi colegi,

Pentru a comasa proiectul de lege se cere iarăși votul plenului.

Cine este pentru, vă rog frumos să vă pronunțați prin vot.

Și de bază se ia nr.391.

Plenul Parlamentului a acceptat prin majoritatea voturilor comasarea proiectului nr.391 din 30 septembrie 2016 cu proiectul nr.291 din 16 iulie 2014 și se ia ca bază proiectul nr.391 din 30 septembrie 2016.

În continuare, se supune votului următorul subiect, subiectul nr.11 de pe ordinea de zi, proiect de Lege pentru modificarea și completarea Codului muncii al Republicii Moldova, proiectul nr.176 din 6 iunie 2017.

Cine este pentru, vă rugăm frumos să vă pronunțați prin vot.

Majoritatea celor prezenți în sală au susținut aprobarea proiectului de lege în primă lectură.

Vă mulțumim foarte mult.

Și următorul și ultimul subiect care se supune votului este proiectul de Lege pentru modificarea și completarea Legii monumentelor de for public nr.259 din 3 august 2017, este numărul de înregistrare a acestui proiect de lege.

Cine este pentru a aproba proiectul de lege în primă lectură, vă rog frumos să vă pronunțați prin vot.

Majoritatea celor prezenți în sală au susținut aprobarea proiectului în primă lectură.

Vă mulțumim foarte mult.

Dragi colegi,

Este epuizată ordinea de zi de astăzi. Rămîne să continuăm cu Ora Guvernului. Vă anunț că ședința de mâine, data de 6 octombrie 2017, este la ora 12.00.

Ce ține de Ora Guvernului: înainte de a oferi tribuna doamnei Laura Grecu, președintele Casei Naționale de Asigurări Sociale, care vine cu informația solicitată de domnul Carp Lilian referitor la recalcularea pensiilor pentru persoanele care au muncit după pensionare.

Doamnă Grecu,

Puteți să veniți la tribuna principală, însă eu am să anunț plenul, o să informez plenul cu referire la celelalte solicitări și celelalte informații care au fost solicitate.

Domnul Bejan Valerian a solicitat din partea Guvernului Republicii Moldova informații cu privire la modalitatea de stabilire a consecutivității canalelor Companiei „Moldtelecom”. Nu a fost specificat în ce formă și în ce mod să fie prezentată informația. Se va prezenta informația în scris și termenul limită este mâine. Vom mai reveni la acest subiect.

Domnul Boțan a solicitat informație cu privire la acțiunile de ordin diplomatic întreprinse de Ministerul Afacerilor Externe și Integrării Europene cu privire la aplicațiile militare care s-au desfășurat în raioanele de est ale Republicii Moldova. Nu a fost specificat modul de prezentare a răspunsului și am fost informat că răspunsul a fost dat în scris în baza unui răspuns-scrisoare din 21 septembrie 2017.

La fel, domnul Ghimpu a solicitat informație cu privire la termenul de dare în exploatare a drumului Chișinău–Ungheni și reabilitarea șoselei de centură a Chișinăului, în special segmentul M1 Ialoveni, de la Ministerul Economiei. Termenul de prezentare a răspunsului în scris este 6 octombrie 2017 și, respectiv, vom mai reveni la acest subiect.

Domnul Știrbate a solicitat de la Inspectoratul General de Poliție prezentarea informației privind locul aflării liderului separatist Evghenii Șevciuk. Răspunsul a fost prezentat... nu am informație dacă a fost prezentat în plen sau în scris, iar Procuratura Generală va prezenta răspuns în scris.

Domnul Boțan, de la Inspectoratul General de Poliție și Procuratura Generală, la fel, a solicitat aceeași informație și răspunsul va fi prezentat în scris.

Domnul Țap a solicitat de partea Ministerului Finanțelor și Ministerului Afacerilor Interne prezentarea informației referitor la temeiul prin care au fost efectuate un șir de controale în urmă cărora au fost verificate foile de pontaj ale primarilor în cazul când aceștia au avut deplasări de serviciu. Ministerul Afacerilor Interne a remis răspuns în scris și Ministerul Finanțelor a remis răspuns în scris.

Și ultima informație cu privire la interpelări: domnul Țap a solicitat Guvernului explicație referitor la transpunerea Directivei Parlamentului European și a Consiliului privind tarifele de la aeroport, metodologia privind baza de calcul și aprobarea taxelor privind serviciile aeroportuare și de navigație aeriană. Răspunsul va fi oferit în scris de Ministerul Transporturilor și Infrastructurii Drumurilor, iar, ulterior, va fi dublat și cu informație în plen, dacă este cazul.

Vă mulțumim foarte mult.

Acestea au fost... da, am și menționat, domnule Carp, că prezentarea informației referitor la construcția unui rond pe șoseaua Balcani la intersecția localităților Dumbrava și Durlești va fi prezentată în scris de ministerul... de Guvernul Republicii Moldova, ministerul de resort.

Și acum ce ține de prezentarea informației referitor la recalcularea pensiilor pentru persoanele care au muncit după pensionare, o rugăm frumos pe doamna Grecu, președintele Casei Naționale de Asigurări Sociale să prezinte o astfel de informație la solicitarea domnului Carp Lilian.

Poftiți.

Doamna Laura Grecu – președintele Casei Naționale de Asigurări Sociale:

Stimate domnule Președinte al Parlamentului,

Stimați deputați,

Onorată asistență,

La întrebarea domnului Lilian Carp, abordată în cadrul ședinței plenare a Parlamentului din 21 septembrie 2017 privind reexaminarea pensiilor pentru persoanele care continuă activitatea de muncă, țin să informez următoarele.

Prin Legea pentru modificarea și completarea unor acte legislative nr.290 din 16 decembrie 2016 a fost completat articolul 33 din Legea de bază privind pensiile de asigurări sociale cu un alineat care prevede că: „Se recalculează pensiile persoanelor care continue să activeze după realizarea dreptului la pensie pentru limita de vîrstă”.

Totodată, articolul 33 din Legea de bază privind pensiile de asigurări sociale a fost completat cu un alineat nou (4¹) cu următorul cuprins și îl dau citire că este foarte important: „Pensionarii care activează sau au activat în câmpul muncii după realizarea dreptului la pensie pentru limita de vîrstă, în condițiile prezentei legi, pot solicita reexaminarea pensiei nu mai des decît o dată la doi ani, cu condiția că pensia calculată conform formulelor din anexe, părți integrante ale prezentei legi, este mai mare decît pensia aflată în plată”.

Totodată, dacă ne uităm deja la Legea nr.290 care modifică legea de bază, atunci vedem că punctul 25 articolul 3 din această lege în partea ce ține de articolul 33 alineatul (1) litera c), am vorbit cu dumneavoastră că deja există posibilitatea de recalculare a pensiilor pentru aceste persoane, și, totodată, completarea legii de bază cu alineatul (4¹), unde se prevede modalitatea de cîte ori, care este frecvența de recalculare și cum se recalculează această pensie, se aplică în cazul pensiilor pentru limită de vîrstă stabilite începînd cu 1 ianuarie 2017.

Respectiv, persoanele care și-au stabilit pensia pentru limită de vîrstă începînd cu 1 ianuarie 2017 și care continuă să activeze după realizarea dreptului la pensie vor avea dreptul să solicite reexaminarea pensiilor doar începînd cu luna februarie anul 2019.

Deci poate exista o neconcordanță. Nici nu este neconcordanță, dar conform tehnicii legislative, pentru că avem Legea nr.290 care modifică legea de bază și în Legea nr.290 avem norme finale și tranzitorii în care ele specifică cînd intră o normă în vigoare sau alta.

Respectiv, din punctul meu de vedere, de fapt, nu e... deci punctul meu de vedere doar ca jurist, noi am procedat corect. În legea de bază nu trebuie să apară, în Legea privind pensiile, această periodicitate.

Deci, respectiv, persoanele deja cele care s-au pensionat începînd cu 1 ianuarie 2017 și care continuă activitatea de muncă, peste 2 ani de zile vor avea dreptul să li se recalculeze această pensie.

Domnul Vladimir Vitiuc:

Mulțumesc, doamnă Grecu.

Poftim, domnule Carp, dacă aveți întrebări.

Domnule Carp,

Poftim.

Domnul Lilian Carp:

Din ceea ce înțeleg eu aici, în linii generale, persoanele care... adică o persoană care a ieșit la pensie are dreptul la recalcularea acesteia o dată la 2 ani de zile. Așa-i, corect parcă am înțeles și din răspunsul pe care mi l-ați dat.

Totodată, dacă persoana a ieșit la pensie în anul 2005, noi avem cazul... eu întrebarea pe care v-am adresat-o acesta este caz real, în raionul Strășeni, în care doamna a fost pensionată în anul 2005. Din 2005 pînă în prezent doamna și-a

continuat activitatea la Spitalul de tuberculoză din satul Vorniceni și atunci, după lege, doamna are dreptul să-și recalculeze pensia, chiar și cu aceste modificări care au avut loc la Legea nr.290, după noile prevederi. Așa înțeleg eu sau nu?

Doamna Laura Grecu:

Nu este adevărat. Pentru această doamnă care s-a pensionat deja în anul 2005, la 1 aprilie i s-a valorizat pensia, sînt sigură, cu toate că dumneavoastră nu ați prezentat numele, prenumele, ca noi să verificăm cazul concret și să ne uităm în dosarul ei de pensionar, pentru că este...

Domnul Lilian Carp:

Eu v-am transmis.

Doamna Laura Grecu:

... foarte important. Dar pentru această doamnă, ca și pentru alte persoane – 83 de mii, pensia a fost valorizată. S-a valorizat partea ceea de formulă pentru o perioadă sau venitul realizat de către persoane începînd cu anul 1999.

Respectiv, pentru această doamnă acest venit din 1999 pînă în 2005 inclusiv el a fost valorizat, adică el a trecut printr-o indexare sau s-a... fiindcă el s-a devalorizat în timp.

Dar la întrebarea concretă a dumneavoastră, această doamnă beneficiază în continuare de pensie și de salariu, dacă ea continuă activitatea de muncă și, conform normei legale pe care o prevede legea, nu are dreptul la această recalculare a pensiei. Au dreptul la recalculare, încă o dată repet, doar persoanele care s-au pensionat începînd cu 1 ianuarie 2017 și care continuă încă 2 ani activitatea de muncă.

Dar vreau aici doar ca statistică, să fie foarte clar că din numărul total de pensionari de 718 mii – 23,84 continuă activitatea de muncă. Dacă ne uităm tot pe datele statistice, dacă pensia pentru limită de vîrstă, conform normelor generale, constituie în mediu 1495 de lei, atunci pentru persoanele care continuă activitatea de muncă această mărime este mai mare – de 1851. Dar este bineînțeles că media... O persoană are mai mult, o persoană are mai puțin. Dar asta prevede norma legală acum.

În cazul în care va fi modificată legea, atunci Casa Națională va implementa legea plenipotențiar. Dar vreau să vă zic că, într-adevăr, deja s-a procedat pe această valorizare și această persoană a trecut prin valorizarea care a fost efectuată...

Domnul Lilian Carp:

Doamnă...

Doamna Laura Grecu:

... la 1 aprilie.

Domnul Lilian Carp:

Noi, totodată, vedem foarte clar ce spune articolul 33 din răspunsurile care le-ați dat dumneavoastră cu alineatul (4¹) care spune foarte clar – orice persoană are dreptul o dată la 2 ani de zile să-și recalculeze pensia, cu condiția ca ea să fie mai mare decât...

Doamna Laura Grecu:

Exact.

Domnul Lilian Carp:

... deci este pensia anterioară în cazul când a muncit.

Dacă luăm în calcul că din 2005 pînă în 2017, anul în care sîntem noi, salariul a fost în creștere, puțin, mult, dar a fost în continuă creștere, înseamnă că și pensia automat va crește dacă se face recalculul. Așa sau nu este așa?

Doamna Laura Grecu:

Este adevărat, dar dumneavoastră, haideți să ne uităm și la articolul 8 din Legea nr.290 care modifică Legea privind sistemul public de pensii și aici la punctul... că norme finale și tranzitorii, unde se spune că prezenta lege intră în vigoare la 1 ianuarie 2017 și alineatul (3) foarte clar specifică, punctul 25 din articolul 3 în partea ce ține de articolul 33 alineatul (1) litera c), despre care vorbim acum cu dumneavoastră, și alineatul (4¹) unde specifică că o dată la 2 ani, în cazul în care salariul este mai mare, se aplică în cazul pensiilor pentru limită de vîrstă stabilite începînd cu 1 ianuarie 2017.

Și dacă ne uităm deja în Legea de bază privind sistemul public de pensii acolo se spune că ea se reexaminează o dată la 2 ani de zile. Respectiv, acele persoane care s-au pensionat la 1 ianuarie 2017 vor beneficia de această recalculare începînd cu februarie 2019.

Domnul Lilian Carp:

Dar cei care au...

Doamna Laura Grecu:

Deci aceasta este prevederea legală care este acum în lege. Deci noi nu putem veni să încălcăm legea. În cazul în care se va veni cu careva modificări, atunci noi vom fi obligați, ca instituție, să implementăm prevederile legale.

Domnul Lilian Carp:

Deci noi înțelegem că cei care au ieșit ... atunci nu cad sub incidența modificărilor legislative care...

Doamna Laura Grecu:

La moment, la moment cei care au ieșit anterior nu cad sub incidența acestor modificări, dar v-am zis că deja 84 de mii de persoane care s-au pensionat în perioada anilor 2001–2008, pensia acestora a fost recalculată. De fapt, a fost

valorizat venitul acestora din dosarele de pensionare, pentru că am menționat anterior că acest venit s-a devalorizat.

Avem un venit în '99 care ca putere de cumpărare nu este în 2005 sau în 2008, sau...

Domnul Lilian Carp:

De acord, dar în 2017, acum, doamna muncește, deci nu stă acasă, ea muncește.

Doamna Laura Grecu:

Ea muncește, primește și pensie, și salariu. Deci vreau să vă zic...

Domnul Lilian Carp:

Pînă la urmă...

Doamna Laura Grecu:

... situația Republicii Moldova este una benefică...

Domnul Lilian Carp:

Doamnă Grecu,

Dați-mi voie. Deci legea, eu mă uit, eu citesc din lege așa cum este, că o dată la 2 ani de zile are dreptul la recalcularea acestei pensii. Persoana poate veni, depune o cerere ca să-i fie recalculată pensia în dependență de veniturile pe care le are. De ce acest lucru nu este permis pentru persoanele care au ieșit la pensie anterior?

Eu sînt sigur că venitul pe care îl are doamna acum este mai mare decît cel pe care l-a avut în 2000... pînă în 2005 cînd a ieșit la pensie, chiar dacă a fost valorizată.

Doamna Laura Grecu:

Bine. Noi am discutat deja cu dumneavoastră. Eu v-am explicat prevederile legale, pentru că noi urmează să respectăm prevederile legale.

Eu vreau doar să vă spun că în perioada pînă la '99 erau așa norme legale de recalculare, dar, iarăși, atunci erau... norma asta de recalculare doar în cazul în care salariul tău după pensionare era mai mare decît salariul... l-ai avut pînă la pensionare. Și credeți-mă că nici atunci toate 23% de persoane care activează în câmpul muncii după pensionare nu au beneficiat de această recalculare a pensiilor.

Deci de recalculare și conform normelor pe care noi deja cu dumneavoastră le-am citit, vor beneficia doar persoanele care vor avea un salariu mai mare. Și tot dumneavoastră ați spus că în cazul doamnei poate fi, dar actualmente norma legală este pusă în capul mesei și noi trebuie s-o respectăm.

În cazul în care vom veni cu careva modificări ulterioare, vom vedea, pentru că avem de implementat reforma, deci am valorizat venitul pentru persoanele

realizate 2001–2008, următoarea etapă este 2009–2011 și toate etapele deja merg pînă în martie anul 2017.

Totodată, am instituit cu dumneavoastră posibilitatea de pensionare anticipată pentru bărbați la 60 de ani, cu condiția că aceștia realizează un stagiu total de muncă, fără a se include serviciul militar sau alte perioade necontributive.

Deci venim doar în sprijinul cetățenilor, dar actualmente urmează să implementăm această reformă și, bineînțeles, că odată cu identificarea mijloacelor financiare și sînt sigură, pentru că ne uităm în dinamică și anul trecut am avut un excedent bugetar, sîntem siguri că dacă vom avea această posibilitate, vom reveni la această normă, bineînțeles că împreună cu Ministerul Muncii, Sănătății, Protecției Sociale... Muncii, cum l-ați denumit acum, vom reveni și vom discuta și atunci o vom cuprinde și pe doamna, și alte categorii de persoane.

Domnul Lilian Carp:

... mine, ca concluzie, deci eu din ceea ce citesc din articolul 33 alineatul (4¹), eu văd că are dreptul, parcă așa, orice persoană ieșind la pensie după 2 ani de zile are dreptul să-și vadă recalcularea pensiei. Dar eu am impresia că noi iar am șmecherit o categorie socială și vedem că din 2019... am făcut iar populism cu o lege care nu lucrează.

Mersi mult.

Domnul Vladimir Vitiuc:

Doamnă președinte Grecu,

Mulțumesc.

Întrebări nu-s.

Вы так можете спросить.

Domnul Adrian Lebedinschi:

А, ну, да.

Doamnă Grecu...

Este, microfonul lucrează.

Doamnă Grecu,

Aici.

Doamna Laura Grecu:

Da, eu...

Domnul Adrian Lebedinschi:

Spuneți, vă rog, dar chiar pentru mine mi-i interesant, m-am întâlnit recent, vin la noi mai mulți businessmeni care spun că noi nu avem forță calificată de muncă. Și ar fi o soluție, într-adevăr, să stimulăm persoanele care se află la pensie acum, dar încă-s în stare să muncească, să le acordăm posibilitatea aceasta o dată la

doi ani de zile. Dacă el continue mai departe, stagiul de muncă crește, respectiv, vrem, nu vrem, dar coeficientul, pensia o să crească. Poate să examinăm aceasta? Să veniți dumneavoastră cu o propunere cum ar trebui să fie modificată legea în așa fel ca, totuși, să putem stimula acești oameni să iasă la lucru.

Că în cazul în care noi îi ținem acasă, folosul pentru societate, pentru stat este minim. Când ei sînt implicați în activitate deplin, în primul rînd, ei pentru sine însăși se simt mai bine că-s implicați în activitate. În al doilea rînd, noi, ca stat, le garantăm încă o sursă suplimentară de venit. De ce n-am putea s-o facem?

Doamna Laura Grecu:

Da. Încă o dată repet că noi vom reveni la acest subiect, vom analiza, din punct de vedere financiar, sustenabilitatea, pentru că urmează să vedem dacă această normă este sustenabilă nu doar pentru un an de zile sau pe termen scurt, dar mediu și lung și, ulterior, împreună cu ministerul de resort, vom veni cu propuneri concrete.

Dar urmează, încă o dată repet, să realizăm ceea ce deja ne-am asumat, pentru că avem de petrecut alte reforme, alte etape de valorizare și reforma de pensii, după care deja vedem dacă, într-adevăr, vor fi aceste posibilități financiare. Și eu sînt sigură, văzînd această tendință, vom veni cu această propunere, dar împreună cu ministerul de resort, pentru că Casa Națională este organul doar care implementează această lege și nu este organul care elaborează politica în domeniu, dar, bineînțeles că, împreună cu ministerul de resort.

Domnul Adrian Lebedinschi:

Întrebarea-i în aceea... pentru ca dumneavoastră să obțineți venituri suplimentare, dumneavoastră trebuie aceste persoane... ei oricum activează.

Uitați-vă, orișunde stă cîte o bătrînică sărmană care vinde ceva la piață sau lucrează undeva sau... dar majoritatea trec la piața neagră. Ei nu mai sînt... nu plătesc cotizații și nu sînt cointeresați.

Din momentul cînd dumneavoastră îi cointeresați pe dînșii să plătească cotizațiile, în schimb dumneavoastră le dați o bomboană... să majoreze pensia, ei o să fie de acord să achite cotizațiile și atunci dumneavoastră, vreți, nu vreți, o să vă atrageți venituri suplimentare.

Doamna Laura Grecu:

Bineînțeles, dar persoanele care activează în cîmpul muncii după pensionare, aceste 23%, ele beneficiază în continuare de indemnizația pentru incapacitate temporară de muncă, de anumite prestații în caz de accident de muncă și boală profesională. Totodată, în cazul în care ai un nepot, ai posibilitatea de a îngriji acest nepot sau nepoată pînă la vîrsta de 3 ani de zile. Deci legislația vine și asigură o protecție pentru aceste persoane pentru alte tipuri de riscuri sociale asigurate.

Aici cu dumneavoastră noi vorbim doar despre pensii. Dar iarăși revin la discuția noastră, deci noi vom reveni la acest subiect, vom analiza din perspectivă

financiară și din perspectivă cât este de sustenabilă această măsură pe termen scurt, mediu și lung, dar împreună cu ministerul de resort și împreună cu dumneavoastră.

Domnul Vladimir Vitiuc:

Mulțumesc, doamnă Grecu.

Și vă rog, luați loc.

Și, domnule Țap,

Întrebarea dumneavoastră.

Domnul Iurie Țap:

Domnule Președinte al ședinței,

Mai întâi voi preciza că au rămas... din sesiunea de primăvară trei interpelări, nu una, dar trei.

Prima ar fi din 30 martie și viza Raportul de alternativă în problema concesiunii Aeroportului.

Guvernul urma să ne răspundă ce a întreprins pe marginea problemelor care au fost stipulate în acest raport.

A doua – privind implementarea Directivei europene privind Metodologia de calcul a tarifelor aeroportuare din aprilie.

Și a treia – privind implementarea Strategiei naționale de descentralizare, în parte privind creșterea veniturilor proprii ale autorităților publice locale.

Și solicit ca regulamentar, în ședința din ultima zi de joi, atunci când sînt interpelările, Guvernul să răspundă la toate aceste trei interpelări și să nu admită tergiversări cum au fost pînă în prezent. Or, Constituția obligă Guvernul regulamentar să răspundă la întrebările și interpelările deputaților.

Și am două întrebări pentru Guvernul Republicii Moldova.

Solicit ca răspunsurile să fie prezentate în ședința următoare în plenul Parlamentului.

Prima întrebare ține de starea de lucruri în domeniul asigurării bolnavilor de hepatită. Or, în vară, în august, a fost un reportaj la un post de televiziune care a arătat, a abordat această problemă.

În cîteva raioane m-am întîlnit cu personalul, dar și cu pacienții, în parte în Florești sînt 160 de persoane. Și din informația responsabililor din teritoriu, de la spitalul raional, pe parcursul ultimelor 6 luni de zile nu au fost asigurați. Deci care este situația la moment și ce întreprinde Guvernul în vederea soluționării problemei?

Și a doua întrebare ține de implementarea Strategiei de reformă a administrației publice, aprobată prin Hotărîrea Guvernului din 25 iulie 2016.

Conform capitolului IX „Cadrul de monitorizare și evaluare”, punctul 139), entitățile vizate, responsabile de anumite domenii, urmează ca semestrial să

prezintă Cancelariei de Stat informații privind realizarea sau nerealizarea activităților prevăzute de planul de acțiuni, iar Cancelaria de Stat urmează să generalizeze și, până la data de 20, să prezinte informația generalizată.

În acest context, solicit ca în ședința viitoare Cancelaria de Stat să-mi prezinte această informație care urma să fie generalizată către 20 iulie 2017 și să vedem care este situația la acest capitol.

Vă mulțumesc.

Domnul Vladimir Vitiuc:

Mulțumesc, domnule Țap.

Agenda este epuizată. Ședința este închisă.

Și mâine începem ședința la ora 12.00.

Ședința s-a încheiat la ora 14.51.

*Stenograma a fost pregătită spre publicare
în Secția pentru lucrările plenului Parlamentului
din cadrul Direcției generale documentare
parlamentară a Secretariatului Parlamentului*